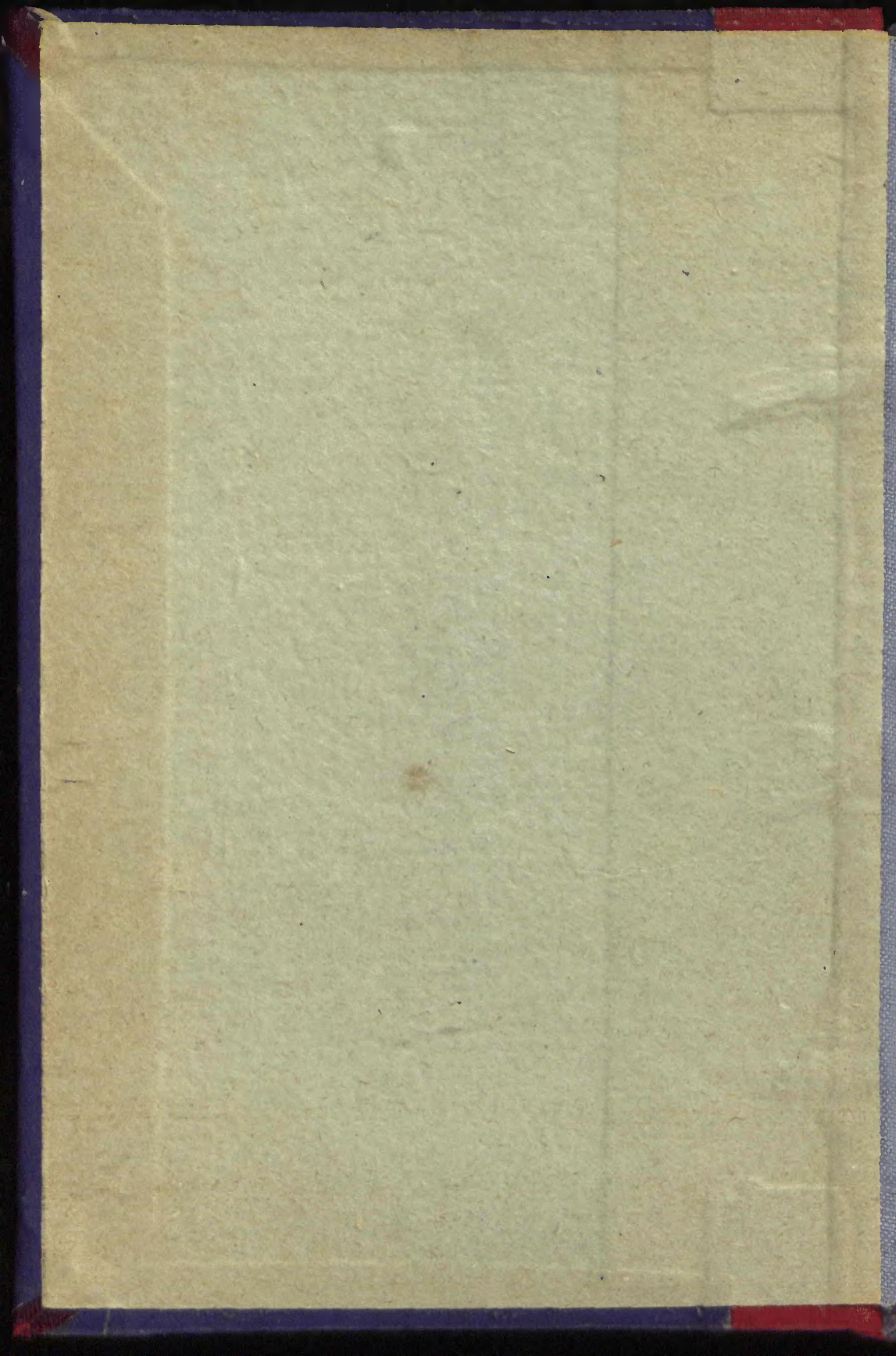
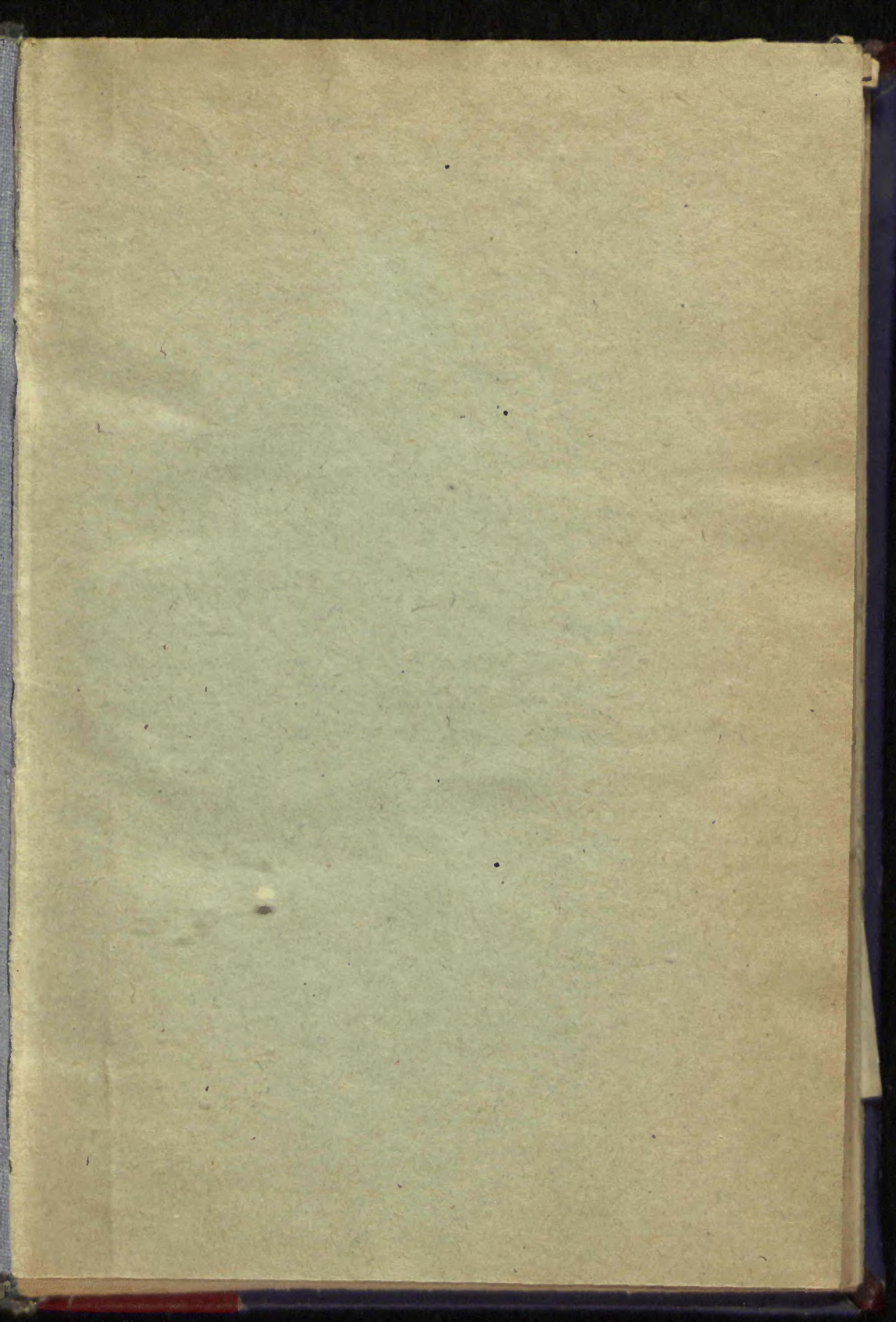

1843-83

сторон.

604

не

ГЕОГРАФІА

ОБЩА ЖЕ И ОСОБНА

ОЪ НОВОНАЧЕРТАННА

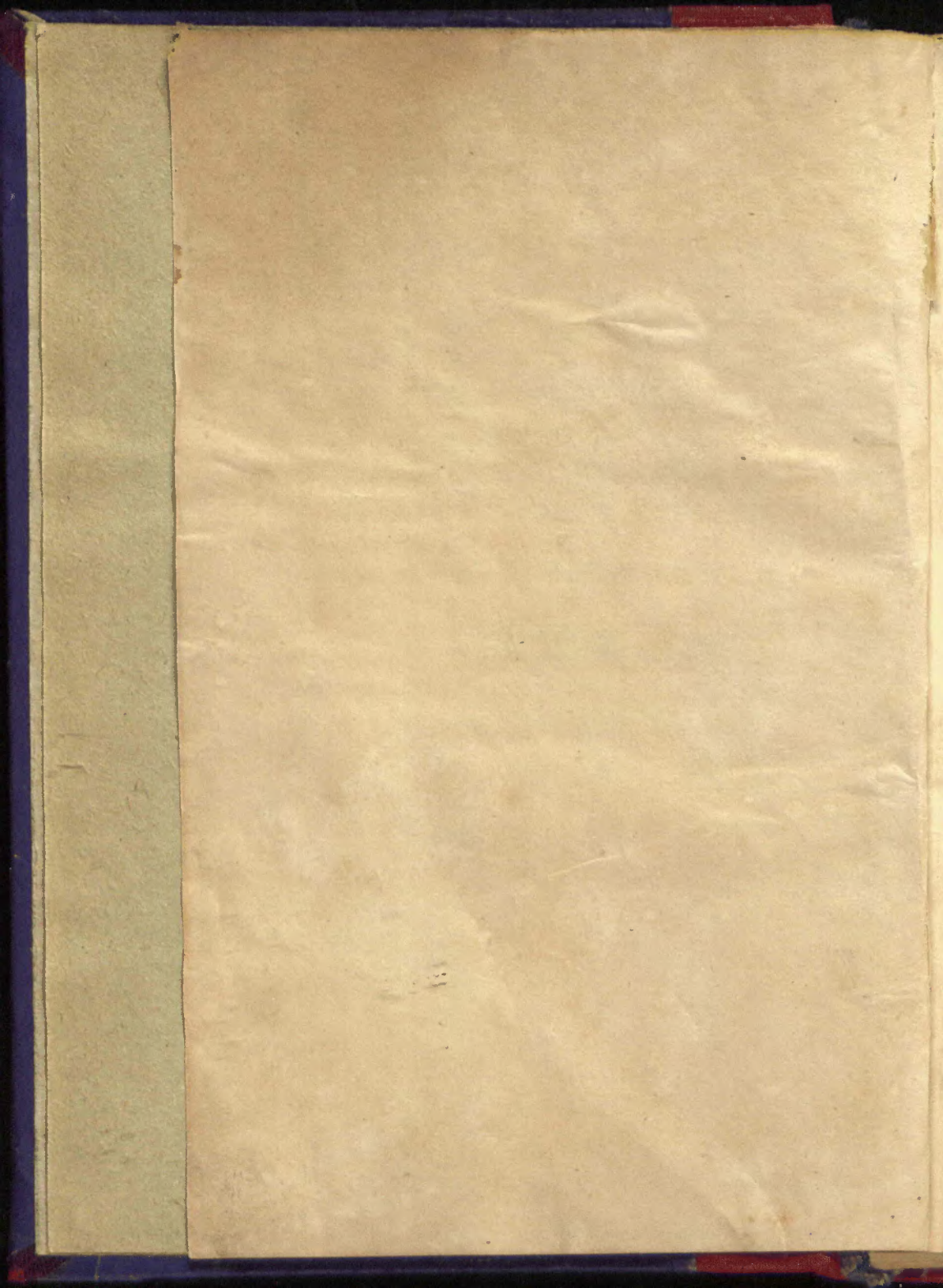
ХАРТА

ЗА УПОТРЕВЛЕНІЕ

ВОДЯРОВА О

ЮНОШЕСТВА.

18/5 IV 13

AMERICAN
LIBRARY

ПРОВЕРКА
2004

20 № 4963/53 ОБЩОЕ 1843/83

ЗЕМЛЕОПИСКАНИЕ

ВКРАТЦЕ ЗА ВЪЗНУКНА-ТА ЗЕМЛЯ

ПРЕВЕДЕНО

Отъ Греческїй на Славеноболгарскїй азыкъ,
умноженно же съ распространенїемъ и
прикавленїемъ многоразныхъ потребныхъ
областей, и сега первш на свѣтъ издано
трудомъ

КОНСТАНТИНА Г. ФѢТИНОВА С.

СМУРНА.

Въ Типографїи Я. Даміанова.

1843.

В ГАЧИС

ЗОЦНО

ВІНЬОННОСЬМЪЕ

СЬМЪЕ ВТЛЮНЕ ДА ВДТМЪА

ОНІДІВІД

ГІМРА ПІНІОСТАВОНІВАЛЪ АН ІМІТІВІТЪ СЪМЪ
И АМІНІНАУТІОСІНАСЪ АН ІМІТІВІТЪ
АМІНІНАУТІОСІНАСЪ АН ІМІТІВІТЪ

БЛИКЪ УВЪ ЄСТЬ ЖИЗНОПОЛЪЗНО И ПОТРЕБ-
НО БЕАКОМЪ ЧЕЛОВЪКЪ ГЕОГРАФІЧЕСКОЕ УЧЕНІЕ,
ТОАКЪ ПАЧЕ ПРІАТНО И ВЕСЕЛО РАЗСМОТРЕНІЕ ЛЮ-
БОПЫТНЫМЪ БЫДЕТЬ.

ВІТІМЪ

АВОНІНАДЪ АН ІМІТІВІТЪ СЪМЪ

1881

Благолюбивѣйшій Народѣ Болгарскій!

Вто, и азъ послѣднѣйшій всѣхъ, представлвамъ на Твое благоуразуміе и благо-склонность едно отъ мои-те долговременни и прерачителни попеченія, кои-то въ просвѣщеніи разума и вѣдѣніа народномъ по должности имамъ и храню. Но трудъ мой и попеченіе да бѣде согласно съ настоящее (сегашно-то) народно состояніе предпочтѣхъ отъ многъ други за Тебе потребны книги да преведемъ отъ Гречески на Славено-Болгарски това Землеописаніе, кое за лесно-то мѣ полатіе и разумѣніе не самъ че е на Болгарскій народъ благопріятно и удобно, но и на цѣлѣтѣщи-те и въ такиви разни списаніа богатѣйшы-те народы ради разни-те мѣ средства и любопытства превлагопріятно е; почто, отъ каквото е сочиненно, нѣкои многочетны хілады издадохасе на свѣтъ и благопріятно се употребиха отъ тѣзи

За кое увѣ уповающѣ чѣ, каквото въ дрѣ-
ги-те народы, ще ѣ, съ Богомъ, и въ Тебѣ бла-
гопріятно и полѣзно потребително, изда-
вамъ го на Болгарскій азъкъ, и представла-
вамъ не като всеовершенно за народна-га
юность, но като предтеча и предводителя за
по высочайшее и слѣдимое совершенно Гѣо-
графическо ученіе; и со все мое доброе упова-
ніе предпочтѣхъ отъ многи дрѣги лица (въ
кои-то вѣ и прилично) да го принесемъ на
Твоя родолюбива склонность, като единъ и-
стѣй и доказателнѣй ш ревности моеѣ къ
Тебѣ знакъ.

Пріими прочее съ любовію, благолюбивѣй-
шій Народе, оно, кое не отъ преимѣществъ
разума, но отъ теплѣйша ревности дѣши
моеѣ приносится благоразумію Твоему, и ме-
не за теплѣйшаго ревнителя ш словесности
Твоеѣ искреннѣ имѣй.

Преводатель и издатель.

Любо читателю мѣсто, гдѣ
 Това Землеописаніе надѣва челоуѣка да
 познае окрѣш и вкратцѣ вса поверхнѣсть
 земна, повѣстѣва же и сказѣва какѣи при-
 ключенія станаха спередѣ различни и досто-
 паматни времена и мѣста; описѣва политиче-
 скій животѣ и вѣроисповѣданіе на сички-те
 народѣ земны, нравно-то имѣ житіе и живе-
 ніе; представлава же осокнѣ, какѣото гле-
 дашѣ въ харта-та, сички-те окрестни (око-
 ни) мѣста, и описѣва по дровно за кои-то
 ни є по премногѣ потребно нѣхно-то вѣдѣ-
 ніе и познаніе; за то може да се нарече земле-
 описаніе Пѣдчително, Повѣстѣвателно (Гесто-
 річеско), Гражданско, и Помѣстѣно.

Въ таблицѣ-те изображава особнѣ сички-
 те по земля-та страны, морета, сѣшѣ, царст-
 ва, державѣ и пр. зазначенни сосѣз Инглески
 слова, кои-то и ако да са непонатни, като
 чѣждоазчни, но не є мѣчно да ги разсѣж-
 дава челоуѣкѣ и познава; почто тѣа рѣчи са
 истолкѣдванни и окаяленни вредѣ на сички-
 те мѣста по книга-та н. п. какѣото, онова,
 що гледашѣ въ 24-та и 25-та страница, на
 26-та го истолкѣва єдно по єдно, смотри въ
 9-а рѣдѣ гдѣто є писано EASTERN HEMISPHERE
 предѣнего є Восточный Имѣсферѣ, така зна-
 чатѣ тѣзѣ Инглески рѣчи; какѣото и по доле
 на тѣа страница, дѣто гледашѣ EUROPE,
 ASIA, AFRICA, NEW HOLLAND предѣнихѣ є на
 писано Еурѣпа, Асія, Африка, Нова Олландія.
 Така разсѣждавашѣ леснѣ сички-те тѣа, цю

са въ 7-те таблици начертанны, кои-то употребавашиъ, като единъ знаци (нишанѣ), и като послѣдвашъ наставленіе-то имъ и толкованіе-то, познавашъ ги що ще да речать. кое-то не е странно и сега първо на насъ азъ языкъ употреблено. Така употребиха и Грещи-те у многу Географин Италиански, Френски и Инглески таблици дори да придобіатъ нѣхны, добаръ е Господь и за насъ съ време, съ прилѣжаніе и съ ревностъ вса вываютъ; сега некаже благодарни и съ толкова, поне съ мало нѣщо такивы работы не ставатъ, и треке да предпочтете полза-та и понатіе-то, нежели совсемъ даме лишени отъ тѣхъ средства, безъ кои-то землеописаніе-то става както единъ големъ градъ, за кой-то самъ слышашъ че е големъ, многонароденъ, и пр. а не си го виделъ никакъ, нити нѣкой примѣръ имашъ да разсѣдишъ и познаешъ все що въ него става.

Вкратцѣ да речемъ тази Географія, като прочита человекъ съ съ вниманіе (кое-то е неотвѣжно въ секакво дѣло) и пригледва съ разсѣженіе, ще е премногу благодаренъ, а най паче е за дѣла-та весма полѣзныиша, поне съ вопросы-те повторѣва всегда онава, що чети, и така се вкоренява въ память-та мѣ основателно все що учи. А за недостаточны-те потребнагъ и приличнагъ совершенства имѣти вѣдетъ снисхожденіе, помнашиъ, такъ самъ единомъ Богъ нѣсть недостаточно

Здравствуйте.

Какво е име-то на мѣсто-то, въ кое-то се-
дишъ?

Место-то ти градъ ли е градецъ ли е, или
сѣло?

Що е градъ? Що градецъ? Що сѣло?

Место-то ти на островъ ли е (ада), на по-
лдостровъ ли, или на средиземно мѣсто? Що
се казва островъ? Що полдостровъ? Що
средиземна сѣша? На коя страна е Сѣверъ
или Полнощъ? На коя страна е Полдень?
На коя страна е Востокъ? На коя Западъ?

Ишелъ ли си некога на нѣкой другъ градъ,
или на нѣкое друго сѣло?

Ако да си ишелъ на нѣкой градъ, или сѣ-
ло кажи ми какво мѣ е име-то?

Кой пътъ зафати, като излезе да идешъ?
На восточна ли страна ходи, или на запад-
на, или на сѣверна, или на полдана (южна)?

Като излезешъ изъ мѣсто-ти въ кое-то сѣ-
дишъ, и идешъ на сѣверна страна, кое сѣло,
или кой градъ ще намеришъ първо?

Като идешъ на восточна страна що на-
мервашъ? Като идешъ на южна страна що
ще да срещнешъ? А като вървишъ камъ запад-
на що?

Знаешъ ли име-то на областъ-та (Епархія-
та) въ коя-то сѣдишъ? Що се казва епар-
хія? Въ Фракія ли сѣдишъ, или у Влахія? У
Болгарія ли, или у Елада?

На коя страна се пада да е Цари-градъ?
На коя Філіппополь? На коя Самоковъ? На
коя страна е Терново? На коя е Сишовъ?

Котелъ? Габрово? Камъ коя страна се намерѣва Карлово? Камъ коя Ески-Захара? Камъ коя Сливенъ, и Адрианополю? На коя страна се намерѣва Влахія, на Западъ ли, на Полдень ли, на Востокъ ли, или на Полнощна страна?

Виделъ ли си нѣкога рѣка? Ако си виделъ какво се называ? Покажи примѣри ѿ една рѣка.

Виделъ ли си некога некоя планина? Ако си виделъ кажи какво се именѣва. Покажи съ примѣръ нѣкоя планина.

Виделъ ли си море? Що е море, вода ли е или сѣша?

Равна ли е сѣша-та по верхность-та, каквото вода-та?

Гдѣ се праватъ градове-те на вода ли, или на сѣхо?

Добициѣ-те каквото са конѣ-те и кравы-те гдѣ се намерѣватъ у море-то ли или на сѣхо? Уловилъ ли си некогашъ нѣкоя рыба на сѣхо?

Гдѣ е небо-то? Гдѣ са звѣзда-те?

Каквъ е видатъ на земля-та (каква тѣр-лѣа е земля-та)?

Чѣлъ ли си некогашъ нещо за Смирна градъ въ мала Асія?

Ставилъ ли си се некогашъ съ некого, кой е билъ въ Смирна?

Що се надни отъ него за тоя градъ? Чѣлъ ли си за Цариградъ?

На коя страна се намерѣва Цариградъ? Знаешъ ли гдѣ е Солунъ градъ?

Гдѣ е Сересъ? Гдѣ е свята Гора? Гдѣ е сватый Іоаннъ Рилскій?

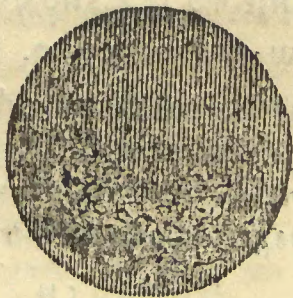

ЗЕМЛЕОПИСАНІЕ ПОУЧИТЕЛЬНО.

ОУРОКЪ ПЪРВИИ.

Общо Землеописание.

1. Таа сфера (топка) представява и показва свѣтъ-тъ, или земла-та, на която седиме. Земла-та е каквото гледащъ кръгла (както портокалъ), движисе и държисе на въздухъ между небеса-та, каквото жълто-то на пице-то между бѣлка-та. И околѡ нея са небеса-та.

2. Земна-та повърхность се разделява на сухо и вода. Человѣци-те седатъ на сухо, и праватъ сѣла и градове на него; и много-различни же и многовидни довици живеатъ на сухо; корабли-те (гемии-те) плыватъ по вода-та, и рьбы-те живеатъ у вода-та.

3. Корабли-те плыватъ околѡ сичка-та зем-

ла по вода-та на сички-те ѝ страни, какво-то ходатъ мѣхи-те или мравци-те по една пътека.

4. Человѣци-те и довици-те живеатъ на сѣхо по сички-те страни на земля-та. Иматъ же небо и звѣзды надъ нихъ, на коа да бы были страна на свѣт-атъ (на земля-та). Ако да идеше во Индіа (Яцематъ), или оу Америка, или въ кое бы было друге нѣкое мѣсто, можеше да имашъ звѣзды надъ глава-та ти.

5. Географія е описаніе на земля-та; показва ни вид-атъ ѝ (каква тѣрліа е), и какво се разделява; и описва человѣци-те и довици-те, кои-то живеатъ по нея. За това землеописаніе-то е едно ученіе многу полѣзно и многу благоприятно.

Сега требва да пыташъ дѣте-то порадочну за вышереченни-те 5 ученія, и то требва да ти отвѣщава приличну отъ точка до точка споредъ пытванѣ-то, н. п.

Вопроси

За перва та точка.

1. Каквъ видъ има земля та?

(То требва да отвѣсти: "Таа сфера пред-ставлава и показва земля-та, на коа-то седиме").

За втора-та точка.

Стои ли недвижима или движитса?

(То требва да начне отъ точка-та, какво-

то гледашъ и да рече: “Земла-та е каквото гледашъ кръгла, дѣвижисе и дѣржисе навоздухъ по междѣ небеса-та, каквото жълто-то на лице-то междѣ белка-та”).

За трета-та точка.

Отъ що е обиколена? (то е должно да рече: “отъ небеса-та”).

Подобни и слѣдователни-те.

2. На що се разделява повърхность-та земна? Кои и какви са онѣ, кои-то живеатъ по сухо? Какви вещи плыватъ по вода-та? Кои животни живеатъ у вода-та?
3. Какво и каде плыватъ корабли-те по вода-та?
4. На едно ли само место живеатъ челоуѣцъ-те и скотове-те, или на сички-те земни стараны?
 Що гледатъ челоуѣцъ-те надъ глава-та имъ по сички-те земни мѣста?
 Яко идеше у Америка, или у Индіа, какво щеше да гледашъ надъ тебе?
5. Що е Географіа? Що ни показва Географіа? Що ни описва землеописаніе? Полѣзно ли е и докродгодно ученіе землеописаніе?

Примѣчаніе. Кой-то обича да познае землеописаніе-то, той треква да научи най първо това, че земля-та е кръгла като портокалъ, че челоуѣцъ-те и докицъ-те живеатъ по повърхность-та ѝ. Колко и да се види просто прва понатіе и рѣзуміе, обаче таково е по-

НАТІЕ, КОЕ-ТО ДѢЦА-ТА СЪ ЛЕСНИНА НЕМОЖАТЪ ДА ПРІЕМАТЪ; И ЗА ТОВА НА КОНЕЦЪ СЕГШ СЪЩАГШ УРОКА УЧИТЕЛЬ-О, ИЛИ РОДИТЕЛЬ-О ТРЕБЪВА ДА НАСТАВИ УЧЕНИК-АТЪ ДА ПОЗНАЕ, И ДА ИСПРАВИ ОТЪ ВЕДНАШЪ СЪ НАЧАЛО НЕДОСТАТОЧНИ-ТЕ МЪ МНѢНІА. УПРАЖНЕНІЕ ЖЕ НА ХУДОЖЕСТВЕННА-ТА СФЕРА ЩЕ НАПРАВИ ТОВА ПО ЛЕСНО.

Урокъ второй.

Общоземни раздѣленія.

1. Рекохъ ти че поверхноеть-та земна раздѣлабасе на сѣху и на вода.

2. Сѣху-то е неравно каквото можешъ да се увѣрбвашъ, ако погледашъ на околш, като се намербвашъ на некое поле. На сѣху-то са планины-те, холми-те (хридове-те), поланы-те, и долины-те.

3. Планины или горы казѣватсе многовозвышенны сѣхи страны на земла-та. По премноги-те са висококаменновидны и голы, а въ нѣкіа страны на земла-та, са покриты сосъ дребеса. Некога изѣзѣватъ и исфърлатъ огнь и дымъ на върхове-те имъ, и тога се именѣватъ Ифестін, сирѣчь огненодышны или огненны.

4. Холмове-те (хридове-те) са и тіа високи страны земны, но не толко високи като горы-те. Долины-те са ниски частицы на

ЗЕМЛА-ТА, СООБЩЕСТВЕННѢ БЛИЗЪ СОСѢДЪ ХОЛМОВЕ-
ТЕ И СОСѢДЪ ПЛАНИНЫ-ТЕ. ПОЛАНЫ СЕ КАЗЪВАТЪ
РАВНЫ-ТЕ СТРАНЫ НА ЗЕМЛА-ТА:

5. БТО ПРЕДАГАМЪ ПРЕДЪ ТЕБЕ ЕДНА ИКОНО-
ГРАФІА (ОБРАЗООПИСАНІЕ) ЗА ГОРЪ, ДОЛИНЫ,
ХОЛМОВЕ, ПОЛАНЪ, И ИФЕСТІА.

Гора. Долина. Холмъ. Полана. Ифестіа.

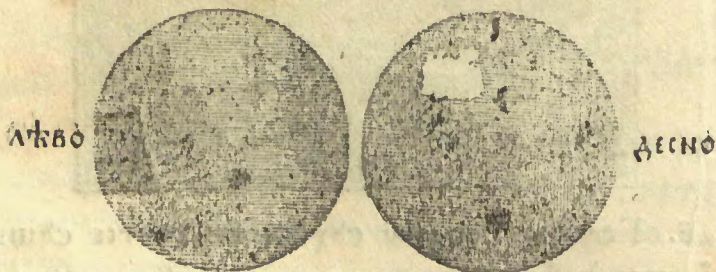
6. ГОЛЕМЪ СТРАНЫ СЪХИ ИМЕНЪВАТЪ СЕ СЪШИ
(ήπειροι). ВЪРЪПА, ВЪ КОА-ТО МЪ БОЛГАРЕ ЖИ-
ВЪЕМЕ, СЪША Е!

7. НА ДВѢ ГОЛЕМЪ СЪШЫ РАЗДЕЛАВА СЕ ЗЕМЛА-
ТА, НА ВОСТОЧНА СЪША, ВЪ КОА-ТО Е ВЪРЪПА,
АСІА, И АФРІКА; И НА ЗАПАДНА СЪША, ИЛИ НА
АМЕРІКАНСКА СЪША. ПРИ ВОСТОЧНА-ТА ЖЕ СЪША
БЛИЗЪ, НАМЕРЪДА СЕ ЕДИНЪ ВЕЛИКІЙ ОСТРОВЪ, ИМЕ-
НЪМЪ НОВА ОЛЛАНДІА.

8. БТО, ГЛЕДАШЪ ОТЪДА ИЗОБРАЖЕНІЕ НА ЕДНА
ЧАСТЪ НА ЗЕМЛА-ТА, КОА-ТО Е НА ДЕСНА СТРАНА И
ПОКАЗЪВА ВОСТОЧНА-ТА СЪША, НА КОА-ТО НІЕ
СЕДИМЕ. БѢЛО-ТО Е ВЪРЪПА, ЧЕРНО-ТО Е АФРІ-
КА, А МЕСТО-ТО, ВЪ КОЕ-ТО СА ЧЕРТЫ-ТЕ (ТЪНКИ-

че пръчки) на ширина-та начертанны (на
теглени), именувасе Ясіа. Най ниско-то ме-
сто, кое-то е съсз черты отъ горе надоле, или
отъ доле на горе, казъвасе Нова Олландіа.

9. Бто гледашъ изобразеніе и на друга-та
часть земна, коа-то е на лѣвѣ и показъва Аме-
ріка сирѣчь западна-та сѣша. Горна-та часть
се именъва Сѣверна Америка, а долна-та Южна
Америка.

Вопроси за вторъ-а урокъ.

1. Какво се разделява поверхность-та на зем-
ла-та?
2. Сѣша-та равна ли е или неравна?
3. Кои страни се казъватъ планины или горы?
Бои Ифестіи?
4. Що са хоомове? Що долины? Що поланы?
5. Бои части се казъватъ сѣши?
6. Болко са сѣши? Кои са двѣ-те сѣши?
7. На кол сѣша седиме нѣе? Кои са три-те
части, въ кои-то се разделява восточна-
та сѣша?
8. Кой великій островъ се намеръва близъ на
восточна-та сѣша?

9. Какво се называ сѣверна-та страна на западна-та сѣша? А какво южна-та?

Трѣкѣва сега учитель-о да покаже на ученик-атъ, че двѣ почти противоположенны страны на сфера-та содержаватсе отъ сѣша, и какво се намерѣватъ по междѣ сѣша-та много големи океани (морета), кои-то содержаватъ колшад часть на поверхность-та сфер-ки.

Урокъ третій.

Слѣдованіе на Окци-те раздѣленія.

1. Половина на земна-та поверхность, и говече, воды са. Воды-те са, каквото е вѣрнѣтно и знаемо, равны, освенъ кога нѣкой вѣтръ въздига волненія по поверхность-та шъ.

2. По големш-те страны на соленны-те воды а много расположенны, и называтсе океани. Океан-о е по шар-атъ гинъ, и неопредѣленъ аквото небеса-та.

3. Океан-о се именѣва некой пѣтъ морето собственш море е основа, кое-то е по мало распространеніе на воды-те нежели океан-о, и вѣчти обиколенно отъ сѣхо. По мало време ъ кажа и дрѣги неща за морето.

4. У воды-те живеатъ много множество рѣкъ, кои-то са многоразличны по вид-атъ шю величина-та. Онаа рѣка, що е най го-

лема, именување китъ; нѣкои китове са тол-
ко големи, като единъ маалки корабль.

Вопроси (прашѣванѣ-та).

1. Колика е водна часть на земна-та поверх-
ность?
2. Какво се именуваатъ по големш-те водны
части? Какво се види шкеан-о?
3. Какво се казѣва нѣкой пѣть шкеан-о?
Що се нарича собственш море?
4. Какви животни живеатъ у вода-те?
Кол рѣба е най голема? Колко са големи
китове-те?

Урокъ четвѣртыи.

Че народи и места различатъ.

1. Нетрѣѣва да мнишъ и смышлавашъ, че
человѣцш-те са сѣшовидни на сички-те з-
мни мѣста. По болшей же части иматъ различі
премного по различни мѣста.

2. Яко идеше ты во Асія, или Африка, или А
мерика, или и на дрѣги нѣкой ѣвропейскі
страны щеше да намеришъ челѣвѣцш-те, гра-
дове-те, сѣла-та, животны-те (добицш-те)
древеса-та, сички-те различни (дрѣго аче) ш с
ніа, кои-то на отечество-то си гледашъ.

3. Народи те иматъ различіе въ дрѣхи-т
(облека-та) кои-то носатъ (облачатсе), в
созиданіе-то на домове-те въ кои-то седатъ
въ гденіе-то кое-то гадатъ, въ азык-атъ щот
говораатъ, и въ дрѣги многи вещи.

4. На някои места челоуѣцъ-те са бѣли, а на някои черни, па на някои места иматъ лице-то и снага-та като мѣдъ (бакъръ). Въ някои места иматъ челоуѣцъ-те за управление царове, а въ някои места за управление и доброживѣніе иматъ законъ.

5. Въ някои места земя-та е уработѣнна изрядно, а въ други места е непроходна пѣтина. Въ някои места челоуѣцъ-те са добри, а на други жестоки и лоши. Въ някои страны славятъ и кланатъ се Богъ, а въ други се кланатъ на слонце-то, на огнь-атъ, и на други някои многовидни вещи, като на мачка, волъ, и такива други неприлични работи.

6. Бто, тѣрамъ тѣва нѣкой живописаниа, кои-то ти показватъ колко се различно видатъ челоуѣцъ-те по различни места, и колко са различни во облекло-то имъ.

БДНО ОТЪ ТІА ЖИВОПИСАНІА ПОКАЗУВА БУРШ-
ПЕЙСКИ ЧЕЛОВѢЦУ, А ДРУГО-ТО, ЩО Є НА ДЕСНО,
ПРЕДСТАВЛАВА ДГІЙСКИ ЧОЛОВѢЦУ.

В о п р о с и .

1. ОБЩОВИДНИ ЛИ СА ЧЕЛОВѢЦУ-ТЕ НА СІЧКИ-
ТЕ ЗЕМНЫ СТРАНЫ.
2. ЯКО ИДЕШЕ ТУ НА АФРІКА, ИЛИ НА КОЕ ДА БУ
БЫЛО ДРУГО МЕСТО НА ЗЕМЛА-ТА, ЦЕШЕ ЛИ ДА
НАМЕРИШЪ ТАКИВА ЧЕЛОВѢЦУ, ГРАДОВЕ, СѢЛА,
СКОТОВЕ, ДРЕВЕСА И ПР. КАКВОТО ГИ ТУВА ГЛЕ-
ДАШЪ?
3. ВЪ КАКВО ИМАТЪ ЧЕЛОВѢЦУ-ТЕ НА РАЗЛИЧНИ
МЕСТА РАЗНОСТЬ?
4. ЩО МОЖЕШЪ ДА РЕЧЕШЪ ЗА РАЗЛИЧНЫ-А ВИДЪ
НА ЧЕЛОВѢЦУ-ТЕ, КОИ-ТО СЕ НАМЕРЮВАТЪ ПО-
ЗЕМЛА-ТА НА РАЗЛИЧНИ МЕСТА?
ИМАТЪ ЛИ СІЧКИ-ТЕ НАРОДИ ЦАРОВЕ?
5. УРАБОТЕННА ЛИ Є ЗЕМЛА-ТА ДОБРЕ СЕКАДЕ НА
СІЧКА-ТА ЗЕМЛА?
ДОБРИ ЛИ СА ЧЕЛОВѢЦУ-ТЕ НА СІЧКИ-ТЕ МЕСТА?
СІЧКИ-ТЕ ЧЕЛОВѢЦУ НА ЗЕМЛА-ТА СЛЪЖАТЪ
НА БОГЪ?

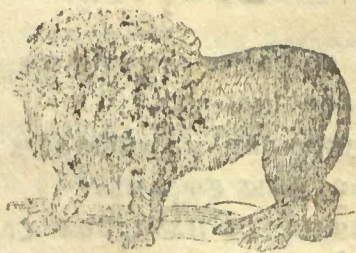
У р о к ъ п я т њ и .

ЖИВОТНИ-ТЕ И САЖДЕНІА-ТА РАЗЛИЧАТЪ
ПО МЕСТА.

1. НЕ САМО ЧЕЛОВѢЦУ-ТЕ РАЗЛИЧАТЪ ПО МНОГУ
МЕСТА, НО И СКОТОВЕ-ТЕ СА МНОГУ РАЗЛИЧНИ Є-
ДИНИ ОТЪ ДРУГИ.

2. КОНѢ, КЪЧЕТА, МАЧКИ, МЫШКИ, И ДРУГИ
НЕКОИ ЖИВОТНИ НАМЕРЮВАТЕ СЕ ПОЧТИ НА СІЧКИ-

ТЕ СТРАНЫ ЗЕМНЫ. Но здѣ гледашъ живописаніе
Лва (Λέωνος), кой-то се намерѣва самъ у Афри-
ка, и Асія.

Гледашъ же и живописаніе на Бѣла Мечка,

кой-то се намерѣва самъ въ полднѣ на стра-
на на сѣверна-та Америка.

3. Не самъ места-та различатъ споредъ че-
ловѣцъ-те и скотове-те, кои-то живеатъ по
нихъ, но и дробеса, сажденіа, и чвѣтѣве и-
магъ различіе много отъ едно место въ
друго.

4. Кіна или Хина издава чай-атъ; въ ю-
жна-та Америка ражда се кафе, и у Аравіа; въ
западна-та Индіа изникнѣва тростъ (каламбонъ);
отъ кого-то става захар-о (шекер-о). Въ крат-

цѣ же рѣци, на различни места рожбѣ-те са толкова различни, колкото челоуѣцѣ-те или животни-те.

Во проси.

1. Места-та ли самѣ различатѣ, каквѣто споредѣ челоуѣцѣ-те?
2. Кои се скотовѣ намерѣватѣ на сички-те почти земни страны?
Кое животно се намерѣва самѣ у Асія и Африка?
Кое се намерѣва самѣ у полднѣшна Америка?
3. На сички-те места дрѣвеса-та, сажденіа-та, и цвѣтѣ-те подобни ли са єдни соє дрѣвци?
4. Каква рожба издава Кіна? Какво се ражда у южна-та Америка?
Каква рожба изникнѣва у западна-та Индіа?

Урокѣ шестий.

Различни вещи.

1. Рекохѣ ти сега оуѣш, че поуерхностѣ-та на земля-та се разделява на сѣшы и на водаш, и че челоуѣцѣ, добуѣш, и сажденіа иматѣ различіє много у многѣ различни места. Географическо-то уѣш ученіє ще ти каже оубѣш и извѣсти за тѣа єдно по єдно.
2. Малѣшна са оніа, кои-то иматѣ средѣства удобни (лєсни) за да пѣтешєствѣватѣ

на чужди страни далечни. Мнозина чело-
вѣци са принудени да седатъ у отечество-
то си на сичкі-атъ си животъ. Но, совсемъ
то, желатъ (общатъ) да знаатъ нѣколко
нещо ради други места.

3. Ако учатъ землеописаніе, могатъ да по-
знаатъ много работи за странни и чужди
места, и ако да не бы ги видели никогашъ.
Кой-то не е излеаъ никогашъ изъ свое-то си
отечество, може обаче, чрезъ землеописаніе
да знае какви са чело-вѣци-те на други-
те места, какво праватъ, и какво живеатъ и
какво вѣрватъ и сѣжатъ Всесоздателю Богу.

4. Познавамъ различни малки момче-та и
момиче-та, кои-то, со всичъ че не са излеаи
никогашъ вонка изъ мѣсто-то имъ, могатъ
обаче да ти кажатъ, какви чело-вѣци живе-
атъ на различни страни Еврпейски, как-
ви довици се намерватъ у Африка, какво
саженіе издава Асія, и други много такива.

5. Какво мнишъ и какво казвашъ че тѣ
дѣца научиха синки-те тѣ работи? Наб-
чиха ги учаще землеописаніе. Надѣмса же и
уповаемъ че като научишъ тѣа книга, и ты
ще знаешъ каквото она.

УЧЕНІЕ СЕДМОЕ.

Бесѣдователь-о разказѹва за Асіа и Африка.

1. Ако идешъ камъ восточноююжна страна ще намеришъ Асіа (Анадолъ). Можешъ да видишъ на десно-то образозображеніе на страна 14. Асіа е най близъ съ Черно море, и Влада. Ради да идешъ въ неа, требѹва да заминешъ чрезъ Цари градъ, или Калиполь, или Омурна градъ по Валиспондъ море, или Архіпелагъ, то естъ Бѣло море.

2. Асіа е големо место. Помнозина-та челоуѹцы се намиратъ у Асіа, нежели въ сичката дрдга земал. Асійски-те челоуѹцы овце-виднѹ не са ѿ онѹа, кои-то са многѹ бѣли.

3. Омурна градъ намерѹвасе у мала Асіа. Кога вехъ тамъ, видохъ многѹ Тѹрцы, и Еврее, и Франги, каквото и Гѹрцы, и Арменѹщ, и многѹ дрдги народѹ. Изъ Омурна градъ доносатъ ни корабли-те чрезъ море и чрезъ сѹхо влаги смоквы и сѹхо грозде.

4. Чай-о дохожда изъ Асіа, каквото напредъ рекохъ. Донесатъ же и прекраснѹ коприненнѹ работѹ изъ Асіа. Тігри се намерѹватъ многѹ у Асіа, кои-то прекрасни увѹ сѹтъ, но диви скотове, и кои-то се сражаватъ и вѣатъ многѹ стращнѹ сосъ лва (Лѣонтѹ Асланъ).

5. Камъ полдень на Влада е Африка. Ме-

жешъ давидишъ и неа на десна-та Иконогра-
Фіа, страна 14. Ради да идешъ у Африка,
потребно е да заминешъ по Средиземно море.

6. Африкански-те человекъ са произходни
черни. У Африка са слонове-те (Філіове-те),
камилоптицы-те. Слонъ е най големъ ме-
ждъ земны-те скотове (добичь), и камил-
птица-та най голема междъ птицы-те. Немо-
же да лети, но върже търчи като единъ конь.
Лица-та му са големи, колко дѣтска глава.

7. Изъ Александрія (Египетъ Місіръ), кол
е первый градъ Африкански, доважда ни оризъ,
ленъ, хърми, темнанъ и други некои вещи.

Вопроси.

1. Що ще да намеришъ, ако идешъ къ восто-
чноюжнаа страна?

Далекъ ли е Асія отъ тѣва? Отъ гдѣ тре-
бѣва да заминешъ ради да идешъ у Асія?

2. Асія малко ли е или големо место?

Толко ли са человекъ-те у Асія, колко на
сичка-та друга земля?

Какви са человекъ-те и образовани?

3. Гдѣ се намерѣва Смирна градъ? Какви са
человекъ-те тамъ?

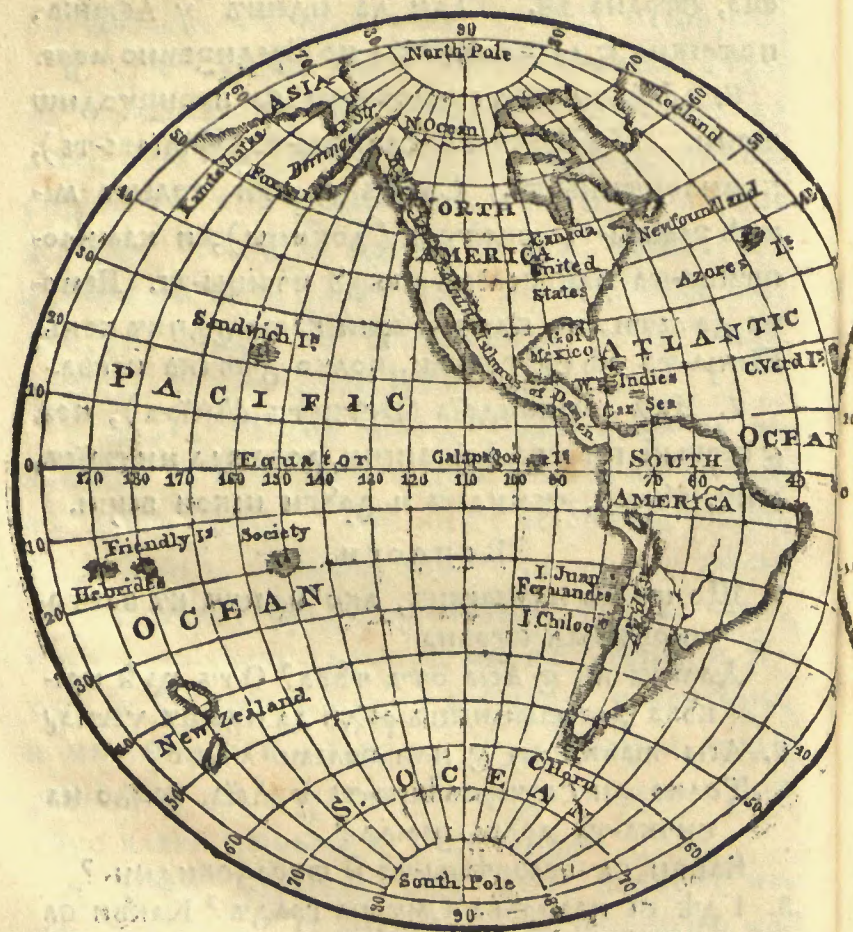
4. Какви ни вещи доваждатъ изъ Асія?

5. Какое место е Африка? Ради да идешъ у
Африка, кое море требѣва да преидешъ?

6. Какви са по лицевидство Африкански-те
человекъ? Какви са скотове у Африка?

7. Гдѣ е Александрія?

WESTERN HEMISPHERE.

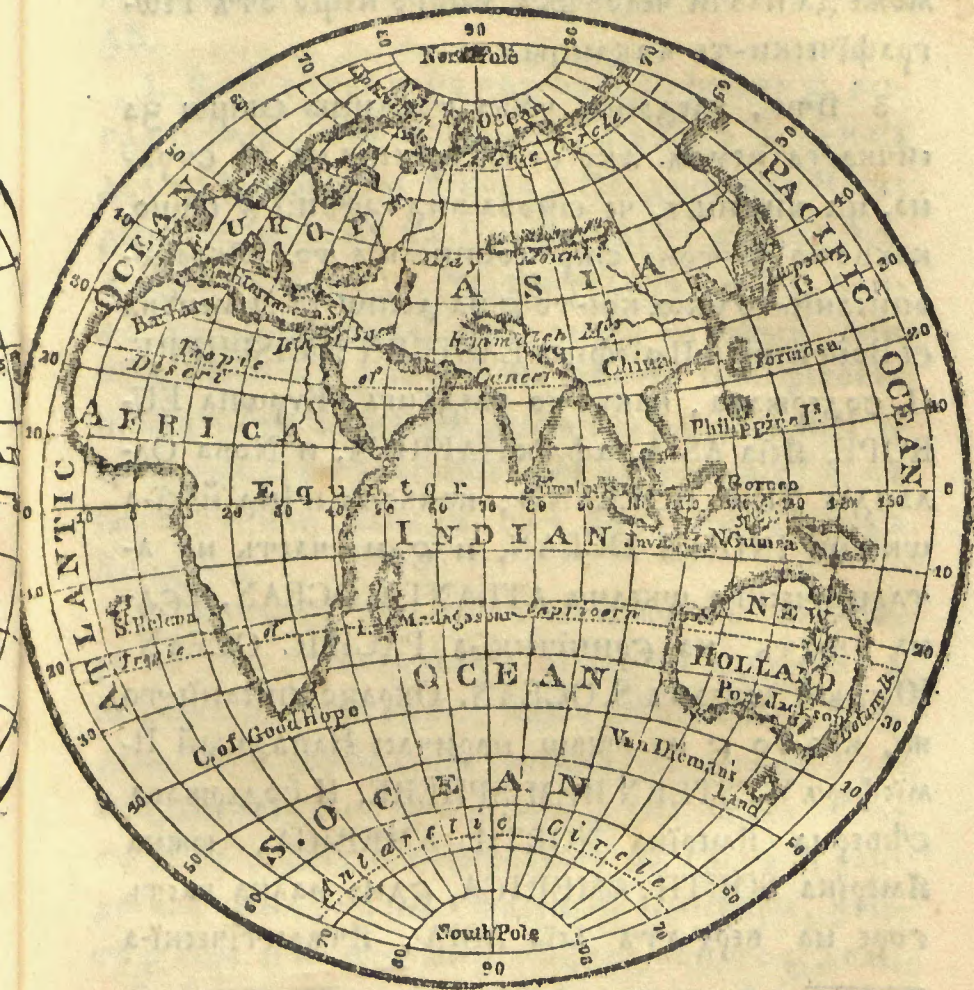

УЧЕНИЕ ОСМОЕ.

За Географически Таблицы.
 Восточный Имисферъ, и Западный Имисферъ.
 1. Потрѣбно е сега да покажемъ за нѣкою
 Землеописаны Таблицы.

EASTERN HEMISPHERE.

2. Географічески Таблици се наричатъ, о-
 бразоописаніа сирѣчь представленіа на по-
 верхность-та земна. Представлаватъ же о-
 бразовидану сѣши (*ήπειρους*), островы (*αδης*),

ШКЕАНЪ, МОРЕТА, ЄЗЕРЕТА, РѢКИ И ПР. ЗАТОВА МОЖЕ ДА НАДЧИ ЧЕЛОВѢКЪ МНОГО НЕЩО ОТЪ ГЕОГРАФІЧЕСКИ-ТЕ ТАБЛИЦЫ.

3. БТО, ГЛЕДАШЪ ТЪВА ТАБЛИЦЫ ОБЩО ЗА СИЧКА-ТА ЗЕМЛА. АКО СЕ ОБЪРНЕШЪ НА 14 СТРАНА, ЦЕ ВИДИШЪ, ЧЕ ОНОВА ВИДОЗРѢНІЕ Є СЪЩО, КАКВОТО Є ЧОВА ОБРАЗООПИСАНІЕ-ТО. ОБРАЗООПИСАНІЕ-ТО УБЪ, КОЕ-ТО Є НА ДЕСНУ (1) ИМЕНУВА СЕ ВОСТОЧНИЙ ИМІСФЕРЪ EASTERN HEMISPHERE. И СОДЕРЖАВА, КАКВОТО ГЛЕДАШЪ, ЕВРОПА EUROPE, АСІА ASIA, АФРІКА AFRICA, И НОВА ОЛЛАНДІА NEW HOLLAND; КАКВОТО И ІНДІЙСКІ-А ШКЕАНЪ INDIAN OCEAN, И ЄДНА ЧАСТЬ НА АТЛАНДІЧЕСКІ-А ШКЕАНЪ ATLANTIC OCEAN, И ЄДНА ЧАСТЬ НА ЄРНИЧЕСКІ-А PACIFIC OCEAN, ЮЖНИЙ ШКЕАНЪ S. OCEAN. ОБРАЗООПИСАНІЕ-ТО ЖЕ, КОЕ ТО Є НА ЛѢВУ НАРИЧА СЕ ЗАПАДНИЙ ИМІСФЕРЪ WESTERN HEMISPHERE. И СОДЕРЖАВА СѢВЕРНА АМЕРІКА NORTH AMERICA, ЮЖНА АМЕРІКА SOUTH AMERICA, ЄДНА МАЛКА ЧАСТЬ ГОРЕ НА ВЕРХ-АТЪ АСІА ASIA, АТЛАНДІЧЕСКІ-А

(1) КАТО ДЪРШИШЪ НЕКОА ГЕОГРАФІЧЕСКА ХАРТА ИЛИ ТАБЛИЦА, ИЛИ ГЕОГРАФІЧЕСКА КНИГА, КАКВОТО СЕГА, ВЪ ДЕСНА УБЪ РѢКА ИМАШЪ, ВОСТОКЪ; ВЪ ЛѢВА ЖЕ, ЗАПАДЪ; НА ГОРНА ЖЕ СТРАНА ИМАШЪ, СѢВЕРЪ (ПОЛДНОШЪ); А НА ДОЛНА, ЮГЪ (ПОЛДЕНЬ).

ОКЕАНЪ АТЛАНТИС ОЦЕАН, ЕРИНІЧЕСКІ-А ОКЕАНЪ ПАЦИФИК ОЦЕАН, ЮЖНЫ-А ОКЕАНЪ S. ОЦЕАН.

4. ВЪРХ-О ГОРЕ И НА ДВА-ТА ИМІСФЕРОВЕ Є ВСЕГДА СѢВЕРЪ ИЛИ ПОЛДНОЦЬ, А ВЪРХ-О ДОЛЕ И НА ДВА-ТА ИМІСФЕРОВЕ СЕКОГА Є ПОЛДЕНЬ ИЛИ ЮГЪ; ДЕСНА-ТА СТРАНА НА ИМІСФЕРОВЕ-ТЕ Є ВОСТОКЪ, А ЛѢВА-ТА, ЗАПАДЪ. ЧЕРТЫ-ТЕ (ПРЪЧКИ-ТЕ), КОИ-ТО СА НАЧЕРТАНЫ ОТЪ ДЕСНУ НА ЛѢВУ, ИЛИ ОТЪ ЛѢВУ НА ДЕСНУ И НА ДВА-ТА ИМІСФЕРОВЕ, ПОКАЗУВАТЪ ЗЕМНА-ТА ДЪЛЖИНА; А ДЪЛЖИНА Є ОТСЪТОЛНІЕ (ОТДАЛЧЕНІЕ ИЛИ РАЗСЪТОЛНІЕ) КАМЪ ВОСТОКЪ ИЛИ ЗАПАДЪ, ОТЪ АНГЛІЙСКІ-А ГРАДЪ ЛОНДОНЪ.

5. ЧЕРТЫ-ТЕ, КОИ-ТО СА НАЧЕРТАНЫ ОТЪ ГОРЕ НА ДОЛЕ, ПОКАЗУВАТЪ ЗЕМНА-ТА ШИРИНА; А ШИРИНА Є ОТСЪТОЛНІЕ, КАМЪ СѢВЕРЪ ИЛИ ПОЛДЕНЬ, ОТЪ РАВНОДЕНСТВЕННУ-А (Ισημερινός). А РАВНОДЕНСТВЕННУ-О Є EQUATOR ЄДНА ЧЕРТА, КОЯ-ТО Є ПРЕРЕЗАЛА ИМІСФЕРОВЕ-ТЕ НА СРЕДЪ И РАЗДЕЛАВА ЗЕМЛ-ТА НА СѢВЕРНУЮ ИМІСФЕРУ, КОЯ-ТО Є ГОРЕ, И НА ЮЖНУЮ ИМІСФЕРУ, КОЯ-ТО Є ДОЛЕ.

6. КОЛКО МѢСТА СЕ НАМЕРУВАТЪ КАМЪ СѢВЕРЪ НА РАВНОДЕНСТВЕННУ-А, КАЗУВАТСЕ ЧЕ СА НА СѢВЕРНА ШИРИНА; А КОЛКО СЕ НАМЕРУВАТЪ КАМЪ ПОЛДЕНЬ, КАЗУВАТСЕ ЧЕ СА НА ЮЖНА ШИРИНА. ШЕЕСЕТЪ И ДЕВѢТЬ МІЛА ПОЧТИ ПРАВЯТЪ ЄДИНЪ СТЕПЕНЬ (μία μοίρα) НА ШИРИНА-ТА. ЗА ЧТО Є

ДНО МЕСТО НА СѢВЕРНА ШИРИНА, КАТО Е РАЗ-
ПОЛОЖЕНО ОТЪ РАВНОДЕНСТВЕННЫ-А КАМЪ СѢ-
ВЕРЪ ДО 10 СТЕПЕНИ, ШЕСТОТИНЪ И ДВЕДЕСЕТЪ
ПОЧТИ МІЛЛ Е КЪ СѢВЕРЪ ОТЪ РАВНОДЕНСТВЕН-
НЫ-А ОТДАЛЧЕНЪ.

7. СѢВЕРНЫ-О ПОЛЪ North Pole Е НАЙ СѢВЕР-
НА ЧАСТЪ НА ЗЕМЛА-ТА; А ЮЖНЫ-О ПОЛЪ South
Pole Е НАЙ ЮЖНА СТРАНА НА ЗЕМЛА-ТА.

Во пр о с и .

1. Що требѣва сега да покажешъ ?
2. Що са Географически таблици ? Що пред-
сгавлаватъ ?
3. Образоописаніе-то на десна страна какво се
казѣва ? Що съдържава ?
Образоописаніе-то, що е на лѣвѣ, какво се
нарича ? Що съдържава ?
4. Горни-те верхове на Нмисферове-те и долни-
те, що показѣватъ ?
Чертѣ-те, що са отъ деснѣ на лѣвѣ, или
отъ лѣвѣ на деснѣ, що показѣватъ ? Що
е дължина ?
5. Чертѣ-те, кои-то са тръгнати отъ горе
на доле, що показѣватъ ? Що е ширина ?
Что е равноденственны-о ?
6. Колко места се намерѣватъ камъ сѣверъ отъ
равноденственны-а, на кои са ширина ?
Яко некое место се намерѣва камъ Пол-
день отъ равноденственны-а на кои е ши-
рина ?

Колко мѣла праватъ единъ степенъ (*μῖα μοῖρα*) на ширина-та?

Колко са далече отъ равноденственны-а 10 степени на сѣверна-та ширина?

7. Коа е най сѣверна часть земна? Коа е най южна часть на земла-та?

У ченіе деватое.

Общо разсмотрѣніе на земла-та.

1. Рекохмѣ че земна-та лoверхность се сочинява отъ вода, и отъ сѣша; и че повече отъ половина-та и е вода, или совземени сички-те морета, Езера, рѣки, блатъ (гѣолове), и пр. три части става-тъ вода, а една сѣша: сирѣчь като се раздѣли сичка-та земна лoверхность на 4 части, три-те части са почти вода, а една самѡ сѣша.

2. Землеописатели-те а раздѣлаватъ на 15 части или поасе: на два поасе ледны, на два Благорастворенны, и на единъ Ражженъ (*δραχμαμένον*). Отъ ледны-те, единъ е сѣверный, а други южный, кои-то начиватъ отъ 67-а степенъ и стигатъ до 90-а; така и отъ Благорастворенны-те, единъ е на сѣверна, а други на южна ширина начинающе отъ 23-а степенъ до 67-а окончаватъ; а Ражженны-о е на средъ, кой-то се намерѣва и у сѣверна, и у южна ширина, и начинающъ отъ равноденственны-а достига и на двѣ-те ширины до 23-а степенъ

(μοῖρα). Отъ 5-те полсе два се казватъ Платформаторенни, понеже иматъ въздух-атъ и време-то благоприятно и средственно, сирѣчь въ нихъ не быва големъ мразъ таковъ, какъ-то въ ледни-те, ни жежчина нестерпима, какъ-то у Ражженны-а (διαξικαυμένη).

3. Разделаватъ а юще на двѣ части : на вода, и на сѣша. Сѣши са, какъ-то рекохъме, 5. На восточны-а Имисферъ са : Европа, Африка, Асія, и Нова Олландія ; а на западны-а е сѣверна и южна Америка. Воды-те же подокны, сирѣчь 5 са окци Океани : два ледни, които са околъ сѣверны-а Полъ и южны-а. Единъ убъ именувае сѣверный Океанъ N. Ocean дрѣги же Южный Океанъ S. OCEAN ; единъ Индійскій Океанъ INDIAN OCEAN, кой-то е подъ Асійска Индіа ; единъ Атлантическій Океанъ ATLANTIC OCEAN, кой-то е расположенъ и на два-та Имисферове ; и единъ Тихій Океанъ PACIFIC OCEAN, кой-то е най повече расположенъ и на два-та Имисферове. Море, кое-то е между големы сѣшы, именувае Средиземно море Mediteranee, какъ-то е то, между Африка, Асія, и Европа. Море, кое-то се продължава доволно у една сѣша, и не се отделлава отъ дрѣго-то море, наричаше заливъ морскій (χόλπος), какъ-то е Адриатическѣ-о За-

ливъ морскій, Аравійскі-о, Персійскі-о и дрѣги многи; напротивъ немѣ є Мысъ, кой-то є полаза земна у море-то, и неотдѣленна отъ сѣша-та, каквото є Мысъ называемый калисъ Елпідосъ (доброе упованіе), кой-то се види на восточнѣа Имисферъ *Sof Goid Nore*. и дрѣги почти секаде по край море-то. Море, кое-то є междѣ двѣ сѣшы тесно и содержимо съ дрѣги-те морета, казѣвасе Проливъ морскій, каквото є Балиспонтъ, Воспоръ на Цариградъ, и дрѣги многочисленни.

4. Вода, коа-то начмѣва отъ некоа сѣша, и прѣходяща многѣ места прїима дрѣги малки рѣки, и най после се влива въ нѣкое море, именѣватѣ рѣка, каквото є Дѣнавъ, Волга, Нілъ и дрѣги многочисленни. Вода, коа-то є обиколена отъ секаде сосъ сѣша, казѣвасе Езере; а напротивъ немѣ є островъ, кой-то є огражденъ отъ сѣ-те сраны съ вода, каквото є Англіа, Сікеліа, Крити и много множество; неизчетно; а сѣша, коа-то є обиколена отъ секаде съ вода, и остава отъ єдно само место незаключена и съдържаема сосъ голема сѣша, казѣвасе Полѣостровъ, каквото є Мѣреа, Крѣмъ; а тесно-то место, кое-то є, като єдинъ мостъ, казѣватъ го Прошіакъ (*ισθμος*) земледѣвъ каквото є Корінѣвъ.

Сега ще те пытамъ за синки-те вышереченны, примѣры но ты требѣва да глѣдашъ на

два-та Имѣсферове, и по вопрос-атъ порадоуши
да отвѣщавашъ и отговарашъ.

Вопроси.

1. Отъ що се сочинява Земна-та поберхность?
Кое ѣ повече?

2. На колко части или поаге разделяватъ а
землеописатели-те?
Какво се называтъ дожи-те, и отъ гдѣ начи-
нѣватъ?

Благорастворенни-те на кои ширини се на-
мерѣватъ, и отъ гдѣ начинѣватъ, и гдѣ се
окончаватъ?

А Ражженны-о гдѣ ѣ, и отъ гдѣ начинѣва и
достига?

Кои се поаге казѣватъ Благорастворенни,
кои ледни, и кой ѣ Ражженъ?

3. Какво а юще разделяватъ? Колко са сѣщи
на восточны-а Имѣсферъ? Колко са на за-
падны-а Имѣсферъ?

Ода-та на колко общы Океаны а разде-
лаватъ, и гдѣ са?

Какво се именѣватъ? Кой ѣ Индѣйскій ш-
кеанъ? Кой ѣ Атлантѣскій шкеанъ и гдѣ
ѣ расположенъ? Кой ѣ Тихій шкеанъ, и
гдѣ ѣ расположенъ?

Какво се именѣва онова море, кое-то ѣ пе-
междѣ големы сѣшы?

Море, кое се продължава доволно у еана
сѣша, какво се казѣва?

Що мѣ ѣ напротивъ, какво се казѣва, и
Гдѣ се види?

ТЕГНО МОРЕ МЕЖДУ ДВѢ СЪШЫ КАКВО СЕ КАЗУВА, И КОЕ Е?

4. Вода, КОЛ-ТО НАЧНУВА ИЗЪ НЕКОЯ СЪША, И КАТО ПРЕХОЖДА МНОГУ МЕСТА И ПРИИМА МНОГИ ДРУГИ МАЛКИ ВОДЫ, ТА СЕ ВЛИВА НАЙ ПОСЛЕ У НѢКОЕ МОРЕ. КАКВО СЕ КАЗУВА? ВОДА ОТЪ СЕКАДЕ ОБИ КОЛЕННА ОТЪ СЪША, КАКВО СЕ ИМЕНУВА?

ЩО МЪ Е НАПРОТИВЪ? Я ОСТРОВЪ, КОЙ-ТО СЕ СОДЕРЖАВА СОСЪ ГОЛЕМА СЪША ЧРЕЗЪ ЕДНО ТЕГНО МЕСТО, КАТО МОСТЪ, КАКВО СЕ КАЗУВА?

УЧЕНІЕ ДЕСАТОЕ.

ВОПРОСИ СВОЙСТВЕННИ НА ДВА-ТА ИМИСФЕРОВЕ, НО УЧЕНИК-О ТРЕБУВА ДА ИМА ПРЕДЪ ОЧИТЕ СИ ИМИСФЕРОВЕ-ТЕ, ТА ТАКА ДА ОТВѢСТВУВА НА ОНОВА, ЗА КОЕ-ТО ГО ПИТАТЪ ПОКАЗУЮЩЪ СЪ ПРЪСТЪ, ИЛИ СЪ ПОКАЗАЛКА-ТА СИ.

Вопроси.

ЕУРѠПА КАМЪ СТВЕРЪ ЛИ Е ОТЪ РАВНОДЕНСТВЕННЫ-А, ИЛИ КАМЪ ПОЛДЕНЬ?

АСІА КАМЪ СТВЕРЪ ЛИ Е, ИЛИ КАМЪ ПОЛДЕНЬ ОТЪ РАВНОДЕНСТВЕННЫ-А?

НАЙ ГОЛЕМА-ТА ЧАСТЪ НА АФРІКА КАМЪ СТВЕРЪ ЛИ Е ОТЪ РАВНОДЕНСТВЕННЫ-А, ИЛИ КАМЪ ПОЛДЕНЬ? ЕУРѠПА КАМЪ КОЯ СТРАНА Е НА АСИА?

ЕУРѠПА НА КОЯ СТРАНА СЕ НАМЕРУВА ОТЪ АФРІКА? НОВА ОЛЛАНДИА КАМЪ ВОСТОКЪ ЛИ Е, ИЛИ КАМЪ ЗАПАДЪ ОТЪ АФРІКА?

НОВА ОЛЛАНДИА КЪ ВОСТОКЪ ЛИ Е, ИЛИ КЪ ПОЛДЕНЬ ОТЪ РАВНОДЕНСТВЕННЫ-А?

Гдѣ є островъ Мадагаскаръ I. Madagascar?

Гдѣ є Іапонія ос. I. Japan? Гдѣ Формоза
I. Formosa? Філіппіни-те, ос. Philippine I.?

Суматра Sumatre? Борнеу Borneo? Вандіе-
мена ЗЕМЛЯ Vandiemani Land?

Свѣта Елена S. Helen? Гдѣ є Мѣсяцъна Калисѣ
Елпідосѣ?

Кое море разделява Европа отъ Африка? Гдѣ
є сѣвернѣ-о Ѡкеанъ?

Кой Ѡкеанъ се намерѣва камъ полдень отъ
Асія, и междѣ Африка и Неа Олландія?

Кой Ѡкеанъ се намерѣва камъ западъ отъ
Европа и Африка?

Кой Ѡкеанъ се намерѣва къ востоку отъ Асія?

Кой прошіакъ свърѣзва и соединява Африка и
Асія? Отвѣтъ: Землеѣзъ Свезъ Isthme Suez.

УЧЕНІЕ ЄДИНАДЕСѢТОЕ.

За Имисферски-те Крѣгове.

1. Крѣгъ се казѣва секакво колело. Сички-те
колеса, кои-то гледашъ на Имисферове-те, ка-
зѣватсе крѣгове; разделѣватсе на 360 сте-
пени (μείρας), каквото се види най крайні-о,
кой-то є со сѣ числа написанъ, и кой-то се
именѣва Полденнѣй, и показѣва ширина-та
начинающъ всегда отъ равноденственнѣ-а;
така се казѣватъ сички-те крѣгове, кои-то са
отъ горѣ на доле правоотстѣпнѣ отъ Полден-
нѣ-а начертаннѣ.

2. Тѣа же, кои-то са крестовиднѣ отъ де-

тно на лѣво, или отъ лѣво на десно правоот-
чѣпни начертанни, показуватъ дължина-та,
каквото гледашъ на среднѣ-о числа описани
начинающѣ заѣ отъ Лондонъ; именемъ же
Равноденственнѣй Equator.

3. Единъ же степенъ има почти 69 мѣла; а
Единъ мѣль английски има колко до 22 ми-
нуты (декики), сирѣчь 3 мѣла безъ 6 мин-
ты праватъ единъ часъ. Отъ Свезъ до Блин-
спонтъ разстояние-то е 10 степеня, 10 сте-
пени прочее праватъ 690 мѣла.

4. Както сакаме да намериме некое мѣсто,
или нѣкой градъ съсѣ стѣверна-та, или южна-
та ширина на полденнѣ-а намерѣваме го, и
съсѣ дължина-та на равноденственнѣ-а: н. п.
сакаме да намериме Кѣна China, коѣ-то е на
100 степеня на дължина, и на 25 степеня у
стѣверна ширина, гледаме прочее, че се намерѣ-
ва междѣ 100, и 110 степеня на дължина-та,
и междѣ 20, и 30 ст. на ширина-та. Подобни
и за сички-те другѣ мѣста и градове.

Вопроси

1. Що се казѣва кръгъ? Колеса-та, що гледашъ
какво се казѣватъ?

На колко степеня се разделяватъ?

Най крайнѣ-о съсѣ числа-та какво се име-
нѣва? Що показѣва?

Я подобни-те мѣ, какво се казѣватъ?

2. ТѢ кои-то са крестовидни начертанны, какво показуватъ?

Какво се именува средні-о сосѣ числа та?

3. Колко мѣла има единъ степенъ? Единъ мѣлъ инглійски до колко мѣнѣты има?

Разстояніе на 10, степеня, колко мѣла приключава?

4. Какво можеме да намериме некое место, кое-то ищемѣ, или нѣкій градъ?

Кажы единъ примѣръ.

Нѣкои още предложенія на Имисферовѣ-те ради обученіе и навыкновеніе на дѣла-та въ секакви познанія, и вѣдѣнія.

Вопроси.

Кое место се намерѣва при сѣверны-а Поля?

Кое при южны-а?

Гдѣ са кръгове-те кои-то определяватъ сѣверны-а и южны-а полса, и отъ гдѣ начиватъ?

Кои острови се намерѣватъ при равноденственны-а?

Гдѣ са благородворенни-те полси? Отъ гдѣ начиватъ, и до гдѣ се окончаватъ? У

кой е полса кїна China? У коа сѣша? кой кръгъ е презъ Африка, Персія, Индіа и подъ кїна?

Между кои черты на ширина е островъ Фермоза?

Гдѣ е островъ Ява Java? Гдѣ е Мадагаскаръ? Гдѣ е С. Елена? Гдѣ Вандіемена земля?

Междѣ кои черты на дѣлжина є островъ на С. Елена, Вандіемена Земла, Філіппіни острови?

Коя черта на дѣлжина-та преминѣва Гава островъ? Я Сѣмасгра?

У кой полєсъ є Равноденственны-о? До колко степени преходи у сѣверна и у южна ширина?

Отъ коя є страна на Нова Олландіа С. Елена?

Отъ коя страна на Формозъ ост. са Філіппіни острови? Японіа? и Отъ коя страна є на Средиземно море мысъ на калиєъ Блпідосъ? На коя страна є Африка отъ Средиземно море?

На коя страна отъ Японіа є Мадагаскаръ островъ?

Гдѣ є отъ Еурѡпа Нова Олландіа? Гдѣ є отъ прошіак-атъ на Сѣзъ Нова Олландіа?

Гдѣ же отъ мыс-атъ на доброе упованіє Вандіемена Земла?

За обѣченіє на западны а Нмисферъ.

Вопроси.

Коя сѣша глєдашъ на западны а Нмисферъ?

Накои се двѣ голємы части раздєлава Америка?

Кой прошіакъ соединява и сѣязѣва сѣверна-та Америка сосъ южна-та? Отвѣтъ: прошіак о Дарієнієвъ Darien.

Гдѣ є Мексиканскі-о заливъ Gofr Mexico?

Гдѣ са Сандікєни острови Sanduche I? На сѣверна ли са, или на южна ширина? Камъ востокъ ли са или къ западъ на сѣверна-

та Америка? Гдѣ ѣ Веренгіні-о проливъ Ver-
ropos?

Кои места разделява Веренгїатъ проливъ?
Кой полденный на южна ширина прекръщава
Нова Зиландїа N Zofand? Коа черта на
дължина-та пресича ѿ на средѣ?

Гдѣ ѣ кератенны-о мьсъ (Ногн козерочкї-о
мысъ)?

На южна ли, или на сѣверна ширина се наме-
рѣватъ Соединенни-те жителства нитес States.
(αἱ Πρωτεύουσι πολιτεῖαι)?

На южна ли, или на сѣверна ширина ѣ Нова
зиландїа?

Гдѣ ѣ отъ Нова зиландїа козерочкї-о мьсъ?

Гдѣ са отъ Мексїканскї-а заливъ Сандїа-
каски острови?

Гдѣ ѣ отъ остров-атъ на Іуанна Фернанда
западна Індїа (Indiens S. Verd)? Кое мѣсто
ѣ по на сѣверна страна Бурѡпа, или южна
Америка? Кое се намерѣва по на южна страна
Нова ли Олландїа; или Совокдплenni-те
жителства Амерїкански?

Нова Олландїа кѣ востокъ ли ѣ, или камъ
западъ споредъ место-го, на кое-то нїе се-
диме? Покажи ми съ показалка-та ти камъ
Кїна.

Камъ Нова Олландїа. Камъ Амерїка, Африка,
Асія.

Яко сакаше ты да идешъ у Амерїка, можеше
ли да идешъ все по сѣхо? Кой Ѣкеанъ тре-
бѣваше да преминешъ;

Кѣ западъ ли, или кѣ востокъ щеше да идешъ?

Примѣчаніе.

За сички-те вопросы, кой-то выше (горе) рекохме, требѣва учители-те, или родители-те съ кротостію и долго-терпѣніемъ да наставляватъ дѣца-та, кои-то за обѣченіе географическо пытаятъ.

Урокъ дванадесатый.

Обѣдованіе на чуждестранни-те пѣтешествія
Кесѣдователю.

1. Идохъ и у Америка, Коа-то е мѣсто най големо; и намерѣвае камъ западъ много далече, тамъ гдѣто се види солнце-то да захожда.

2. Некой големъ океанъ, именемъй Атлантѣкъ океанъ разделява Европа отъ Америка. И като ище нѣкой да иде у Америка, требѣва неотвѣжнѣ да премине по този океанъ. Многогаждѣ преминахъ азъ по него.

3. Шеесеть дни цалѣ, а некогащъ и повече, плаватъ корабли-те да стигнатъ отъ Еллада на Америка. Некогащъ е много уродно да плава челоуѣкъ по океанско-то море. Но кога дѣха ветаръ силенъ, морски-те волны се пенатъ, и въздигатсе на високо катѣ планины, и вѣтъ корабль-атъ отъ една страна на друга, и тога желде челоуѣкъ да кеше былъ на обхо.

4. Многѡ корабли се затърватъ и погнѣнѣватъ у Ѡкеанско-то море. Стрѡшѣватсе отъ волненіа-та морски, и синки-те имъ челоуѣцѣ паднѣватъ доле и удавѣватсе въ солена-та вода.

5. Различни народи живеатъ у Амеріка. Нѣкои увѣ отъ нѣхъ са бѣли, каквото Еврѡпеани-те, нѣкои же черни, каквото Африкани-те, а нѣкои са мѣдѡвидни (бакъровидни), тѣа са древни (стари) жители Амерікански.

6. У Амеріка се намерѣватъ високи гѡрш и планины, най големѣ рѣки, и разпространени езерета. Езере-то е собраніе водно, согъ сѡща обиколенно.

Вопроси.

1. Амеріка близѣ ли е или далека? Въ коа страна се намерѣва на земя-та. Колко е голема?
2. Кой ѡкеанъ требѣва да премине челоуѣкъ, като ише да иде изъ Еврѡпа на Амеріка?
3. Въ колко време може да иде челоуѣкъ изъ Влада на Амеріка? Благопріятно ли е секога да плыва челоуѣкъ по ѡкеанско-то море?
4. Какво става нѣкой пѣть въ корабли-те у Ѡкеанъ море?
5. Единъ ли, или разни народове живеатъ у Амеріка?
6. Що щешъ да речешъ за Амерікански-те гѡрш, планины, рѣки и езерета? Що се вика езере?

Слѣдованіе Бесѣдователю.

1. Пдохъ и на Еуршпа, кола е най мало мѣсто, но най многонародно и значително за преимдшества-та, кои-то дрѣги-те места нематъ. Има рѣководѣлници (Фабрики) много-различни и преискусни, отъ кои-то ни доносятъ сички-те оныя вещи, кои-то ката день гледаме и съ голема цѣна купваме чѣдащеса за искусство-то имъ и художество-то.

2. Еуршпа има желѣзни пѣтища, и водоводы (канале), чрезъ кои-то се преносатъ торговин-те съ голема леснина у мало време. Водоводъ се казва разстоаніе междѣ двѣ рѣки или морета, кое-то разкопватъ и пѣциатъ водата низнего да тече та се соединява сосъ дрѣга-та, въ кола-то плыватъ малки корабли и преносатъ секакви вещи. Руссія има най много водоводове нежели дрѣги-те места Буршпейски.

3. Болгарія се намерѣва въ южна страна на Еуршпа. У Еуршпа се намерѣватъ много големи градове: каквото е Петербургъ, Виенна, Константинѣполь, Парисъ, Лондонъ кои-то иматъ прекрасни палаты (сарай), изрядни мостове каменни, храмове пречѣдны, градини прекрасни, но най пречетели-те мѣста са Константинѣполски. Буршпа има воздухъ благорастворенъ, человекы прекрасновидны. Въ нѣкой же мѣста много мѣжы просвѣщенны.

Вопроси.

1. Каква е Еуршпа? Какво преимдшество има?

EUROPE.

2. Що има Еурѡпа? Що се казѡва Водоводѡ?
- Що има Рѡссіа?
3. Гдѣ се намерѡва Болгаріа? Що се намерѡва
у Еурѡпа? Какво има и дрѡго?

Урокъ тринадцатый.

Таблица за Буршпа.

1. Насреца гледашъ таблица, коа-то представлава Буршпейски-те разни места, царства, державы, градове, планины, морета, рѣки и пр. Горна-та ѝ страна е Сѣверъ а долна-та Полдень, десна-та страна е Востокъ а лѣва-та Западъ, какво-то рекохме и въ значеніе-то на 26-та страна. Горни-те числа или долни-те показватъ дължина-та, а оніа що са на десно или на лѣво показватъ ширина-та.

2. По собственни Буршпейски места са 17: Англіа, Франца, Портогалліа, Испаніа, Елветіа, Италіа, Аустріа, Германіа, Олландіа, Велгіа, Данімаркіа, Норвегіа, Свекіа, Ршссіа, Пруссіа, Тѣркіа, и Елада. За кои-то слѣдователно ще речеме едно по едно на свое-то имъ место, какво трекѣва.

3. Въ секое отъ тіа места сѣдатъ различни народи, и сѣкій народъ има свое-то си управленіе, свой-атъ си азъкъ, и свои-те си общан.

4. По собственны-те горы и планины са Ялпы, Пуринны, Апенніны, Карпадіи, Скандінавіки, Ураліи, Стара планина, и пр. какво-то ще ги речемъ тамъ гдѣто трекѣва.

5. По собственни морета са Средиземно мо-

ре. Балтійско, Бѣло, Черно, Пропонтійско, и Сѣверно море кое-то се казѣва и Германско море.

6. По собственны рѣки са Волга рѣка, Донъ, Танай, Днѣперъ или Воресменъ, Дѣнавъ, Ринъ, Роданъ, Яльъ, Ёвръ (Маріца) и дрѣги, кои-то на мѣсто-то имъ ще речеме.

7. По собственни Острови (ади) са слѣдѣющіи: Купръ Cyprus, Критъ Candia (Гиритъ), Сікелія Sicily, Сардинія Sardinia, Корсікъ Corsice, вси въ Средиземно море; у Атлантійско же море Велика Бретанія BNG., Ирландія Irland, Итландія Island; а у мразны-а Океанъ Нова Земла.

8. По собственни и големи градове Еурпейски са: Лондонъ, Парісъ, Константїнополь Петербѣргъ, Віенна (Вечъ), Москва, Неаполь, Римъ, Беролинъ и дрѣги, кои-то на мѣсто-то имъ ще кажеме кои са и какви.

9. По значителни тѣрговски градове въ Средиземно море са Массалія (пристанъ на Френска-та Земла, лиманъ по тѣрски), Генова Genova (пристанъ на Италійска-та Земла), Ливорнъ и Мессинъ; во Адриатическі-а Заливъ, Тріестъ (пристанъ на немска-та Земла); а Солонъ лиманъ на Фессалійска-та Земла.

Вопроси.

1. Що представлява таблицата Еурпейска?

Що е горна-та, десна-та и лѣва-та страна?
Кои числа показуватъ дължина-та, а кои
ширина-та?

2. Кои са по собствени Буршпейски места?
3. Въ сѣкое отъ тѣхъ места какви народи сѣ-
датъ, и сѣкій народъ какво управленіе,
азыкъ и обшчай има?
4. Кои са по собствени горы и планины?
5. Кои са по собствени морета?
6. Кои са по собствени рѣки?
7. Кои са по собствени острови въ Среди-
земно море?

Кои во Атлантійско, а кои въ сѣверны-а
мразный Океанъ?

8. Кои са най големи Буршпейски градове?
9. Кои са по значителни градове въ Среди-
земно море?

Урокъ четъринадесатый.

Границы за Буршпа.

1. Буршпа камъ восточна укв страна има
Асія, гдѣто се види Арменія ARMENIA, Гевр-
гїа GEORGIA, Каспійско море Caspian междъ
40 и 50 на ширина-та, Волга рѣка R. Wolga,
Уралїа горы Oral Mts; къ сѣверъ же има ле-
днїй Океанъ Northern Ocean; къ западъ
Атлантїйско море ATLANTIC OCEAN; а
камъ южна страна Средиземно море MEDITER-
RANEAN SEA, гдѣто се види доле на лѣво
BARBARY и AFRICA.

РѢКИ.

2. Волга рѣка начинѣва въ Россія и вли-
васе у Каспійско море; подобно и Донъ р. R.
Don, и вливасе у Азофско море Azoph; а Дѣ-
навъ р. R. Danube, и Днієперъ Dnièper R. вли-
ватсе у Черно море Black Sea.

Моретѣ.

3. Надъ Прѣссія PRUSSIA има Балтійско мо-
ре Baltic; надъ Данімаркіа Denmark Сѣверно
море North Sea, доле надъ Варваріа BARBARY
има Гібралтаръ Gibraltar, чрезъ кое-то откв-
ждатъ на Америка; а къ южна страна има Оре-
диземно море, отъ кое-то се възвышава възъ
Италія Адриатическї-о заливъ Gol Venice, и Ар-
хіпелагъ Archipelago (Бѣло море) отъ него
є Влнспонтъ (калетѣ-тѣ, гдѣто є Чанакъ
кале и Гелиболъ), Пропонтіда или Мармара,
гдѣто є Родосто (Текирдаа), и Веспоро, гдѣ-
то є Константїнополь, а потомъ Черно море
Blach Sea, и отъ него на горе Азофійско море,
гдѣ є Крѣмъ.

Величина и народоумноженіе.

4. Еврѡпа има до 3300 мїла дѣжина, и
жители до 230 мїлліона человекѣци (230,000,000)
Єдержавѣ же 17 царства: Португалско, Испан-
ско, Френско, Тосканско, Сардінеско, Неапол-
ско, Паварско, Нѣмско, Олландско, Велгійско,

Инглеско, Данімарско, Свечко, Руссійско, Прус-
сійско, Турско. и Греческо.

Во прѣси.

1. Що има Еурѡпа кѣ востокѣ? Що има кѣ
сѣверѣ? Що камѣ западѣ? А що кѣ ю-
жна страна?
2. Отѣ гдѣ начинѣва Волга рѣка, и гдѣ се вли-
ва? Отѣ гдѣ Донѣ р, и вѣ кое море се
стича? А гдѣ Дѣнавѣ и Днѣперѣ?
3. Гдѣ ѣ Балтійско море? Гдѣ ѣ Сѣверно
море? Гдѣ ѣ Гімбралтарѣ? На кол стра-
на има Средиземно море, и Адриатическї-а
Заливѣ? Архіпелагѣ, Баліспонтѣ, Пропон-
тїда, Веспортѣ, Черно море, Азофїйско
море?
4. Колко дѣжина има Еурѡпа, и колко жи-
тели? Колко царства содержава?

Урокѣ пѣтьна десѣтїй.

Англїа, Скѡтїа, Ирландїа.

1. Велика-та Бретанїа раздѣлава се на трѣ
части: Англїа ANG., Скѡтїа SCOTLAND, и Ир-
ландїа Irland. Англїа има 14 мїлліона (14,000,000)
жители, столншї градѣ Лондонѣ London со сѣ
1,300,000 дѣшш. Има прекрасно место со сѣ
израднш мостове, равни и желѣзни пѣтища,
водоводове, нивш и скѣснш добродработеннш,
хѣбавш и големш градове, и прѣднш башни
(кѣлш). Има же и многш дѣлателища нарочи-

ти, въ кои-то искъснѣ работатъ, почти секакѣ въ работѣ. Инглези-те са най богатый народъ на землѣ-та; праватъ най разпространѣна тарговіа; просвещенни же и свободни.

Инглези.

Олландези.

2. Скѣтїа ѣ SCOTLAND и таа мѣсто нарѣчито къ сѣверъ отъ Англїа, жители же има до 2 мїлліона (2,000,000), а значителный градъ Еденбургъ Edinburg. Овщы-о народъ ѣ по просвещенъ и по добродѣтеленъ нежели у Англїа. Въ Скѣтїа се намерѣватъ много плаиниы, но мѣсто-то ѣ прекрасно.

3. Ирландїа Irland ѣ островъ, положенъ къ западъ отъ Англїа. Жители же има 8 мїлліона (8,000,000), первѣйшїй же градъ Дублїнъ Dublin совъ 230 тысячы хора, кои-то са обѣ

црѡ непросвѣщенни и сиромаси; и въ Англіѣ-
тѣ-то управленіе покорни.

Олландіа, и Велгѣ.

4. Олландіа HOLLAND є мѣсто преравно,
и велика часть нейна беша некога покрѣта съ
море; главнѣи и торговнѣи градъ є Амстер-
дамъ Amsterdam съ 201 тысящѣхъ (201,000)
дѣшѣ. Олландези-те обѣчатѣ безъ мѣра пѣ-
тѣн-атѣ.

5. Прѣдъ мало време Велгѣ беша соединенѣ
со съ Олландіа; но сега є царство отдѣленно,
въ кое-то сегашнѣи первый Царь є Леополдѣ.
Тѣа дѣ-те места сирѣчь Олландіа, и Велгѣ
приключаватѣ до 6 мѣллона жители.

В о п р о с и.

1. На колко части се раздѣлава Велика Брѣта-
ніа?

Колко жители има Англіа, и кой градъ стол-
нѣи?

Какво є место-то на Англіа, какви са пѣ-
тища-та, нивы-те, градове-те, и башни-
те и?

Какви има рѣководѣлателища? Каковъ є Ин-
глескѣ-о народъ?

2. Какво место има Скѡтїа, колко народъ,
и кой главнѣи градъ? Каковъ є обѣцї-о
и народъ? Какво още има Скѡтїа?

3. Каква є Ирландїа? Колко жители има, и
кой главнѣи градъ, какви са хора-та?

4. Олландїа какво є место, какво беше нѣкогда, и кой є главный и торговный градъ? Що обшчатъ Олландези-те?
5. Що беше предъ мало време Велгъ, а що є сега? И кой царь є въ него? Колко са жители-те на тѣа две месѣа?

Френцѣ.

Спанїоли.

Слѣдобанїе.

Франца. Португалліа, Испанїа.

1. Франца FRANCE є прекрасно место, и има до 34 мїлліона (34,000,000) жители, столный же градъ Парїсѣ Paris соєтъ 910 тысащѣ (910,000) адшы, градъ преславный и многопохваальный. Френцѣ-те са многѣ весели, благородни граждане, остроумни, благоразговорни и хоратливи. Франца има желѣзни пѣтища, вододовѣ, разны рѣкодѣлницѣ (Фабрїки), мно-

гш лозѣ-та, и израднo вѣно. Издава же и коприненны вещи, и дръги различни рѣкодѣланїа. Французн же враждуютъ зѣлау безчеловѣчно правленїе.

2. Португалліа Portugal є малко царство, жители има самш 3 мїлліона (3,000,000), столный же градъ Лїсбонъ Lysbon со съ жители 250 тысящы (250,000), но ражда грозде, портокале, лїмоне, и дръги прекрасны рожбы. Издава многовидни вѣна. Жители-те са весели, и обшчатъ да играатъ хоро.

3. Испанїа SPAIN є прекрасно Буршпейско южно место, но жители-те не са до толко благополѣчни, понеже иматъ непостоянно управление. Многожды ставатъ у Испанїа землетресенїа, кои-то са престрашни, и разораватъ много кѣщы и много челоуѣщы. Раздватъ че Спанїоли са мстительни (гарезчїи); но това, каквото азъ мнимъ, истинно є самш за некоушна, кои-то седатъ въ големш градове. Общш са челоуѣщш многоточни и добросотолни, и толко са славни за важность и благолѣпїе, колко-то са Френцш-те за веселїе-то. Испанїа има жители 14 мїлліона (14,000,000), столный же градъ Мадрїтъ Madrid со съ 160 тысящы челоуѣкъ (160,000), Многош произраданш производш има южны, каквото лїмоне,

портокале, мугдали, смокіны, дребанное ма-
ло и пр., коприна, и най мека и тѣжка вѣзна
отовиш-те и.

В о п р о с и .

1. Каква є Франца, колко са жители-те и, и
кой градъ є стоный? Какви са Фран-
цези-те? Какво има Франца? Какво из-
дава? Що ненавидатъ Франциш-те?

2. Португалліа какво є царство, колко има жи-
тели, кой стоный градъ, и каквы про-
изводи?

Какви вина издава? Какви са жители-те?

3. Испанія какво є место, и каквы жители има?
Какво става многождъ у Испанія?

Какво казвватъ за Спаніоли-те да са?

Какви са человекы по окциомъ смотреніи?

Колко жители има Испанія, и кой стоный
градъ?

В л ѣ д о в а н і е .

Италія, Сікелія, Сардінія.

1. Италія ITALY є место любезно и кліма
весела и здрава соєтъ проиходи преизрады.
Содержава же Папина держава соєтъ 2,500,000
жители, главный градъ Римъ соєтъ 140 тыся-
щъ души. Неаполско-то же царство и островъ
Сікіліа Sicily соєтъ 10 мілліона, стоный градъ
Неаполь соєтъ 350 хілдш жители. Сардінеско-то
царство (островъ Сардінія Sardinia) соєтъ 4
мілліона жители, столица Тѣринъ градъ соєтъ

100 тысящи челоуѣци. И Пармско-то и Тосканско-то Дѣкато сѣсъ 1,600,000 жители.

2. Сички-те жители Италийски счиславатсе до 22 мѣллона. Италийни-те са по волшѣй частн сиромаси и на мнѣнїе-то имъ сѣвѣрни.

ИТАЛІАНЕ.

БЛВЕТІАНЕ.

Обычатъ же премногѡ пѣснопѣнїе-то, и пѣлатъ пресладостнѡ. У Италіа е Везувъ гора, а у Сікелїа Етна гора, кои-то са огненодѡшнѡ.

БЛВЕТІА.

3. Блветїа се намерѡва помеждѡ алкѡ горѡ. Мѣсто-то е укѡ планинско и диво, но жители-те мѡ са най нарочити, кои-то вси кѡпно собиратсе до 2 мѣллона. Блветїани-те са прости, честни, и клапополѡчни. Весело е да пѡтешествѡва челоуѣкъ междѡ горѡ-те Блветїйски.

Върхове-те имъ са вегда сосъ снѣгъ покръ-
ти; дълбоки-те долины са зелены и прекрас-
ны; народ-о же, благосклонненъ и страннолю-
бивъ.

Вопроси.

1. Какво е место-то на Италия? Съ колко жи-
тели, и съ кой главный градъ съдържава
Папина-та областъ?
Съ колко Неаполско-то царство, и островъ
Сікелиа?
Съ колко же жители Сардинеско-то? А Пар-
меско-то же и Токанско-то Дѣкато?
2. Волко са сички-те жители Италиански? Как-
ви са Италианци-те? А какво обшчатъ?
Кол гора е у Италия, а кол у Сікелиа?
3. Гдѣ се намерѣва Елветіа? Какво е место-
то, и жители-те ѝ? Какви са Елветіани-
те? Какво е тамъ пѣтешествіе-то? Как-
во има планины, долины, и каковъ на-
родъ?

Слѣдованіе.

Германія, Пруссія.

1. Человѣци-те на Германія и Пруссія GER-
MANY PRUSSIA приличатъ единъ на други
споредъ характер-атъ и обшчан-те. Общъ са
трудолюбиви и благополучни. У Германія
са четири царства: Виртембергско, Саксонско,
Паварско, и Ановерско, каквото и други раз-
лични политичества. Сички-те Германски

жители счиславатсе до 14 мїлліона. По знаменити-те градове са Лїпсіа Санксонскїй градъ, Монахъ Паварскїй градъ, отъ кого-то е Олонъ царь греческїй, Франкфортъ и Амвѳргъ градове торговски.

Нѳмцѳ.

Прѳссїане

2. Прѳссїа има жители 13,000,000, столншїй градъ Беролїнъ съ 240 тшслцѳъ жители. У море-то при Прѳссїа именѳемо Балтїйско Baltic намерѳватъ илектръ (кехрїваръ).

Вопроси.

1. Какви са человекѳъ-те на Германїа и Прѳссїа. Общевиднѳ каквїса? Колко са царства у Германїа?

Колко са сички-те Германски жители?

Кои са по знаменити градове, и торговски?

2. Колко жители има Прѳссїа, и кой столншїй градъ? Що се намерѳва у Балтїйско-то море при Прѳссїа?

СЛѢДОВАНІЕ.

Норвегія, Свекія.

1. Норвегія NORVVAV є место много студенои планинско; а человекѹ-те и препитаваѹте по болшѣй части отъ ловѹ и рѹболовство.

Норвези.

Свещы.

Премногѹ се намерѹватъ мечки у Норвегія, и изображеніе-то, кое-то є налѣво изображава Норвежина убивающа єдинѹ мечкѹ. Жители же брои д. 1,100,000 (єдинѹ милліонѹ и сто хіладѹ), главный же градъ има называемѹ Хрістіанія.

2. Свекія SWEDEN є кліма студена, но здрава и чиста. Жители има 2 ½ милліона (2,500,000), а первый градъ Стоколмѹ Stockholm. Свещы-те са учени, живи (дѹйствиелни), и честни. Издава желѣзо, мѣдь (какѹрѹ), стомама.

Данімаркіа, Полонія.

3. Данімаркіа Denmark є каквото и Све-
кіа; Жители же има 2 мілліона, а главншй
градъ Копенагъ.

Данімаруш.

Полонези.

А Полонія POLAND є на днешні-а день подъ
Ршсїйска держава, главншй градъ има Вар-
шава Warsaw.

Вопроси.

1. Какво є место Норвегіа? Какво живеатъ че-
ловѣцш-те и? Шо се намерѣва у Норвегіа?
Колко са жители-те на Норвегіа, и кой є
градъ?
2. Каква є кліма-та на Свекіа? Колко са жители?
Какви са Свецш-те? Какво издава?
3. Каква є Данімаркіа? Колко има жители, а
кой градъ главншй? Подъ кол держава
є Полонія? Кой є главншй градъ?

Слѣдованіе.

Исландія.

1. Исландія Island є островъ нарочитѣ ради
огненнодышны нейни горы и топлы источни-
цы. Най големш-о отъ тѣхъ источницъ от-
Фьрла секога врела вода на високо до 100.

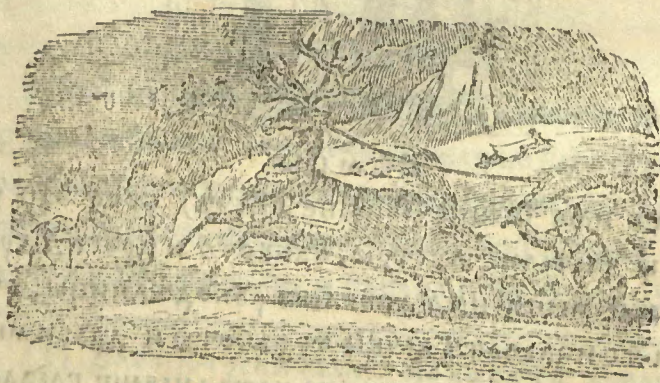

нозе, а некогашъ и до 200 нозе. Жители-те
многожды вараѣтъ истіе-то имѣ на тѣхъ источ-
ницы. Вазватъ же Исландези-те са сиро-
маси, но учени и добродѣтели. А гора-та, ко-
то издыша огнь именовасе Гекла.

Россія, и Японія.

2. Россія RUSSIA є много распространно,
мѣсто но не є до толко благоплодно каквото
дрѣги мѣста Европейски. Приключава же мно-
го мѣста съ много различни народы. Жи-
тели има близъ до 60 милліона вѣдѣ сего

Полонія ; столинъ же градъ Петербургъ Petersburg со съ 500 хїлладъ дѣшъ, и Москва Moscow со съ 400 хїлладъ житель. Ршссїа совсемъ шо не є до толко благоплодна на сѣверна страна, защото є много студено место, но на южна-та ѝ страна не остава на дуръ отъ дѣрзи Буршпейски места. Издава жито преизрадно, и дѣрзи главни вещи, съ кои-то собира сокровище (иманѣ), кое рѣдкѣ придобыватъ дѣрзи державы, а най паче колкото на мерѣва въ Сїбірїа злато ни у єдно место на земля-та не се намерѣва. Ршссїани-те са жестоки, мѣжественни, вранни, и благочестивни. Иматъ училища и рѣкодѣлицы преславни.

3. Лопонїа Lapland є най пѣсто место Евршпейско, въ кое-то живеатъ челоуѣци скитающеса непремениш катѣ скотове диви отъ

Едно место на дръго, и съ гола кожа ренова обличени. Отвѣде гледашъ живописаніе Лапоніанъ, кого-то вози по снѣг-атъ Единъ Тарандъ. Колко бърже търчи!

Австрія (Немска Земля).

4. Австрія AUSTRIA приключавя въ себе си Унгарія, Ломбардія, Моравія, Времія, Далматія съ съ 32 мѣлліона жители. Столнщій же

Нѣмци.

градъ има Виенна Wiene (Бечъ) съ съ 310 хиляди жители. Австрія, каквото и дръги Бурпейски места, има доволно рѣкодѣлници, отъ кои-то излаватъ кечки-те работи и дръги многовидни вещи, каквото катадневни гледаме.

Вопроси.

1. Що е Исландія? Какви са источници-те и? Какво многождъ въ тѣя источници употрекаватъ?

- Какви са Исландези-те? Какво се именѹва гора-та, ко-то издѹша огонь?
2. Каква е Ршссїа? Какво приключава? Колко жители има, и кои столны градове? Какви има производы? Какви са Ршссїани-те?
3. Каква е Японїа, и человекы-те ѳ? Що гледашъ?
4. Що съдържава Австрїа? Кой градъ има столный? Какво гоще има?

Урокъ шестнадесятый.

Восточный на Вуршпа Полуостровъ (1)

(Туркіа).

1. Тол восточный на Вуршпа Полуостровъ, каквото гледашъ на харта-та, съдържава слѣдѹща области (Епархіас).

Далматїа.

2. Най на западна страна е Далматїа, ко-то е была некога Славенска держава, а сега се раздѣлава на различни области и державы; по значительны градове има Зара со съх 6,000 дѹшы, Спалатръхъ 8,100 жители, и Рагѹза со съх 4,600 дѹшы.

(1) Злоупотребительны называтъ землеописатели-те Восточный-а Полуостровъ Вуршпейска Туркіа, поне таа земна страна не е нишно отечество, но на дрѹги, отъ кои-то а ордѹжїемъ своимъ обладаха.

Кроатія.

3. Кроатія є сѣверовосточнѡ отъ Далматія, кой-то са основали Славани-те на 7-то столѣтствіе держава владшчествдюща Славенска. На сегашно время по значительны градове има Бараздинъ сосѣз 8,600 жители, Аграмъ сосѣз 12,350 ж. и Карацандъ сосѣз 6,300 жители.

Боснія.

4. Боснія камъ западна укѡ страна раздѣлавасе отъ Далматія и Кроатія, къ сѣверна же отъ Савва рѣка, къ западъ отъ Сербія, а камъ полдень отъ Албанія. Мѣсто-то и є планинско и дѣбравно но плодоносно имѣще скотопитателство, за то и овцы-те и са похвални. Первенствдущій градъ има Сараево сосѣз 79,000 жители, кой-то има палата отъ вторагѡ Мухамета созданна, бани и мостове знамениты; рѣкодѣланицы за оръжіа прехвалны, за желѣзны и мѣдны (бакърны) соуды, за вѣлenni и памѣчни тканія, и кожедѣланиа (табачки работы), и кой-то се всемъ цю є первенствдущій, но главнѣйшій правитель сѣди у Травникъ, кой-то има до 8,000 почти жители пачеже Восточна церквы Хрістіани.

5. А отъ многочисленны-те градиця по зна-

мени ти са тіа: Изворникъ съсъ 14,000 жи-
тели. Тешенъ съ 5,000 ж.; Среберникъ съ
2,000 ж., гдѣсе намерѣва сребрена рѣда; Скен-
деръ; Голмѣца; Мѣстаръ съ 9,000 ж. чѣвенъ
за полѣзно изобрѣтѣніе на живопитаніе-то;
за торговина-та и за каменнш-а мѣ мостъ;
кой-то има 300 нозѣ ширина; и дрѣги та-
кива, каквото Діобѣчка, Невесічна, Тревница
съ 10,000 ж., Градиска, Старшій Маїдаръ съ
4,000 ж., на клижнш-те неговш страны наме-
рѣвасе рѣда за сребро и желѣзо, каквото на
Высоко, и Кресово; Дівно, Нова по 4,000
ж., Баналѣка съ 15,000 ж., Якоа, кол-
то єнѣкога бшла столица на Хрїстїански-те
царове, и дрѣги много множество, каквото и
по знаменити-те села, кои-то са Юнацш, Остро-
вица, Крѣпа, Сланица, Фїница знаменити за
златна и сребрена рѣда, каквото са и дрѣги
многочисленни.

Вопроси.

1. Що содержава Восточншй на Еврѣпа Полѣ-
островъ?
2. Кол є най на западна страна? Кои по
значителнш градове има Далматїа?
3. Гдѣ є Кроатїа, и каква є?
Кои по значителнш градове има Днесь?
4. Гдѣ се намерѣва Боснїа? Какво мѣсто има?
Кой первенствѣющїй градъ има, и какво
єнѣ него?

Какво Гоше друго има въ него? Гдѣ обитаютъ главнѣйшій правитель?
 5. кои са по знаменити градица? Я рѣдокопни-те градица и сѣла?

СЕРБІЯ.

1. Сербія камъ западна укв страна ограничавасе отъ Косніа, къ южна же отъ Албанія и Македонія, къ восточна отъ Болгарія, а камъ сѣверна отъ Дннавъ.

2. Сербія има 700 четвероуголны мѣла въ кол-то живеатъ до 800,000 души. По главны рѣки има: Дннавъ, Савва, Дринъ, и Морава. Сербія се разделява на 13 управленія (наи), и па на княжества второе раздѣленіе. Земла-та е дѣбравна, плодородна, и преизобилна.

3. Сербія предъ 382 години беше Христіанска власть, и сега е особна область и само-властно Государство подданно саму на Ошманско владичество, понеже предъ 12 години, каквото се издаде Слтанскіо Ферманъ, Сербинне-те иматъ слѣдующа преимущества: совершенна свобода за вѣроисповѣданіе-то имъ; свобода ради да избиратъ господаря-те за управленіе-то имъ; совершенно внѣшно самозаконіе; всенаслѣдствіе на стара-та Сербска держава; опредѣленныи нѣкой и непрѣмѣнныи дань на Ошманска-та Порты;

СВОБОДА да продаватъ сички-те до сега тѣр-
ски-те стажаніа (придокутства), и да прии-
матъ придовытоцш-те на Сѣлтански-те имѣ-
ніа съ мала нѣком запла-та; свобода да пра-
ватъ храмове (церкви), болницш, училища,
книжнопечатаніе; да праватъ кѣпечество въ
сичка-та Тѣрска держава со съ Сербски паша-
порты; сички-те Тѣрцш да се отдалечатъ отъ
Сербска-та земля въ разстоаніе пачъ лѣтъ; са-
мш у Бѣлградѣ да живеатъ общш со съ Серби-
не-тѣ опредѣленни Тѣрцш.

4. Первенстваюцій на Сербіа е Бѣлиградъ
при кой-то се смѣшава въ Дѣнавѣ Савва рѣ-
ка. Градъ славенъ за торговіа, за рѣкодѣла-
ніа орѣжни, за икѣсни хѣдожества, и рѣко-
дѣлницш, за добропорядочно-го народно учи-
лище со съ умопросвѣтителни високи ученіа
и обѣченіа разныхъ азшкшвъ най паче славен-
скаш, понеже Сѣрбини-те происхождатъ отъ
славенскій народъ; жители же има до 30,000.

5. По значителни градове Сербски са: Семен-
дра, или С. Андреа со съ 10,000 жители ограж-
денъ при Дѣнавѣ, и въ мало разстоаніе е Хасанъ
Паланга; Краієвицъ; Крѣшевацъ; Ушица со съ
6,000 ж.; Баліова съ 4,500 ж.; Владово подъ
Брашово гдѣто е Траанскій мостъ; Шавацъ;
Пазаровичъ; Ягодна; Рѣданиха; Новипазаръ

Сосъ 8,000 ж., гдѣ са грокове на разни старосербски князи; Прѣволѣа сосъ 9,000 ж.; Ташлицы; Вѣсградѣа съ 3,000 ж.; Сеница; Нишъ и прѣчѣа многу дрѣги, каквото Приципѣа, Косова Прекопѣа, Врана.

6. По значительни и големи сѣла: Пѣшика, Трошка, Манасѣа, Маїдана, Посѣга, и дрѣги многи.

ВЛАХІЯ.

7. Влахїа камъ сѣверна и сѣвернозападна страна определявасе отъ Молдавїа и Трансїлванїа, а къ южна отъ Колгарїа. До 1,350 четверѣголни мїла има въ кои-то почти 1 мїлионъ человекъ живелтъ. Влахїа има многу рѣчки, отъ кои-то най голема-та е дѣлта. А на сѣверна-та ѣ страна има Карпатїи горы. Земля-та ѣ плодородна и скотопитна. Владси-те иматъ жителство и преимѣщества, каквото Сѣркини-те гледай на 64-та страна. Сичко-то княжество се разделява на 13 части.

8. Первенствѣющїи градъ има Вѣкѣреѣцъ сосъ 80,000 жители градъ значительный за торговїа, за многовидни дѣланицы, храмове, Монашѣре, болницы, ново созданное народно училище, сосъ 12 учителей за различни ученїа и азѣцы, книжнопечатанїе, и най паче за разнообразное обитанїе многихъ чѣуждестранныхъ человекъ.

9. Други іменити градища и големи сѣла влашки има у Врахово: Плѣши съ 5,000 ж., 6 храмове, и волница; Трашоръ съ 3 храмове и монастырь, кои-то издава изрядно віно; Кѣмвинъ съ 4,000 ж.; Філіппеши; и монастырь Шина.

У Шакогенъ: Бѣкѣво има 2 храмове, и 2 прекраснѣ градинѣ; Валена съ 4,000 ж. 2 храмове, и 1 монастырь, гдѣ се издава на година та повече отъ 200,000 кантаре соль.

У Бѣшеонъ: Кѣзеонъ съ 6,000 ж., здѣ става катагодишно торжище (панигуръ); Плештемателъ мало сѣло.

У Шламъ рѣмніко: Фѣкшанъ съ 5,000 ж., 14 храмове, и монастырь С. Іѡан., училище влашко, има же изрядни віна; Рѣмнікѣ съ 2,500 ж., 5 храмове, 1 монастырь.

У Яломица: Каларашъ съ 1,500 ж.; Урзіценъ съ 3 храмове; и Словосія съ малѣ жители, 2 храмове, и 1 монастырь.

У Ікраїла: Ікраїла съ пристанище, карантіна, училище, тѣрговски составленіа различни, достовѣрно содрѣжество, ((сигѣрита) и 2,500 ж., здѣ обрѣтаются многѣ чуждестранни.

У Влашка: Гюргіово съ 10,000 почти ж.; Галешти, Дал.

У Телеорманъ: Рѣшъ де Кеде съ 2,000 ж., и 3 храмове; Шімница съ 2,000 ж., пристанище на Дѣнавъ, и карантіна.

У Алѣта: Златина съ 2,500 ж., и 5 храм., ко-то има лозѣ-та и скотопитателство; Тѣрнъ, и Скаеши при Дѣнавъ.

У Дѣмбовица: Терговиши сѣдалище на Влашки-те воларе со съ 5,000 ж., 19 храм., стеклотвореніе, и училище.

У Арцішъ: Пітеши со съ 6,000 ж., 8 храм., 1 монаст.; Арсесія, и Рюненъ.

У Мѣшцелъ: Кімволднгъ съ 5,000 ж., и 15 храмове.

У Долци: Краіова со 20,000 ж., именитъ градъ за чинно-то созиданіе, за храмове-те, монастыре-те, лѣтносудіе-то, колница-та, народно-то училище съ многообразни обѣченія за секакви полѣзны вещи, и за много други искѣства.

У Рѣманацъ: Каракалъ съ 1,800 ж., и 3 храмове; Іслашъ важенъ градъ за тѣрговство-то.

У Бѣлца: Рімникъ съ 3,500 ж., 5 храм., и 2 мон.; Окна Маре со съ 2,000 ж., 5 храмове, именитъ зашто тамъ ископѣватъ соль повече отъ 650,000 кант. у година; Косіа имени-та за големш-а и монастырь; Драгасанъ по-

ХВАЛЕНЪ ЗА ПРЕЗРАДНО-ТО ВІНО, КОЕ-ТО ОТЪ НЕГОВИ ТЕ МЕСТА ПРОИСХОДИ; Бістріца Монастырь БОГАТЫЙ.

У Горцъ: Тіргсідла, Крашна, Тішмана, Сѣла.

У Мехединшъ: Цернеши съ 1,000 ж.; Тополница; Калафатъ среца Видинъ, гдѣто є Траіанскі-о мостъ.

МОЛДАВІЯ.

10. Молдавіа къ восточна убѣ страна и сѣверна определва се отъ Прѣлъ рѣка, къ западна же отъ Унгаріа, а отъ Влахіа и Дѣнавъ камъ южна. Има четверодголни міла 725 въ кои-то живеатъ до 450,000 дѣши. Значителны рѣки са Прѣлъ и Шеретъ въ Дѣнавъ вливаемы. Молдавцы-те иматъ жителство и преимущества, каквото Власи-те. Молдавіа се разделява на 9 части, и на нѣкои малки.

11. Главнѣй градъ є Ишъ, гдѣ то обитаетъ Кназь-о Молдавскій, Архіереа-та, Консули-те Еврпейски, има 60 храмове, 26 монастыре, болница, народно училище, гдѣто си учатъ магерні-а азыкъ, потомъ латїнски, Френски, и дрѣги Філософїчески ученїа, книжнопечатанїе, рѣкодѣлицы за различни и индїи вещи. Жители же до 40,000.

12. Именити градица и мѣста на Молдавіа са тѣа:

У Ршманъ: Ршманъ градице, согъ 1,500 ж., близъ при него намерѣватсе опѣстошеніа на славенскій градъ именемъ Семендрога.

У Фалцъ: Фалцъ съ 1,000 ж. торговли; и Уцъ, кои-то и два-та са при прѣдѣлъ рѣка.

У Вагладі: Башлди (градице).

У Ковѣрли: Галацъ торговный градъ цвѣтѣщій за рѣкоплывство-то мѣ отъ Віенна до него, и па отъ него до Чариградъ и пр., има до 12,000 жители добросклонны и ревнители за просвѣщеніе народное.

У Карлігатѣрц: Тергѣформъ. гдѣ обитаятъ Еврее.

У Текѣцъ: Текѣцъ, и Довринешъ.

У Пѣтна: Фокшанъ торговный градъ съ 2,000 ж., и Ядѣта.

У Тѣтовъ: Бѣратъ съ 2,000 ж. У Дорогъ: Дорого, и Стефанеши.

У Бодошанъ: Бодошанъ согъ 4,000 жители, и дрѣги, каквото са Арлеонъ, Котнаръ, Баковъ, Окна, Тотрѣшъ...

Вопроси.

1. Какво се ограничава Сербія?
2. Колко е ролема и колко жители има Сербія? Кои са по главни рѣки? На колко управленія се разделява?

3. Какво състояние има наднешно време Сербія?
4. Кой е първенствующій градъ? Каквъ е и колко има жители?
5. Кои са по значителни градове Сербски?
6. Кои са по значителни и големи сѣла?
7. Отъ гдѣ се определява Влахія? Колко е голема и колко и са жители-те? Кои са най-големы рѣки на Влахія, какво има на сѣверна-та ѝ страна.
Каква е земля-та ѝ? Какво иматъ Влахи-те?
8. Кой е първенствующій градъ на Влахія, и колко жители има, и какво друго?
9. Кои са други именити и големи градове влашки?
10. Отъ гдѣ се определява Молдавіа? Колко е голема и колко жители има? Кои са по значителны рѣки? Какво иматъ Молдавци-те? На колко части се разделява?
11. Кой е главнѣй градъ, какви обитаватъ въ него, и какво има? Колко са жители-те мѣ?
12. Кои са именити градища и мѣста Молдавскіи?

БОЛГАРИЯ,

1. Стара-та убв Болгарія (1) е била неопредѣленна многораспространна, а сегашната землеописатели-те определяватъ къ восточна убв страна отъ Черно море, къ сѣвер-

(1) На старо време се е наричала Долна Мусія.

на же отъ Дѣнавъ, къ западна отъ Сербія, а отъ Фракія къ южна. распространеніе-то и є почти 1,740 мѣла четверобголни. Жители же има до 2,000,000, кои-то са Оттомани, Еврее, Арменци (тіа са твърде малш), и Болгари, кои-то са най повече отъ вѣи.

2. Болгарія же има въздухъ благорастворенъ, кліма вѣсма здрава и израдна съ преизобилна и плодородна земла, съ горы и планины разнородны, и полета равни и многш весели. Общи проиходы има: жито, вѣно, свила (коприна), скотопитателства, докици многоразны и питовны, отъ кои-то има доволна торговія, какъто отъ кожи, лой вѣлна, масло, восокъ и пр. . .

3. Освѣнь Дѣнавъ рѣки-те на Болгарія са малки, какъто є Калчія, коа-то се влива въ Черно море подъ Варна; Етра Терновска, таа се влива въ Дѣнавъ подъ Сишовъ до 4 часа разстоаніе; Вѣта, Осема, и Нѣкръ истичатсе въ Дѣнавъ надъ Нѣкополь. А най знаменита планина є Бмъ (Стара планина), а споредъ мѣста-та мѣ има различни имена.

Первенствѣющіи градове.

4. Гофѣа (Трианица Сардѣйска) первенствѣ-

юцій Староболгарской власти градъ край рѣ-
ка Боана въ широко и пространно поле, гдѣто
тече и Пскръ рѣка. Жители има до 50,000,
церкви 8, училище славенкоболгарогреческо,
кое-то се постави настояніемъ перваго Со-
фій Архіепіскопа Г. Геродея, и достопоч-
тенныхъ гражданъ. Има похвалны бани как-
вото вънѣ, така и вонъ. На окрестны-те
(околны-те) страны Софійски намерѣватсе
12 монастыре. До два или три часове разсто-
аніе намерѣвасе проченна-та за разны и мно-
гоуѣнны рѣды планина Витоша. Софійска-та
земла се рѣдкѣ намерѣва споредъ изобиліе-то,
плодоносіе-то, скотопитателство-то, и може
да се нарече земля обѣтованія; защото изда-
ва такыя вещи и стока, кои-то толкова из-
обиланъ дрѣги места нематъ. Содержава же
повече отъ 360 сѣла, помеждѣ кои-то има
големи и многонародни, каквото е Радомиръ,
Іхтиманъ (кои-то се называють и касбѣ), и
дрѣги многочисленни.

5. Велико Т е р н о в о первенствуюцій градъ
Старославенскаго Владычества, значительный
за многовидны древности, и пречданный за
окрестны-те (околны) мѣ крѣпки мѣста есте-
ственны каменнозаграденъ, и въ стрѣвно мѣ-
сто положенъ. Низъ него теche Втра рѣка.

Изворъ има вонъ въ мало разстояние, отъ кой-то най повече употребаватъ Терновци-те вода за піенѣ. Встаро време този градъ є ималъ 40 церкви, а сега има 9, и монастыри юще отъ старо време 8 на прекрасно мѣсто, ткоже на некесни селенїа, созданни и отъ нѣколикихъ Богъ слѣжащихъ обитатели. Вдно новосозданно болгаро-єллиногреческо училище, и дрѹго взаимно-болгарско, кое-то се подкреплава отъ любородни-те Гакровци. Жители же има до 26,000.

6. На окрестни-те страни Терновски принадлежаватъ слѣдующїи велики сѣла какво-то є Гакрово въ планина-та сосъ 6,000 фамиїи имущїа училище добротинно и достойно подраженїю; Драново; Травна; Елена съ двѣ церкви, и славеноболгарско добропорядочно училище; Пасковица съ 4 церкви и училище; Раховица, въ кол-то става многонародный пазаръ; Арканасъ; Никюпъ; Гевене; Бачишово; Келефарєво; и дрѹги мнош, най паче малки, кои-то тая книга не собира да исписѹваме по дрѹбно.

Вначителни градове.

7. Шѹменъ или Шѹманъ є у єдинъ весель долъ подъ планина-та градъ сосъ 30,000 жители люботрудни и торговци има єдна

новосоздана прекрасна църква, едно докропорядочно училище, прекрасни торжища (чаршии) и лойотопища (саханци) и други многообразни хубожества. Близъ се намерѣва сѣло Преслава, отъ кое-то се именѣва Владыка-та имъ Преслава. Здѣ се намерѣватъ много древности, понеже у старо време той е билъ Болгарска столица. На близъ са и слѣдѣщи-те: Провато или Проватія, Джамал, Османъ Пазаръ, Разградъ и пр...

8. Семъ принадлежаватъ слѣдѣщи сѣла велики: Котелъ, кой-то е въ планина-та, въ похвално мѣсто за къстра-та и чиста вода, за благорастворенна-а въздухъ. Жители-те са природни благоговѣйни, страннолюбиви, отсрѣдни, трудолюбиви, и ревнители за ученіе. Иматъ две училища докропорядочни: славеноболгарско и славногреческо. По мнозина-та са отъ нихъ скотопитатели и овчаре, и благоуспѣши успѣватъ въ това упражненіе. Благоуспѣшливи са Котелци-те, поне сички-те къшни попеченія и устрѣненія жените имъ совершаватъ, кои-то таково жестоко обывновеніе и трудолюбіе иматъ, щото на товарила се на гърбо дѣте-то си или едно кнло жито отъ Сливенъ държи въ рѣце-те калца-та си та а плече и стара планина като за едно поле има и прехождатъ! Близъ при Ко-

телъ са Жеравна, Ичера, Градецъ, Мѣдвєнь, Тъча, и Вєркица.

9. Варна є градъ крѣпкоогражденъ и пристанище на Черно море. Жители има до 16,000. По Варна близъ камъ море-то є: Каварна, Пангалъ, Балчикъ, Кюстенџа, Пазарџикъ, Каварна, Кара Дага, Ісгрополь. тѣмъ є Траанова стѣна, Самоковъ малый, Карасъ, Тѣла, Сакча, Мачинъ, Херсова, и дрѣги многи.

10. Сіа їє тра соєъ 20,000 жители, и Рассова каменноогражденни градове край Дѣнавъ, какъ вото и Рѣсе или Рѣцѣкъ градъ великъ и многоторговенъ, въ кой-то продаватъ Дѣнавска рѣба, шаране-те, и пр. Жители има 30,000, єдна цєрква, и взаимно училище. Полета-та мѣ са весма весели и многораспространни, но не уработенни и пѣсти! Близъ при него са Кадикіой, Тѣртѣкаа, Сенова, Коровалъ, Кара Помъ, и дрѣги, какъ вото Разградъ съ 8,000 жители.

11. Сицiovъ є и той край Дѣнавъ на прєрадостно и весело мѣсто високо соєъ прєхвално пристанище, край кое-то има прєкрасни и пространни лавки (магаза), торговина доволна отъ помѣстны-те мѣ производы, и лойнотопища (салханъ), радостны и прєкрасны расходъ, источнищы изобилны съ прє-

красна вода, три церкви, и народъ 21,000. Сишовци-те са честолюбиви, страннолюбиви, благоразумни, рачители торгованія, и ревнители просвѣщенія ученію имѣше две докочинни училища, кои-то да бы подражали и имали сички-те други Болгарски градове и градища.

12. Нікополь є и той при Дѣнавѣ, има огражденіе крѣпко, и 10,000 жители. По него са Віна, Острова, Орехова, Помъ, Цѣбра, и други, каквото Рахова и пр.

13. Видинъ градъ є крѣпко заграденъ, и въ равно мѣсто расположенъ и той край Дѣнавѣ имѣше 36,000 ж., торговина доволна ради пристанище-то мѣ Дѣнавско, и проишехъ-те, кои-то има изобилно на окрестны-те мѣ (околны-те мѣ) страны, понеже иматъ скотопитателства много. Надъ него близъ има Флоренца, и други нѣкои.

Именити градове малки.

14. Плевень градъ у равно мѣсто расположенъ, има 8,000 фаміліи, славеноболгарско училище. На ближни-те негови мѣста има велы расходъ, изобилни лоза, и прекрасны градини, и древны остатки. До 9 часа разстояніе къ западъ има сѣло именуемо Градище, а камъ Полдень има монастырь име-

ИДЕМЪ Карликовскій край Искръ рѣка на весело мѣсто, гдѣ се намиратъ древны (стары) вещи.

Вратца е градъ подъ планина-та на весело мѣсто, има расходи добры, лоза, и едно славеноболгарско училище.

Довечъ е градъ естественнѡ каменноо-граденъ има церкви 7, а училище добропорядочно ни едно, совсемъ що има торговцѡ добросостоянны. Севліево, и то подъ планина-та у равно мѣсто. Етрополе, и той подъ планина-та има двѣ церкви, едно славеноболгарско училище, единъ монастырь, и самоковы. Златица е задъ планина-та, има рѣкодѣлницѡ за постѣлки (сидадета), и за огненный прахъ (карѣтъ). На златичка-та вѣкъ са Протопапѡнце (Пирдопъ) и Мирково. Я Пиротъ, Нишъ, Прекопъ, Песковецъ, Враня, Мѣстафа Паланга, и дрѣги такива многу малки градове са по сичка Болгарїа.

Позначителни сѣла.

15. Троянъ велико сѣло подъ планина-та со съ окрестни сѣла называеми колибѡ, на добро мѣсто, има една церква, и едно славеноболгарско училище, и единъ монастырь именуемъ Троянскій. Тетивенъ е и то велико сѣло, има церква а училище не, со-

всѣмъ що има на близъ монастыри. Брѣсинъ, Дріновецъ, Щірікова и дрѣги много множество, най паче же по малки-те сѣла, кои-то тази мала книжка не смецава да се пишатъ.

16. Знаменителни же и достоинопамятни, за ради народни-те древности между сички-те Болгарски градове Со Фѣа Е, и Терново, най паче же послѣднѣ-о, понеже нѣкога той бѣ столицина на древни-те Царіе, и Патриарси Болгарски, нѣнѣ же Митрополѣа колѣкѣй части Болгаріи.

17. Знаменителни же между големш-те сѣла са Габрово, и Котелъ и две-те колкото са за ученіе-то похвални толкова повече и за кѣпечество-то славни и достоиноподражателни.

18. Общовиднѣ Болгари-те са естественнѣ трудолюбиви, страннолюбиви, благоговѣйни, благоразѣмни, спокойни, мирни, и довроклонни, но на ученіе и любовченіе до толко несклонни и неревнителнѣ.

Вопроси.

1. Какво определяватъ Болгаріа землеописатели-те?
Колко ѣ е распространеніе-то? Колко има жители?
2. Какво е мѣсто-то на Болгаріа?
Какви са общи-те ѣ происходи?

3. Какви са рѣки-те на Болгаріа, и гдѣ се вливатъ?
4. Кой е первенствующій градъ? Колко жители има, и какво друго? Що има іоше? Що се намерѣва на окрестны-те страны Софійски?
 Що се намерѣва въ разстоаніе два или три часа?
- Каква е Софійска-та земля? Колко сѣла съдържава?
5. Кой е други первенствующій градъ, и какъвъ е?
 Кол рѣка тече край него? Що има вонъ въ мало разстоаніе? Споредъ старо-то време какво има сега? Колко жители?
6. Кои са велики сѣла на окрестны-те страны Терновски?
7. Кои са значителни градове? Що се намерѣва близъ Шуменъ? Гдѣ се намерѣватъ много древности? кои са други на близъ?
8. Кои велики сѣла семъ принадлежаватъ? Какви са жители-те? Що иматъ? Що са помнозина-та отъ нихъ? Какви са Котелци-те?
 Какво има близъ при Котелъ?
9. Кой е по Шуменъ по значителный градъ? Колко жители има? кои са после по Варна?
10. кои сѣтне по нихъ? Колко има жители Руссе?
- Какви полета има? кои са близъ при него?
11. кои са іоше край Дубнавъ, и какви са?

Какви са Сишовци-те?

12. Кои са по него после край Дубавъ?
13. Кои казвашъ още край Дубавъ?
14. Кои са именити малки градове?
15. Кои са по значителни велики сѣла?
16. Кои са най знаменителни и достопамятни народни стари градове?
17. Кои са най знаменителни велики сѣла?
18. Какви са общовидни же и естественни Болгари-те?

Слѣдованіе.

ЮРІКІЯ.

1. Юркія къ восточна укв и восточноюжна страна определявасе отъ Пропонтида и Черно море, къ сѣверна же отъ Болгарія съсѣ стара планина, камъ западна отъ Македонія, а къ южна отъ Архіпелагъ.

2. Велика рѣка има Бвръ (Маріца), кол-то извира къ восточноюжна страна отъ Самоковъ въ планина-та, и нисходяща чрезъ Дебра на момино (Късѣдервентъ), и вливаема отъ много множество потокъвъ прелазѣва пазарничко поле край Пазарцикъ, и Філібечко поле край Філібе гдѣто пріима рѣка Кричма, потомъ восточнотекѣща пристига край Адрианополь гдѣто пріема отъ сѣверна страна Тѣнца р., а отъ южна Арда р., и нисходяща къ Полудень, гдѣто а и малки корабли плыватъ, сти-

часе у Вѣло м. при Енесѣ. Значителныя планины има двѣ: къ сѣверна убѣ страна има Стара планина (Емѣ), къ западоужна же Родопа. Земля-та ѿ є плодородна, здрава и весела. Главныя производы има: жито прехваляно, лоза, коприна, оризъ, желѣзо прехваляно, и скотопитательство, съ кое-то храни по колшѣй части Цариградъ, и облачи почти сичка-та мала Азіа.

3. Первенствующій градъ на Фракіа є Цариградъ, Кѡнстантінополь, кой-то предъ 1,563 години именувашесе Вузантиъ, а на 330 години по рождество Х. великій Кѡнстантинъ благочестивый Царь Христіанскій постави въ него престолъ свой, и нарече го Кѡнстантінополь, кой-то є Столныи градъ и днесъ на Отманско-то началство ѿ драгоцѣнное єгѡ стаяланіе. Толъ многолѣпный градъ, освенъ важныя єгѡ многи древности, има и на днешній-а день многоу прецдани и прехваляни преимѣщества. На сички-те страны Цариградски дрѣго до толко не побѣждава челоуѣка ко удивленію и зрѣнію колкото Саран-те Царскіи цаміи-те, междѣ кои-то С. Софіа (1) благолѣ-

---

(1) С. Софіа направи самодержавный царь Іустиніанъ 530, години по Х. Толъ прецданныи храмъ претвори въ цаміа вторый Мѣаметъ,

п'ємъ же и красотою превосхожда паче всѣхъ, каквото єдинъ старый и многовысокій въ нѣколѣкѣ дѣкрава Брестъ возвышава на воздухъ свои-те многораспространни стекла, подобны вышелетащемоу Орлу; и Махмѣдіе именуема цаміа, коя-то малка, но изрядно созданна и благолѣпнѣйша паче всѣхъ.

4. Храмове са некогашъ были многочисленни, но и на сегашно време са доволни. Патриаршескій храмъ є Святый Георгіа, а Влахернскій, источникъ Свѣтла Когородицы. Царски училища има прехвални: маджиматическо, лекарско, воинско, разноазычно, корабовлавецко. Окци же училища тѣрски има 1,255. Освенъ разнородныхъ училищъ, осокни гречески училища са премногъ, а ообщенородни порадочни и достопохвални са: училището єллинско при Патриархія-та, училището на Халки, верховно-то на Кѣрѣчешме, въ кое-то учатъ высокоумни ученіа. Въ Цариградъ се намерѣватъ изрядны рѣкодѣлници за многопохвалны вещи.

5. По значительна отъ Цариградски-те древности є Дикели Ташъ на мѣстѣ Мейданъ,

---

като овлада Цариградъ на 1,453, но и до днесъ сохрани. Имѣ-то си, почто сички-те народи а нѣмѣватъ агіа Софіа.

кой-то є 60 нозе высокъ. Но най прехвално секашно созданіе достопамятно мост-о є, кой-то направи вѣчнопамятнѣй, великодѣшнѣй и пресветлѣшій Султанъ Махмѣтъ отъ Цариградъ презъ морскі-а заливъ до Галата; Каквото и пѣтотвореніе-то отъ Цариградъ до Чекмеце.

6. Никой градъ на земла-та нема такива прерадостни места, и благолѣпное отъ вонъ зрѣніе каквото той многожелаемѣй градъ, кой-то, ако да беше и внетре чинносозданъ, можеше да се нарече небесное селеніе. Старѣй Цариградъ сирѣчь Вузантъ є най на прекрасно мѣсто камъ южна страна. Въ него є старѣй сарай Царскій, и царско-то сокровище и сички-те важни преимѣщества. Близъ при него є С. Софія. Среца него къ южна страна є Халки островъ, гдѣто има училище похвално, и Скѣтаръ на Асія. На среца же камъ востокъ Топхана-та, и най прекраснѣ-а и послѣднѣ-а Сарай. А возъ Черноморскі-а проливъ колкото отъ деснѣ толкова повече и отъ лѣвѣ неисказанно є благолѣпнѣ-то на лѣтнѣ-те обитанія прекрасни царогражданѣмъ, и услажденіе-то на прерадостнѣ-те и весели мѣста. Юще къ востокъ на среца има Галата най прекрасно мѣсто, гдѣто сѣдѣтъ

Еуропеани-те, и торговци-те големи стран-
ноземци. Въ сѣверъ же отъ Галата є Тарсана-
та, гдѣ-то са наредени царски-те корабли, ка-
то крїнове въ нѣкол голема градина междѣ
арѣги-те цвѣтове. А на среца кѣ западѣ отъ
Галата є Фанаръ, гдѣ-то є Патріархїа-та, и
перви-те хрїстіански Господаре. Въ сѣверъ
же отъ Фанаръ є Адрианополска-та врата, отъ
коя-то на вонъ са прехвални-те воинобита-
нїа Дадъ-тѣ Паша, и Раммъ Чифликъ. А на
западноюжнш-а край са седмь-те башни (Еди
кѣле).

7. Вода-та на Цариградъ доважда отъ вонъ
подъ земля-та сосѣ кїонци дървениш или ка-
ленниш, или и сосѣ вадш (подъ земля-та водо-
водове). Междѣ кои-то нѣкои са старовре-
мениш Гоце отъ великагѣ Царя Кѣнстантїна,
и Іустїніана. Жители казѣватъ землеписа-
тели-те, че има до 700 тшсащш дѣшъ, но азъ
мнимъ на сегашно време да пристигнѣва и
єдинъ мїлліонъ. Каквото на вселенскї-а на-
шї-а патріархъ и Іерѣсалимскїа, така и на Ар-
менскї-а Архїепїскопъ, и на Іудейскї-а Архїерѣ-
вїнъ обитанїа-та са въ Цариградъ. Като
пойде челоуѣкъ отъ Цариградъ кѣ западѣ да
иде на Едрене перѣше замине презъ мало
и гдѣмо Чекмеце, по нїхъ Суливрїа сосѣ

8,000 ж., Чорла, дѣле Бѣргасъ, Бски Баба, сосѣ-
8,000 жители, а Хапса е 5 часове до Бдрене.

8. Адрианополь (Орестія) е второй градъ по Константинополь первенствующъ, въ кой-то поставиша Салтани-те престолъ свой на 1,366 даже до 1,453, когато го пренесоха въ Константинополь. Край него камъ западноюжна страна тече Марица, гдѣто отъ сѣверна укв страна пріима Тѣнца рѣка, а отъ южнозападна близъ подъ него Арда рѣка. Има два каменны мостове: Единъ се казѣва Мѣхал-Кюпрѣ, а други Махмѣтъ Салтанъ Кюпрѣ именемъ отъ задателя егѣ. Значително созиданіе Адрианополско е Салтанселим-ска-та ѣмѣл, кода-то има 380 степени (касмацъ) до минаре-то, и новосозданно-то воиноокитаніе (кѣшла-га). Яли-Паша чаршѣа, торгъ прекрасный и самоединный. Церкви има 11, едно Еллинско училище, и едно взаимно на Киришина-га училище, и разны рѣкодѣлницы. Бдрене има воздухъ здравъ, поне по болшѣй части на высоко место е созианъ, и торговіа доволна. Производъ има коприна, и отъ околи-те мѣ места призовилинникалоплодіа. Упопроксени прѣдствѣдватъ: Русскійскій, Англійскій, Френскій, Нѣмскій, а жители до 100 тысяци, Тѣрци, Арменци, Евреи, Греци и Болгаре лювередни и почтенни.

9. Едрене къ восточносѣверна страна има Саранга-Екклиціе съ 16,000 жит., къ сѣверъ же Сливенъ подъ планина-та въ разстояніе до 24 часове при дръм-атъ на Стара планина, кой-то называтъ Демир-Капи (железна врата). Жители има 20,000, училище елино-греческо совсемъ що са вси Болгаре! Достойнопамятнѣи стана този градъ ради рѣкодѣлница-та сѣкненна (чоженна), коа-то постави содѣйствиємъ преискусномъ Г. Яоданасію часоправителю вѣчнопамятнѣи и прехвалнѣи гражданинъ неговъ благоразумнѣи и остроумнѣи Господинъ Добри Желазковъ, безсмертно убшъ есть има егш и вѣчна память и похвала штрѣдолюкивѣхъ всѣхъ Болгарѣхъ! Освенъ рѣкодѣлнични-те сѣкна издава този градъ много вълченны Хабы гамбралци и менѣеи, отъ кои-то има доволна торговля, каквото и отъ вълченны-те покрывки (памболіи), причина за кои-то става и похвалнѣи панигуръ пролѣтно време. Къ сѣверна страна отъ Сливенъ до 6 часове разстояніе у планина-та е Котелъ, а къ южна до 5 7. Тамболъ. Къ востокъ же отъ Сливенъ са: Карнакатъ, Яетогъ; а край море-то са: Месемвря со съ 4,500 жители, Бѣргасъ съ 5,000 ж., Бѣргасъ Анхіалъ со 8,000

жители. Камъ западъ отъ Едрене на дрѣм-атъ (пътъ-атъ) са: Мѣстафа-Паша, Івипче, Харманли, Узѣнцова къ сѣверна-та мѣ страна є Хас-кіой, и на сѣвернозападна-та Чирпанъ, гдѣ се ражда прѣхвална пшеница; потомъ на дрѣм-атъ є Папазли 6 часове до Філібе. Къ сѣверна страна на право отъ Узѣнцова до 12 часове разстоаніа є многолѣпна Велта (Ескі-Захара).

10. Велта или Ескі-Захара є градъ превеселъ и прерадостенъ къ полдѣнь расположенъ зращъ многораспространное, като єдинъ широкъ и велики ѿкеанъ на земла-га, негово поле. Тази негова благоплодна и прензрѣдна земла издава пречиста-та и вѣла пшеница именѣма Загаріа, издава каклица, арпацїкъ, вїно, ракіа, и крѣшъ такива, кои-то са рѣдко на свѣт-атъ. Има лойнотопницъ (салханъ), рѣкодѣланицъ за каклично и трантафуллово масло, околъ него прекраснъ и прерадостнъ разноцвѣтонасажденнъ градинъ. Вонъ въ разстоаніе 2, или 3 часа има кани прѣхвалнъ съ пречиста и вѣстра вода. Надъ него тече Тѣнца рѣка. Фаміліи има до 1,000, повечето са Болгарски. Ескізахарцъ-те са любородни, любочестни, кротки и ревнители за ученіе. Иматъ 3 церкви, єдно єллиногреческо училище.

ЩЕ И ЕДНО ВЗАИМНО СЛАВЕНОВОЛГАРСКО НОВОСОЗДАНО УЧИЛИЩЕ.

О ВЕЛТО ВЕЛТО! ТЫ СОСЪ ТВОИ-ТЕ СЪВЕРНО-ПРЕРАДОСТНИ И ВЕСЕЛИ МѢСТА, И СЪ ТВОИ-ТЕ ПЛОДНОСНИ И МНОГОРАСПРОСТРАННИ ПОЛЕТА И КЫСТРЫ ВОДЫ ИМѢЩА БЛАГОРАСТВОРЕННЫЙ ВОЗДУХЪ ЗАРАВШЫЙ, И СОЕДИНЯЮЩА ВОДОВОДОМЪ ТЪНЦА РѢКА СЪ МАРІЦА НЕ 1,000 ФАМІЛІИ, НО СЪ 1,000 УМНОЖЕННЫ МОЖЕШЕ ДА ГИ ПРЕПИТАВАШЪ И УДОВОЛСТВЪДЕШЪ БЛАГОДАТІЮ ТВОЮ, КОЛ-ТО ЕСТЕСТВЕННЫ И ПРИРОДНЫ ИМАШЪ!

11. Камъ сѣвернозападна страна отъ Ескі-Захара е Казанлъкъ близъ подъ планината въ веселорадостно мѣсто положенъ, има 4 церкви, и Славеноволгарско новосозданно взаимно училище, рѣкодѣлница за трантафуллово и сосамово масло, и за дрѹги разноежельзни дѣланіа. Лоза же и вода изрѣдана, прекраснасажденны, разноцвѣтоносны же и овоцины градины, и расходы веселы. Къ сѣверъ на Казанлъкъ е Шипка отъ кол-то се искачватъ възъ Стара планина пѹтешествющій, за Габрово като възъ съмба (мердивенъ), и гледатъ поле-то отъ горе, като едно многопространно море. Камъ западъ отъ Казанлъкъ е Калоферъ, подъ Стара-та планина, въ кой-то жители-те са вси Болгари до

ЗВМЛВОПНОЯНІВ

1,000 Фаміліи и по колишній части торговцѣ, и честни челоуѣцѣ. Калоферъ има 3 церкви, и училище, два женски монастыре, гдѣ обитають Богослужащя дѣвѣ подвижающеса в дѣшевномъ своемъ спасеніи и просвѣщеніи, и трѣдами рѣкъ своихъ приокрѣтають свое тѣлесно воспитаніе дѣлающе претчанко-то и похвално-то достопочтенно за расу сѣбно (шаакъ), и други многопочестни рѣкодѣланія; има и единъ мѣжески монастырь Калоферскій именемъ. Жители-те Колоферски обшовидиу са трѣдолюбиви дѣлающе сѣбна (шаакъ), гайтанъ, и женски главоповески (шаміи). Къ западоужна страна отъ Калоферъ е Сопоть (Акчекклансе), подъ планина-та, кой-то жители има до 600 къщѣ сички-те Болгарски. Въ Сопоть работатъ стеклотвореніе, и вѣланни работѣ, каквото въ Калоферъ. Казѣватъ да има двѣ церкви, едно училище, и монастырь именемъ Сопотскій. Къ южна страна отъ Сопоть е Карлово градецъ на радостотворномѣсто положенъ съсъ 1,200 къщѣ повече Тѣрски. Има порадочно Еллиногреческо и славеноболгарско взаимно училище, и прекрасна церква. Има рѣкодѣланія, каквото вышереченни-те сѣла, и ката петокъ отъ Скопни-те места пазаръ. По значительный и

происходъ триантафуллово масло, отъ кое има доволна торговія. Въ Карлово праватъ и огнень прахъ (варѣтъ).

12. Філіппополь (Тримонтъ) мевдѣ Родопа и Стара планина въ пель-то на петъ холмове расположенъ, старогреческій градъ славенъ отъ Філіппа отца Александра великаго подтвържденъ и именуемъ Філіппополь. Къ сѣвернозападна-та мѣ страна Марица тече, до гдѣто некогашъ приходаха малки корабли. Градъ цвѣтъшиъ и прехваленъ колкото за происходъ-те многовидны, толкова повече за торговія-та мѣ. Філіппополцы-те распространяватъ торговія-та имъ по сичка мала Асія, Сурія, по сичка Болгарія, Фракія, Влахія, Македонія, и нѣкога и до Босніа, а най паче въ Нѣмска земля, зато повече по чужди мѣста прехождатъ живот-атъ си нежели въ своето отечество. Къ торговія-та сачеловѣцы точни, полѣзни, люкочестни, и крайно прилѣжностажатели, но на ученіе и разумпросвѣщеніе не до толко благосклонни и ревнителни каквото тревеше. Совсемъ то иматъ едно еллинско училище, и две аллюдідактічески гречески, а славенболгарско нѣ едно. Совсемъ цю са природно почти вси Болгари, и отъ Болгарска жица произведенни.

Церкви иматъ 7, въ кои-то все Еллински четатъ и Богъ сдѣжатъ, а на азык-атъ си ни-то Господи помиади казватъ боащеса че Господь незнае Болгарски или гндшадетса и не сдѣша моленіе и Кожеественно сдѣженіе на Болгарскій азыкъ! Общы производы таа Болгарска земля има: Орїсѣ, коприна отъ ко-то праватъ искѣсни свилени платна, какли-ца, жито, віно, сѣкна вѣленини (абы) отъ кои-то най-распространна-та тарговіа праватъ, дребесни веищества отъ кои-то доволна торго-віа има съ даски и пр. Філіппополь има похвал-ни торжица (чаршіи) и страннопріемници, каквото е Оловопокрыта-та (Кѣршѣмъханъ) и пр. На Івліа има панигуръ Марашъ именѣ-емий. Има же расходи докры, каквото е Пе-трица именѣемъ, извор-о (кѣнарцікъ), и дрѣги. Древности же Еллински има премногѡ колко-то въ град-атъ толкова и въ различни окре-стны егѡ страны, съ кои-то се счислава (крои) и Маркокралско-то каменно корито, има и 12 видове стари окразопечатства (стары моне-ты). Жители Філіппополь на днешній-а день може да има повече отъ 100 тысящы: Тѣрци, восточнаа церкви хрістіане, Арменци, Евреѣ, и Павликане. Монастыри же окрестны 12, и сѣла 360, отъ кои-то по значителни-те ще опишемѣ.

13. Сѣверозападно отъ Філібе є Копривица, въ кола-то по колшѣй части жители-те и са оуцопитатели, честни, точни и за учиніе ревнителни и добросостоани. Жители же има 1,500 Фаміліи, все Болгарски, кои-то произведеха послѣдственнѣ многѣ лица пречестни, значителни, добросостоани, добродѣтели, и крайнѣ за просвѣщеніе народно ревнителни. Иматъ две прекраснѣ церкви, и єдно благочинно славенско-болгарско училище. Въ западоюжна страна отъ Копривица є Панигюрище, и то почитеино и значително за оуцопитателство-то, за точността и трудолюбіе-то, пошто сички-те потребѣ кѣшнѣ и оуѣаніа нхнни като свѣршватъ женѣ-те, издаватъ за продавъ и много множество товарѣ сѣкна, (шалацѣ), отъ кои-то иматъ и доволна торговіа, каквото и отъ кожѣ-те такачки, кои-то работатъ преизрадно. Жители же има до 1,000 домове сички-те Болгарски, церква єдна и добропорядочно училище. Въ сѣверѣ же отъ Копривица є Клисѣра, кола-то има до 1,200 домове Болгарски, жители по колшѣй части акаціи и овчаре, кои-то иматъ єдна церква, и єдно просто училище. Камъ южна страна отъ Філібе є Станимахъ, кой-то точно може да се нарече

СЛАВНСКО ПРЕСЕЛЕНІЕ, ПОЧТО ТЪВА ПРИРОДНА ЖД-
ЖЕ ДА СЕ НАМЕРИ СЛАВНСКА ЖИЦА (КОРЕНЬ). Жи-
ТЕЛИ-ТЕ СА ЛОЗАРЕ, И ЗАТО ИЗДАВА И ИСПРО-
ВОЖДА НА ДАЛЕКО ДОВОЛНО ВІНО, ПОДОБНУ СО-
САМЪ, И КАКАНИЧНО МАСЛО. ЦЕРКВИ ИМА МНОГО
СТАРОВРЕМЕННУ, НО РАЗОРЕННУ.

14. Татаръ Пазарцикъ е къ западъ отъ
Філібе, у едно широко поле и плодочно, но
има повреденъ отъ чалтицы-те въздухъ. Тоа
градъ е похваленъ ради къпечество-то, поне-
же чрезъ него ставатъ торговин-те, кои-то
послѣдватъ междъ Оракія, Болгарія, Сербія,
Босніа, Македонія, за то става и панугуръ
презъ Італіа называмый Марашъ, въ кой-то
става торговія най паче на левы-те (сѣкна-та
кои-то доносятъ Чепинцы-те отъ тамошны-те
страны), и желѣзо-то, кое-то се отъ Само-
ковъ преноси. Происходъ има: Орісъ, жито,
вѣно, коприна, разни овоциа, отъ кои-то има
полѣзна торговія. Вонъ отъ Пазарцикъ праватъ
гюверциале. Пазарцичане-те са чѣстолюбивирекни-
тели колкото за торговія-та, понеже а распро-
странаватъ доволнъ въ малка Ісіа и въ дрѣ-
ги мѣста, толкова повече и за дрѣги общи
достопохвални творенія, кои-то, совсемъ цю
църква-та имъ едно по дрѣго въ мало време
низвержеса и изгоре основателнъ (темел-
денъ) подвигающеса и неа по прекрасна спо-

редъ първата направиха, и училище досто-
 прехвално созидаха, въ кое-то нагтоашее славногреческо учение послѣдѣва прехвално укъ,
 но предпочтенно къ кьло и Славеноболгарско по многимъ и инымъ причинамъ. Жители же казватъ да има до 15,000 души повече Търци. Къ западъ до 8 часове разстояніе са Траіановы-те Порты чрезъ кои-то е пътешествіе-то за Софія, а къ южна страна отъ нихъ е Моминово (Въсѣ дервентъ), въ кой-то на южна страна е Беліово, потомъ Костенецъ подъ планина-та ѿмбуръ желѣзодѣлницъ, гдѣ-то праватъ хѣбавы ножове и петь чага е далечъ отъ Самоковъ. Я къ сѣверна страна отъ Костенецъ е Баня отъ свои-те си теплицы называема, а отъ Баня до Самоковъ са 4 часа пъть.

15. Самоковъ, тоа градъ е расположенъ сѣверноюжнѣ междѣ единъ холмъ къ восточна страна, и междѣ Нскръ рѣка къ западъ, коа-томъ честѣ подстрижа западнѣ-те страны устремляющаса неистовнѣ (като вѣсна) и нехотация сожителство (заедносѣденѣ) оубѣшевленнѣхъ, но бездѣшнѣхъ точію каменей, въ кои-то има пресладостны и прехвалны рѣбы, каквото са пестърѣ-те, мренѣ-те и пр. Самоковъ е лишенъ отъ сички-те изобилія, кои-то иматъ негови-те до 6, 10, и 12 часове

въ разстоаніе мѣста, понеже таково жестоко и
 тажко зиме има и т'ърпи, каквото є въ Рш-
 сїа. Но совсемъ цю нема никаквъ дръги про-
 исходъ, може обаче да се хвали, зацото има
 єдинъ проиходъ, кой-то є глава и начало на
 сички-те свѣтски работы, почто има желѣзо-
 то, безъ кое-то не може да бъде нищо на свѣт-
 атъ, и кое-то є предпочтено по премногъ отъ
 слато и сребро, почто, ако не є желѣзо-то да
 го ископа и да го направи, нече нито
 име-то мѣ да се знае и чече є сребро и слато.
 Има же скотопитателствени мѣста, за то
 има доволна торговїа со съ овцъ-те и съ вѣл-
 на-та, кох-то работатъ Самоковски-те жени
 та се препитаватъ многождъ же и даноко на
 мъже-те си плацятъ претажокъ сиѣ. Обще-
 ственниѣ же животъ на Самоковцъ-те состо-
 итъ въ неотвѣжно-то имъ трѣдолюбїе; жени-
 те, каквото рекохъ, работатъ вѣлана-та, сирѣчь
 бала, шалцъ, гайтане, а мъже-те ги шїатъ
 та така живеатъ. Желѣзодѣланицъ же има
 премногъ, (виднѣ и Самоковъ), и кождѣлани-
 цъ, отъ кон-то става доволна торговїа, но
 стажанїе иноплеменнхъ. Воды же има пре-
 хвалнѣ и изобилнѣ, и веселы расходъ. Самоков-
 цъ-те са трѣдолюбиви, почтителни, совѣ-
 стни, но тщеславни, и сѣслови. Самоковъ
 има женски метохъ, въ кой-то обитаятъ по

болшѣй части дѣвицъ колкото отъ Самоковъ
толко и отъ други многъ странъ, слышавше
Евангелскагъ рѣченіа “Марія же благю
часть избра тже не отиметса отъ нея”, и пре-
зирающе сѣтъ мірскю ш любви Хрїстовѣй
подвизаются въ молитвахъ и пощенїихъ по-
вседневнъ славаще Бога и поюще Свлатое
има егъ въ славословіихъ и пѣсняхъ дху-
вннхъ; тже неимдше инно подкрѣпленїе точїю
рѣкодѣланїемъ своимъ трѣждающеся и дѣла-
юще вышереченныя шащы преисквснъ, при-
обрѣтаютъ умѣренное тѣлесно питанїе, пре-
хвално же и желаемо житїе. Самоковъ вндтрен-
ни-те старовременны церкви има претворенны
въ цамїи и бани, а на столцее почти предъ
50 годинъ удостоиса да возобнови з прекраснъ
церкви, и едно еллиногреческо-славеноболгар-
ско похвално училище, кои-то создѣйствїемъ
и помощїю вѣчнопаматнагъ предстателя и
благодѣтеля Самоковскагъ Архіепіскопа Го-
сподина Господина Фїлодея создашася о-
снователнъ и украсишася преизряднъ, легкѣ
переть имаши превлаженнѣйшїй благодѣтелю
народа нашегъ, и обшїй сиротскихъ дѣвъ
отче! и една има вонъ къ южна страна до
половинъ часъ разстоанїе стара Белїова церква
называема во има успенїа Пресвлатнъ Бого-
родицы въ весело мѣсто, кол-то е еще отъ Бол-
гарско време, и има при нея единъ сщевре-

менный вѣстѣ, и кладенецъ. Въ тѣхъ мѣстахъ се намерѣаютъ стези за мношю древности; но кое изслѣдованіе? Къ западу окъ Беліовска-та Церква презъ Искръ въ полето са Царевнѣтѣ Кладенцы. Въ тѣхъ страны, по нѣкимъ повѣствованіемъ, послѣдній Ц. Болгарскій К. Шишманъ въранѣхъ сражающисядукиенъ къ стѣ отъ сопротивникѣхъ. Къ западоюжна страна отъ Самоковъ е Монастырь С. П. Отца н. Іоанна Ршлскаго, но поне въ Македонской есть области, тамъ видѣ.

16. Къ южна страна отъ Самоковъ е Разлогъ, кой-то има доволно почтенны хора и торговлю течны. Потомъ Неврѣкъ пѣ. гдѣто на 15 вѣста става панигуръ. Отъ Пазарѣи къ на право къ полденнаа страна е Кавала до 40 часа разстоаніе, и островъ Фасъ. Отъ Філібе на право почти къ полдень е Гюмѣрѣи на до 30 7. разстоаніе, потомъ Маршніа и Макри (Кара-ачъ). Отъ Мѣстафа Паша къ полдень на право е Енесъ до 35 7. разстоаніе. Отъ Едрене на право камъ полдень е Дѣвмотіхъ 8 7., Исаала 15 7., и Калліополь (Гелиболъ) до 30 часове разстоаніе. А отъ Бѣргатъ къ полдень е Родостъ (Текир-даа) до 40 7. р. Острови же лимнъ, Імѣръ, Саиоѣракъ и Фасъ въ Фракіа надлежатъ. Фракіа се именѣва отъ Фіра Осмагъ сына Іафетѣхъ.

Вопроси.

1. Отъ гдѣ се определява Оуракія?
2. Кога велика рѣка има, отъ гдѣ начинѣва, и при кой градове тече и прѣйма други рѣки та се влива въ море-то?
Кои значителни планини има? Каква ѣ земя-та? Кои главни происходи има?
3. Кой ѣ первенствущій градъ на Оуракія?
Тоя многолюднии градъ какви преимущества има? Що побѣждава челоуѣка найпаче къ достоуриію?
Кой направи С. Софія? И кой ѣ претвори?
4. Какви са храмове бѣле некогашъ, и на сей часъ какви са?
Кой ѣ Патріаршескій храмъ и Влахернскій?
Какви училища има Царски?
Колко са особни гречески училища, а кои оубонародни?
Що се намерѣва въ Цариградъ?
5. По значителни Цароградски древности кои са? Най преуважно сегашно зданіе кое ѣ?
Що казѣватъ за Цароградски-те мѣста?
Гдѣ се намерѣва въ зантъ? Що ѣ въ него?
Близъ при него що ѣ? Що има къ южна страна?
А на среца къ восточна страна що има?
А возъ Черноморскій проливъ какво има?
Бѣше же прамъ востокъ що?
Къ сѣверъ же отъ Галата що ѣ?
А на среца отъ Галата къ западъ що ѣ?
Отъ Фанаръ къ сѣверъ що ѣ?

- А на западний край що има?
7. Отъ гдѣ доважда Цариградска-та вода?
Нѣкои отъ тѣхъ водоводове какви са?
Колко са жители Цариградскій?
Гдѣ обитаєтъ вселенскій Патріархъ и прѣчій?
Като поиде нѣкій отъ Цариградъ за Адри-
анополь чрезъ кои мѣста и градища ще
замене?
8. Каквоѣ Адрианополь? Край него кои рѣка
тече?
Колко мостове има, и какво се казѣватъ?
Адрианополски-те значителни созиданія кои
са и какви?
Колко церкви има и училища?
Адрианополь каквоѣ воздухъ има? Какви
производи?
Кои Упопоксени присутствѣютъ тамъ?
9. Къ восточносѣверна страна, що има Едре-
не? А къ сѣверъ до 24 часа що има?
Жители колко има Сливенъ, и какво учи-
лище?
Защо стана той градъ достопамятний?
Освєнь рѣкодѣланичны-те сѣкна що издава?
Къ сѣверъ отъ Сливенъ какво има?
А отъ Сливенъ къ востокъ що се намерѣва?
Междѣ Адрианополь и Філіппополь кои са
мѣста и какви? Каквоѣ къ сѣверъ отъ
Узѣнцово?
10. Велта каква ѣ? Какво издава? Какво има?
На вонъ какво има? Кои рѣка има близѣ?
До колко фаміліи има? Ескізахарци-те
какви са?

Церкви-те имъ колко са и училища-та?

11. Въ сѣверозападна страна отъ Ескізахара
що е, и каковъ е, колко церкви има, и
училища?

Доза, вода, градини и расходи какви има?

Отъ Казанлъкъ що е камъ сѣверъ?

Що е отъ Казанлъкъ къ западъ, какви са
жители и колко са? Колко церкви има
Калоферъ, училища, женски монастыре,
какво же обитаніе и рѣководѣланіе, и ка-
ковъ други монастырь?

Какви са жители-те Калоферски. На запа-
доюжна страна отъ Калоферъ що е, и що
има?

Що работатъ въ Сопоть? Що има?

Въ южна страна отъ Сопоть що е?

Що има Сопоть? Що има юще?

По значителни происходи какви са?

12. Гдѣ е расположенъ Філіппополь, каковъ е
и отъ гдѣ прѣиманованіе свое?

Що има къ сѣверозападна страна?

За що е похваленъ Філіппополь?

Філіппополци-те гдѣ торгѣютъ?

Споредъ торговіа же и ученіе какви са?

Какви училища иматъ? Колко церкви?

Тая Болгарска земля какви производи има?

Какви похвалны вещи има Філіппополь?

Расходи-те мѣ кои са, и какви?

Какви древности има, и колко образопе-
чатства?

Жители же колко имади, какви са?

Монастыри же и скрестни стѣла колко има?

13. Сѣверозападнѣ отъ Філіппополь що є, и какви са?

Жители же колко има, и какви са? Що иматъ?

Що є кѣ западоюжна страна отъ Копривщица, и какво состоаніе и житіе иматъ, Панигюрци-те?

Жители же колко има, и какви са?

Кѣ сѣверъ же отъ Копривщица що є, и какво има?

Отъ Філіппополь що є кѣ полдень, и какво є?

Жители-те какви са? И колко церкви иматъ?

14. Що є кѣ западъ отъ Філіппополь, и какво є?

Защо є похваленъ той градъ, и що става внего?

Происходѣ-те мѣ какви има? А граждани-те мѣ какви са?

Жители же колко са, и какви народи?

Кѣ западъ до 8 7. разстоаніе що є, а кѣ южна страна, и слѣдователнѣ до Самоковъ какво има?

15. Гдѣ є расположенъ Самоковъ градъ, каковъ є Искръ, и що има?

Каковъ є Самоковъ споредъ изобиліа-га мѣ?

Главный прѣхваленъ происходѣ кой мѣ є?

Какви мѣста има, а що има отъ нихъ?

У що се состои существенный животъ Самоковскій?

Какво похвално иматъ, какви са Самоковци-те?

Що се намѣръва въ Самоковъ значително?

Колко церкви има Самоковъ? А воиъ?

Що се намірѣва въ тѣх мѣстах?
 Отъ Веліова цѣрква къ западъ що є?
 Що казѣвагъ нѣкои свѣтствователи да є
 стало въ тѣх странѣх?

16. Къ южна страна отъ Самоковъ що?
 Я потомъ що є, и що стѣка въ него?
 Отъ Фііппополь къ полдень що є?
 Отъ Мустафа Паша къ полдень що є?
 Отъ Адрианопись къ полдень кои са градища?
 А отъ Бѣргасъ къ полдень що є?
 Кои острови надлежатъ въ Оракіа?
 Отъ гдѣ се именѣа Оракіа?

Слѣдованіе.

МАКЕДОНИИ.

1. Македонія къ восточна укв страна опре-
 делавасе отъ Оракіа, къ сѣверна же отъ Болга-
 ріа и Сербіа. къ западъ отъ Албаніа и Ипиръ,
 а къ южна отъ Фессаліа и Бѣло море, По зна-
 чительны рѣки въ Македоніа са Вардаръ, Не-
 ста и Стрѣма. Я отъ многи-те горы и пла-
 нины са. Пандеа и Рѣла планина, кои-то са
 предѣлаъ на Оракіа и Македоніа; и долинъ го-
 ра при Бѣло море, и Олимпъ планина кои-то
 а определава отъ Фессаліа. Воздухъ же има
 благородстворенный.

2. Главны проиходы тѣх областъ има: Па-
 мѣкъ, вѣно, масло, анисонъ, израднш медъ,
 дѣвъ, тѣтънь, добравы отъ кои-то има до

волна горговіа кацарска, и разни овоціа; Жители же повече хрістіани нежели иноплемениш.

3. Первенствующій градъ на Македоніа є Солѣнъ градъ значителный и славный колкото за древнш-ге толко и за сегашнш-ге способности и достоинства. Многолѣпни-ге храмове са претворенни въ цамѣн. Този градъ є созиданъ въ край море-то на Топли-а Заливъ (Κολπος Σερμαϊκός), има прекрасно отъ вонъ зрѣніе. Има торговіа голема, понеже є пристань (лиманъ) первый на восточнш-а Полѣстровъ Єврѡпейскій, гдѣто приходятъ честѡ разностранни корабли за торговіа. За то сички-ге торговѣйствителни народи иматъ въ него Консѣлы; Жители же има до 70 тысащы различни племена. Къ стѣверъ отъ Солѣнъ Геніце-Кардаръ (пніца) сосѣ 6,000 жители, има прехвалный тѣтѣнь, близѣ пре него є отечество-то на великаго Александра, и Нагѣща сосѣ 500 Фаміліи, отъ гдѣто излабатъ авы, віно призрадно, и приличнш женѣ Къ западъ же Керріа сосѣ 7,000 ж., и Водѣна сѣ 13,000 жители. Въ южновосточна страна отъ Солѣнъ є Халкідійскій полѣостровъ комѣ-то къ востокъ надлежи свѣтаа гора Аѡнська.

4. Свѣтаа Гора Аѡнска содержѡва слѣдѡ-
 ющѡя 20 Монастыри: 1, Хілендаръ, храмъ
 Воведеніе Пресвѣтѡя Богородицѡя великолѣп-
 ный паче всѣхъ; 2, Зѡграфъ, храмъ сва-
 тагѡ великомѣченика Геѡргіа многолѣпный,
 и въ два-та тѣла Богослуженіе славенско со-
 вершается, подобенъ и въ скитѣ неговѣ на-
 зываемый Черный Виръ, гдѣ Руссіаномонаси
 обитаютъ; 3, Кастомонитъ, храмъ сва-
 тагѡ первомѣченика архідіакона Стефана; 4,
 Дохіаръ, храмъ свѣтѡхъ архангелѡхъ; 5, Ксе-
 нофъ, храмъ свѣтагѡ великомѣченика Ге-
 ѡргіа, гдѣ е обшо житіе, има же и скитъ
 храмъ Благовѣщеніе Пресвѣтѡя Богородицѡя;
 6, Рѡшко, храмъ свѣтагѡ великомѣченика
 Пантелеимона, има и скитъ Болгарскій на-
 рицаемый С. Богородица; 7, Ксиропотамъ,
 храмъ свѣтѡхъ мѣ мѣченикѡхъ; 8, Сѡмѡнъ
 Петръ на высокій камень, храмъ Рождество
 Хрїстово; 9, Григоріатъ, храмъ свѣтагѡ
 Ніколаа; 10, Діонусіатъ, храмъ рождество
 С. Іѡанна Крестителя, обшо житіе; 11, С. Па-
 велъ, храмъ С. Геѡргіа, има два скита: Но-
 вый скитъ храмъ рождество Пресвѣтѡя Бо-
 городицѡя, и Лакко имѣцѣ храмъ С. велико-
 мѣченика Димитріа; 12, Велика Лѡра, храмъ
 Благовѣщеніе Пресвѣтѡя Богородицѡя, и тор-

жество С. Анастасія Ювнскаго, и С. Васіліа
 великаго, задъ Павра є висока-та гора Аювнъ,
 коя-то на верхъ свой има церква Преображеніе
 Хрістово, отъ каѣто, казвватъ че на тсно.
 време се видатъ Цариградски-те области.
 Тамъ на по ниско са прекрасни-те два ски-
 товѣ: С. Анна и Кавсокаливъ съ прекрасны
 церкви и прерадостни мѣста, кои-то прили-
 чатъ на небесни селенія паче нежели земни, въ
 Кавсокаливъ-те нѣкога вѣ оный старецъ, кой-
 чо имаше брада-та мѣ доземи; 13, Каракалъ,
 храмъ сватыхъ апостолъ Петра и Павла; 14,
 Філоуей, храмъ Благовѣщеніе Пресвѣтѣ
 Богородицѣ; 15, Іверъ монастырь прекрасный
 и многолѣпный, храмъ Успеніе Пресвѣтѣ
 Богородицѣ; 16, Котломѣшъ, на прекра-
 сно мѣсто храмъ Преображеніе Хрістово, бли-
 зъ при него є Икарея, гдѣ є соборна-та на С.
 Гора велика церква называема Прѣтато, и
 гдѣ ката сѣвбога става пазаръ; 17, Стау-
 ронїкита, храмъ С. Нікола чюдотворца;
 18, Пантократоръ, храмъ Преображеніе Х.,
 има же и скитъ С. Іліа, гдѣто живеатъ Рѣс-
 таномонаси; 19, Вѣтопедъ великій мона-
 стырь храмъ Благовѣщеніе Пресвѣтѣ Богो-
 родицѣ; 20, Шименъ, храмъ Вознесеніе Спаса
 ч. І. Хріста, многолѣпна церква, гдѣ є оцю
 житѣ Общо житіе (живѣніе) казвасе чѣ

СИНКИ ОБЩО (ЗАЕДНО) ПДАТЪ, РАБОТАТЪ И
 МОЛАТЪСЯ БОГЪ. ВЪ ТІА СИНКИ-ТЕ МѢСТА ЖИТЕ-
 ЛТЪ СВАЩЕННОМОНАСИ, ДІАКОНИ, МОНАСИ СЛЪ-
 ЖАЮЩЕ БОГЪ ВЪ МОЛИТВАХЪ, ПОЩЕНІАХЪ, И ПО-
 ВСЕДНЕВНШУХЪ СЛОВОСЛОВІАХЪ Ш ДЪШАХЪ НУХЪ И
 ВЪСѢХЪ ПРАВОСЛАВНШУХЪ ХРІСТІАНЪ, КОИ-ТО РАЗ-
 НОВИДНИ И ПРЕСКЪСНИ РЪКОДѢЛАНІА ДѢЛА-
 ЮЩЕ, КАКВОТО КРЕСТОВЕ, БРОЕНИЦЫ, ІКОНЫ, ПО-
 ЖОВЕ, ЛАЖИЦЫ, ЦѢЛЕКНИ МАСЛА И ПОДВИЗАЮЩИ-
 СА Ш ГОСПОДѢ БОЗѢ ПРИОКРѢТАЮТЪ СВОЕ ЧѢ-
 ЛЕСНО ПРЕПИТАНІЕ И УПОКОЕНІЕ.

Б. КЪ СѢВЕРОВОСТОЧНА СТРАНА ОТЪ ГОЛДНІА
 Є СЕРРЕСЪ, ГРАДЪ ПОХВАЛЕНЪ ЗА ТОРГОВІА-ТЪ,
 КОЛ-ТО ОТЪ ТАМОШНИШ-ТЕ ОКРЕСТНИ (ОКОЛНИ)
 ПРОИСХОДШ ПРАВИ, КАКВОТО ОТЪ ПАМЪКЪ И ДРЪ-
 ГИ НѢКОИ, ЗА МНОГОВИДНИШ-ТЕ ЧАРШІИ, И ПАНА-
 ГУРЪ, КОИ-ТО ПРЕЗЪ МАРТА СТАВА. ИМА ПО НѢ-
 КОИ ДРЕВНОСТИ, ОЛОВОПОКРЫТА ЦЕРКВА, И ЄДНО
 ПОХВАЛНО ЄЛЛИНСКО УЧИЛИЩЕ, И ВЗАИМНО. ЖИ-
 ТЕЛИ ЖЕ 30.000 ТЪРЦЫ, ГРЕЦЫ, БОЛГАРЕ. КЪ ВО-
 СТОКЪ ЖЕ ОТЪ СЕРРЕСЪ ПРАІЦА И ДРАМА,
 КСА-ТО ИМА ЖИТЕЛИ 8,000, И ПОМЕЖДЪ ТІА
 ДВЕ-ТЕ СА ФІЛІППІСІИ, ВЪ КОИ-ТО НИСЪВАШЕ С.
 АПОСТОЛЪ ПАВЕЛЪ ПОСЛАНІА, ВЪ НАСТОЯЩЕЕ ЖЕ
 СПЪСТОШЕННИ. КЪ ВОСТОЧНОЮЖНА СТРАНА ОТЪ
 ТІА МѢСТА Є КАВАЛЪ. КЪ СѢВЕРЪ ЖЕ ОТЪ СЕР-
 РЕСЪ Є ДЕМІРЪІСАРЪ, ПО НЕГО Є МЕЛЕНІКЪ
 СЪ 5,000 ЖИТЕЛИ ИМА ЄЛЛИНСКО УЧИЛИЩЕ

6. Къ сѣверу же отъ Меленікѣ Монастырь с. Іоанна Рыскаго, обитель прекрасный и многолѣпный, въ немъ обитающіи повседневно подвижаются въ молитвахъ, въ пощеніихъ, во бдѣніихъ же и словословіихъ молащеса Христѣ Богу и с. Іоанну в душевномъ спасеніи и благоденствіи всѣхъ православныхъ христіанъ. Украшеніе же и благослѣпіе сего Монастыря есть слава и честь всѣмъ окрестнымъ егѣ областемъ, паче же Болгарскимъ имѣвшимъ его еще съ начала возобновленія егѣ и бытіа, гдѣ много множество поклонникѣ честѣ приходятъ съ благоговѣніемъ пощенія ради и поклоненія. Сѣверозападнѣ же отъ Монастырь є Дупница со сѣ 6,000 жители, а къ западу є Кюстендилъ со сѣ 8,000 ж., къ южна же страна Бгрї Паланка съ 1,500 ж., Кратово съ 4,000 ж., тѣва ископѣватъ сребрена и мѣдна руда, потомъ є Шипъ, Радовикъ, Градѣска, Петричь . . .

7. Къ сѣверна страна близъ при сервските предѣлахъ Македоніа има Скопїа съ 10,000 ж., Кѣманово съ 10,000 ж., къ полдень же Кюпрїли (Велесъ) со сѣ 6,000 ж., и значителни каменнѣи на Вардарь рѣка мостѣ; Прилепъ съ 6,000 ж., къ западу же отъ Прилепъ є Охрїда у Албанїа. А къ южна страна є Превеза, Монастырь (Бїтоліа) съ

15,000 ж., Касторїа съ 7,000 ж. и Сано Еллинско училище, кѣ востокѣ отѣ Касторїа Е Нагѣща, Клѣсѣра, потомѣ кѣ полдень Е Івѣзакѣ, Козани, Неохорѣ, и планина Олимпѣ, ко-то Е предѣлѣ на Фессалїа.

Фессалїа.

8. Фессалїа кѣ восточна увѣ страна определавсе отѣ Тепаш-а Заливѣ, кѣ сѣверна же отѣ Македонїа де-то Е Олимпѣ планина, кѣ западѣ отѣ Ипирѣ, а кѣ полдень отѣ Влада. Главнѣ происходѣ има драванное масло, маслины, памѣкѣ, смоквы, лоза, коприна, и многовидни овоцїа (рожкѣ).

9. Первенствѣющїй градѣ има Ларїсса съ 30,000 жители. Место-то ѣ весело, и торговїа-та ѣ похвална; поне разнѣ рѣководѣлицѣ има Ларїсса за свилени и памѣчни тканїа, за прѣхвалнѣ шарове на червеннѣ-те прѣждѣ, за кожодѣланїе и пр. Кѣ южнозападна страна отѣ Ларїсса Е Трїкала съ 12,000 ж., а отѣ Трїкала на западѣ Е Пїдна планина. По малки градица и големи сѣла на Фессалїа са: Вшло при море-то, Загора, Карїца, Амбелакїа, Тѣрновѣ надѣ Ларїсса, Метешра, Фарсалѣ, Макрїнїца, Горїца, . . .

Во прѣси.

1. Отѣ гдѣ се определава Македонїа?
Кои са по значителнѣ-те ѣ рѣккѣ? А планинѣ?

2. Кой главны происходъ има, и каквы жители?
3. Первенствующій градъ на Македонїа кой є?
 На какво са состоаниє многолѣпни-те мѣ
 храмове? Гдѣ є созидаиъ тоа градъ, и
 какво има?
 Торговїа каква има, жители же каквы, и
 колко?
 Отъ Солѣнъ кой са традица къ сѣверъ?
 Кой къ западна страна? И къ восточною-
 жна?
4. Кой монастыре содержава с. гора Аѡнска?
 Що є на по ниски-те мѣста Аѡнскии?
 Що се казѡва обцо житїє?
 Какви живѣатъ въ тїа мѣста?
5. Що є къ сѣверна страна отъ Солѣнъ?
 Каквы нѣкои важны вещи има, и жители?
 Къ востокъ же отъ Серресъ що є?
 Отъ тїа мѣста къ восточноюжна страна
 що є?
 Къ сѣверъ же отъ Серресъ що є?
6. А къ сѣверъ отъ Меленикъ що є?
 Сѣверозападнѡ отъ Монастырь кой є градъ?
7. Македонїа камъ сербски-те предѣлы що има?
 И въ южны-те страны кой традица има?
8. Какво се опредѣлава?
 Главны происходъ кой и каквы има?
9. Кой первенствующій градъ, и колко жители?
 Мѣсто-то и какво є, и торговїа-та?
 Къ южнозападна страна отъ Нарїсса що є?
 Шо мали градове на Фессалїа. и велики сѣла
 кой са?

Слѣдованіе.

Албанія, и Ипиръ (Арнадтлѣкъ).

1. Тѣ двѣ области се определяютъ къ восточна укв страна отъ Фессалія и Македонія, къ сѣверна же отъ Сербія и Боснія, а къ западна и южна отъ Адриатическо море и Влада. Место-то имъ е планинско и не до толко достословно за происходш.

2. По значителни градове, градища, и големи сѣла са слѣдѣющіи. Шкодра на 37 степенъ въ дѣжина, и на 42 ширина со съ 20,000 жители, и рѣководѣлицы за орѣвѣа, вѣлenni тканія, съ кон-то има доволна торговѣа. Охридъ, старославнш градъ народнш ради древности и власти, жители же на днешнѣа день има 7,000; Призренъ съ 5,000 ж.; Ипекъ, и дрѣги многш. Къ сѣверозападна-та страна на Албанія е Черна Гора гдѣ обитае тѣ Славеноболгаросервскій народъ самовластнш, и православнш со съ 120,000 дѣшш. Знаменителнш на Черна Гора е Котаръ крайморскій градъ, Четинъ, Гісѣлада, и Велнга. Сѣла има почти до 120, 5 Грекосервски, и 5 латіноарнадтски. У Ипиръ по значителнш градъ е Іваннѣна въ западнш-а брегъ на Ахердѣйско-то езеро со съ 45,000 жители; во окрестни-те мѣста на двѣ

анніна намерѣватее до 40 стѣла Загорански.
Други градица има премногш каквото е Ме-
цово съ 7,000 ж., Вонница, Гименица,
Салагора и пр. . .

В П И Д Я.

3. Влада се определява къ стѣверна уѣш
страна отъ Фессаліа и Пиръ, къ западна же
отъ Іонійско море, къ южна отъ Средиземно
море, а къ востокъ отъ Архіпелагъ. Влада е
мѣсто планинско, знаменитш же планины са
Парнасъ, Влікшнъ, Кіюеронъ, Арѣки: Ахелша,
Ілісса, Кифісса, Алфіа, Еврѣта и пр. Ни едно
мѣсто на Еврѣпа нема такива природни край-
морета каквото Влада, отъ многочетны-те
же по значителни заливе са: Іамійскій, Са-
рѣнскій, Арголіскій, Лаконійскій, Вупа-
рійскій, Коринѣскій, и Амбракіскій.

4. Первенствующій на Влада е Аѣина,
градъ преславный за стара-та прежна-та мѣ
слава, кой-то нѣкога беше источникъ любомѣ-
дріа, столица ученій же и прекрасныхъ хѣдо-
жествъ, и просвѣщеніе мѣрѣ; нынѣ же стол-
ный градъ Еллинскіа власти, и цвѣтущій по
вседневнымъ своимъ умноженіемъ торговій
же и хѣдожествъ разныхъ, и созиданіа прекра-
сныхъ обитаній вельможшвъ и пр., и пр. По
Аѣина на Стереа Влада по значителни гра-

дове са: Фива, Левадіа, Наміа, Амфісса, и Мегалонгъ; по значителни же на Мореа са Коринѣъ, Наупліа, Спартъ, Калама, Неокастръ Аркадіа, Патра, и Тріполь; а на островы-те по значителни градове са: Удра, Халкъ и Бромполь.

б. Бллада има кліма съ благорастворенный и чистый воздухъ, земля-та и є премного благоплодна съ житю, памѣкъ, свила, древесное масло, вино, медъ, южни овоци (рожькы), древесна за кораблотвореніе, мрамары, скотопитателство, и други важны, каквото послѣдственны начинаха да праватъ захаръ (шекеръ) отъ червенны рѣпы. Жители же има до єдинъ мільіонъ, восточныя церкви. Еллини-те са мѣки подражатели и ревнители древныя праотцевъ ихъ славы, дѣйствителни и склонни за любовченіе и народное просвѣщеніе. По значителни острови са: Фуръ, Тинъ, гдѣ є монастырь Благосвѣщеніе Пресвѣтѣя Богородицы (Вваггеліестріа), Паѣъ, Муквинъ, Андъръ, Милъ, Паръ, Скуръ, Скопелъ, Скіаюъ и други много множество но малки и необитаеми; най големый отъ островы-те є Бвіа островъ (Негропонтъ) съ 50,000 жители.

Вопроси.

1. Отъ гдѣ се опредѣляетъ Албанія и Пиръ?

- Мѣсто-то имъ какво е, и происхождатъ?
2. По значительни градове, и сѣла кои са?
Кой старославнии градъ, и прѣчи?
Къ сѣверозападна страна на Илліа что е?
До колко сѣла има, и колко инострании?
Кой е по значительнии градъ у Ипиръ?
Други градища какви има?
3. Отъ гдѣ се опредѣляетъ Елліиска власть?
Какво мѣсто има Елліиска областъ, и кой
знамениты планины и рѣки?
Кои са по значительни заливи морскіи и
крайморета Елліискіа области?
4. Кой е первенствующии градъ Елліиски?
Кой са по значительни гр. на Стереа Влада?
На Мореа же, и на Острови-те кои?
5. Каква клима има Елада, и земля-та ѳ как-
вы происходы има? Колко жители?
Какви са Елліини-те? Кои са по значительни
острови, и кой е най големъ?

Урокъ седмьнадесятый.

Вопроси

- За окъченіе въ Таблицѣ-та на Еврѣпа.
Доле къ восточна страна на Еврѣпа что има?
Азіа и Арменіа между кой степеней са на
ширина?
Геоургіа, и Каспійско море между кой сте-
пени са на ширина, и на дължина?
Къ западъ отъ Арменіа, Геоургіа и Каспій-
ско море что се намерѣва?
Что опредѣлава на сѣверна страна Еврѣпа
и Азіа?

Най на Сѣверна страна Еуропейска какво се называ море-то? Що има къ южна-та мѣ страна?

Подъ Японіа Тарланд кои са мѣста?

Къ востокъ и полдень отъ Норвегіа, и Свекія що е?

Отъ Балтійско море къ западъ коя е областъ? Къ западъ на Данімаркіа какво се казва море-то?

Отъ Сѣверно-то море къ западъ коя е областъ?

Якъ западъ отъ Англіа и къ Сѣверъ какво има? На право къ полдень отъ Англіа коя е держава?

Отъ Франца къ западоюжна страна кои са мѣста?

Отъ Испаніа и Портогалліа къ полдень кое море?

Отъ Гібралтаръ къ полдень какво се казватъ места-та?

Отъ Гібралтаръ къ востокъ сичко-то море какво се имендва оуцѡ?

кои са значителни острови въ Средиземно море?

Отъ острови Корсіка и Сардініа къ восточноюжна страна кой се островъ намѣрѡва?

Сѣверозападно-то мѣсто отъ Сікеліа островъ какво се имендва?

Отъ Італіа къ востокъ какво се казва море-то? А отъ Венетійскій заливъ восточноюжнѡ що е?

Отъ Влада или Мореа къ полдень кой е островъ?

Отъ островъ Критъ къ востокъ кой е островъ? На Сѣверна страна отъ Купръ кое е мѣсто?

Междѣ мала Азіа и Влада кое ѣ море?
 Отъ Архіпелагъ сѣверовостоинѣ кой ѣ проливъ?
 Отъ Елліспонтъ проливъ и Воспоръ гдѣто ѣ
 Цариградъ къ сѣверъ кое се море намѣрѣва?
 На Черно море къ сѣверъ какво се казва
 море-то?

Отъ Язофійско море къ востокъ кое ѣ море?
 Колъ рѣка се влива у Каспійско море?
 На западъ отъ Волга рѣка колъ ѣ держава?
 Западоужнѣ отъ Руссія, колъ ѣ власть?
 Отъ Пруссія на право къ полденъ кой са?
 Отъ Полонія, Австріа, Унгарія цю ѣ на доле?
 Въ кое море се влива Днѣвѣ рѣка?

Междѣ кой степени ѣ на дѣжина-та Олландія,
 HOLLAND, а междѣ кой Германія GER-
 MANY?

Междѣ кой степени ѣ на ширина Франца
 FRANCE?

Италія къ южна страна ли ѣ или къ сѣверна
 отъ Германія, Австріа, Полонія, Пруссія и
 Свекія?

Франца къ сѣверъ ли ѣ или къ полденъ отъ
 Испанія, Португалліа и Сардініа островъ и
 Корсіка?

Петербургъ ли ѣ по на сѣверъ или Москва?
 Константінополь ли ѣ по юженъ или Москва?
 Римъ ли ѣ по на южна страна или Парієъ?

Междѣ кой степени ѣ на ширина Англія?
 Англія на западъ ли има Атлантійческо мо-
 ре или на востокъ?

А сѣверно море на востокъ ли има или на
 западъ?

Прѣсѣа на коя страна има Балтійско море?
 Подобенъ и за другъ такива учитель-о, или
 радитель-о можатъ да пытатъ дѣте-то за
 обыкновеніе.

За по легкое понатіе дѣтѣ требѣва по м-
 нш да кажеме що е востокъ, що е западъ
 и пр. Востокъ се казва онаа страна гдѣто
 изгрева слонце-то, Западъ же гдѣто захожда,
 Полдень или Полдень когато е возвышенно
 колкото отъ востокъ чолкова и отъ западъ
 сирѣчь въ среда-та на небо-то, а Сѣверъ или
 Полночь се казва онаа страна отъ гдѣто
 дѣха студены-о вѣтръ. Я землеописатели-
 че казватъ че стѣхотворецъ стои къ Западъ,
 звѣздоочетецъ же къ Полдень, священникъ
 же къ Востокъ, а землеописатель къ Сѣверъ;
 зато десна рѣка има къ Востокъ, лѣва же къ
 западъ, на затъ има Полдень, а предъ него
 Полночь, каквото и въ значеніе на 26-та
 страна рекохъме.

Вопроси

за обѣченіе на Хартъ-та Восточнагъ Еуропы
 Полострова.

Междѣ Архіпелагъ и островъ Критъ що се на-
 мерѣва?

Критъ островъ къ южна страна ли е отъ Ар-
 хіпелагъ или къ сѣверна? Отъ Свра наза-
 падъ що е?

- Отъ Мореа къ сѣверъ що се намерѣва?
 На востокъ отъ Еллада кой ѣ островъ?
 Отъ Архіпелагъ на востокъ кол ѣ область?
 Кои значителны островы има мала Асія за-
 падны?
 Кои полдостровы има къ западъ, а що къ
 полдень?
 Между кои степени ѣ Баллиспонтъ на дължина?
 Къ восточна страна ли ѣ Пропонтида отъ Бал-
 лиспонтъ, или къ западна?
 На кой степенъ на ширина ѣ Квинстантѣнополъ?
 Какво се казѣва проливъо надъ Цариградъ?
 Отъ Веспоръ къ сѣверъ кое ѣ море?
 Кои области има къ западъ Черно море?
 Бои мѣста има къ сѣверъ Днѣвѣвъ рѣка?
 Кои области има къ южна страна Днѣвѣвъ?
 Бое мѣсто има на западъ Сербїа? а Боснїа кои?
 Сербїа що има на востокъ, а що на полдень?
 Болгарїа що има на полдень, а що на западъ?
 Фракїа кои островы има на южна страна, и
 Полдостровы, а кол область на западъ?
 Македонїа що има на западъ, а на полдень?
 Алканїа и Фессалїа що иматъ на полдень?
 Нпиръ кой островъ има къ западъ, а що на
 востокъ?
 Кои са острови къ западъ отъ Мореа?
 Острови Керкура, Іоаки, Кефалинїа, Закунды
 въ кое се намерѣватъ море? На сѣверна
 страна отъ Адриатическо море кой ѣ полдо-
 островъ?
 кой ѣ островъ въ Средиземно море?

- Междѣ кои степени є на дължина островѣ
Кригѣ?
- Междѣ кои Сѹра, Хіо, Мутілинѣ, Фасѣ, и Са-
моѹракѣ?
- Помеждѣ кои є на ширина и дължина Родостѣ?
- Междѣ кои Адрианополь, Сливенѣ, Філіппо-
поль, Велта, Пазарѣикѣ, Самоковѣ, Софіа,
Вратѣа, Видинѣ, Сицевѣ, Терново?
- Междѣ кои степени са на ширина и дължина
Щѣмень, Рѣшѣкѣ, Бѣкѣреѣцѣ, Галаѣцѣ, Нишѣ,
и Бѣлградѣ?
- Междѣ кои степени се намѣрѣва Черна гора?
Гдѣ є Серресѣ, Солѣнѣ. с. Гора, Парісса Трікала,
Охрідѣа, Іванѣина, Лѣина, Тріполиѣа, Трѣ-
ада, Адрамѣѣѣ, Шергамѣ, Маниѣа, Смирна
и . . . и вѣ кол ширина и дължина?
- Адрианополь ли є по на сѣверѣ, или Констан-
тинополь?
- Філіппополь ли є по на пѣлденѣ, или Само-
ковѣ и Софіа?
- Терново отѣ Сицевѣ на кол є страна; А отѣ
Сливенѣ?
- Нишѣ ли є по на сѣверѣ, или Галаѣцѣ и Бѣ-
кѣреѣцѣ?
- Нишѣ отѣ Бѣлградѣ на кол є страна; А
Софіа отѣ Нишѣ?
- Смирна ли є по на востокѣ, или Чешме?
- Ашѣада ли є по на западѣ, или Смирна и
Маниѣа?
- За обѣченіе може человекѣ да употребава
споредѣ вѣшереченнѣ-те примѣры и другѣ,
многорѣзні люкопытѣтѣва,

Урокъ осмьнадесятый.

Повѣствованіе (исторія) за Еврѡпа.

1. Отъ тры-те раздѣленія на восточна-та сѣша, Еврѡпа є най малка, но за много причини най достословна.

2. Еврѡпеани-те са по просвѣщенни нежели Асіани-те и Африкани-те; сирѣчь по доврѣ са воспитанни и научени и по совершени познаватъ хѹдожества и искѹства такива, които сѣжатъ и възраютъ въ доброживѣніе на человекѣка.

3. Отъ землеописаніе-то научваме днешното состоаніе на различни мѣста. Отъ повѣствованіе-то же извѣствѣваме се и познаваме що є бѣло нѣкога въ тѣа мѣста.

4. Повѣствованіе-то на Славани-те и Блани-те є най старовременно отъ какво да бѣ было дрѹго повѣствованіе на дрѹги-те народы Еврѡпейски; почто повече отъ 5,000 години има сега, отъ каквото се преселиха Славани-те отъ Пафлагонія, ко-то є въ южна на Черно море страна, и вселихасе по Еврѡпейски-те мѣста. А 3,000 години има, отъ каквото преидоха нѣкои отъ Вѹпетъ и вселихасе у Елада. Тѣа иностранци намериша у Елада човечи безчеловѣчни, дивши грѣби, които се хранѣха съ трава и дивши рожби, съ-

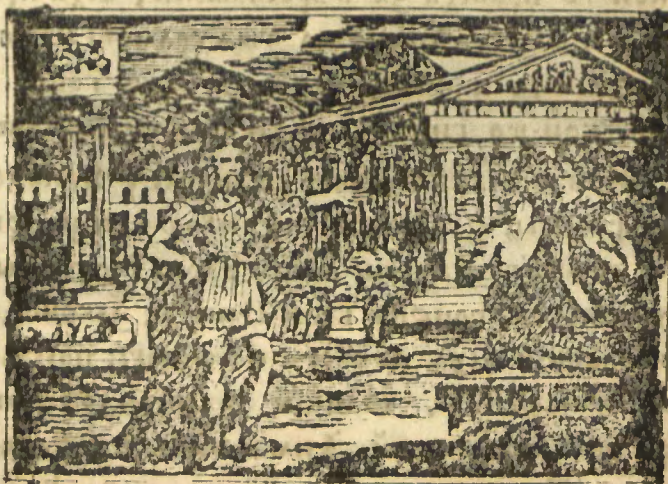

ДЕХЪ ВЕЗЪ НИКАКВА ПОКРЫВКА ПО ПЛАНИНЫ-ТЕ,
 ВЪ ГОРЫ-ТЕ, ВЪ КАМЕННЫ-ТЕ ПЕЩЕРЫ, И ЖИВУТЪ-
 ХЪ НЕПРЕМѢННУ, КАКЪ ДИВИ СКОТОВЕ.

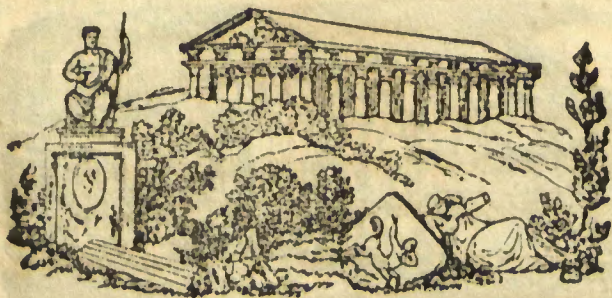
ПРЕСЕЛЕНІЕ ИЗЪ ВГУПЕТЪ ВЪ БЛАГА.

Б. Хо, НАБЧАЮЩЕСА ОТЪ ЕГУПТАНЫ-ТЕ, НАЧНАХА

ПЪТЬ ВЪ ИОННА, ГРАДЪ СТОЛНШЙ
 ДРЕВНШЯ ЕЛЛАДШ.

по мало да се просвѣщаватъ, и, слѣдовател-
но, станаха най премѣдрый и благородный
народъ древный (старый).

Образоописаніе древнаго Еллинскаго храма.

Созидаха градове великолѣпны, и храмовы-
те, кои-то правеха за вѣрослуженіе, бѣха пре-
красни и многолѣпни; на тѣхъ храмовѣ нѣкои
опѣстошенія и низверженія стоатъ Гоце, и
сѣкій, кой-то ги гледа, чѣди се и удивлявасе.

6. Много велики мъжи родихасе у Влада:
стѣхотворцы, законодатели, начальницы, ри-
тори, повѣствователи, любомъдри. Верховный
всѣхъ стѣхотворецъ бѣше Омиръ; законода-
тели славни бѣха Лукъбургъ и Солонъ; прелеп-
ный начальникъ, великій Александръ; ри-
торъ краснорѣчивый, Димосенъ; повѣство-
ватели, Продотъ и Фуквудъ; любомъдри
Сократъ, Платонъ, Аристотель.

7. Первенствовающіи градове Еллински бѣха

Латина, и Спартъ. По несчастію обаче, Спар-
танн-те не се соглашаваха съзъ Латинанн-те,
и кїехасе съзъ ннхъ честш. Тїа же войнн стѣ-
наха у Влада причина на големи страданїа.

8. Отъ 500 години до 300 предъ Р. Х. ,
Еллине-те бѣха на крайннй верхъ (высочайшїй
степень) славы. Но слѣдователнш, понеже
немаха согласїе помеждѸ си, и понеже разна-
лиха добры-те си нравы, станаха немощни,
и покорихасе на Римланн-те. Почти 2,000
години ставатъ сега отъ каквото бѣдетова
побѣжденїе.

Основанїе древнагш Рима.

9. Предъ 2,600 години почти основана (на-
правнсе) у Италиа великїй градъ Римъ. У не
многш же столѣтївїа стана народъ крѣпкїй
и силнш; а съ начальницы-те мѸ и съ вой-
ска-та мѸ побѣди всю почти Велеценншю.

10. Като процвѣте Римско-то самодержавіе съ голема свѣтлость, уничтожисе послѣ, и изгуби сичка-та му сила и слава. Мнози о-клати и мнози народи, кои-то бѣха порабощени въ разпространна-та му держава, от-дѣлихасе отъ негѣ; и предъ почти 1,400 го-дини, този градъ Римъ побѣдисе, и почти разорисе, отъ нѣкои силни изъ сѣверно-во-стока Европа целовѣци.

11. Като падна Римъ отъ сила-та си, по-мрачи земля-та темнѣйшій вѣкъ, и за мнози столѣтствія не самѣ Европа, но весь прочій мѣръ, погрѣженъ бѣше и удавенъ въ недченіе, обвѣрїе, и порабощеніе. Тѣхъ бѣхъ и сирашны години, и повѣствованіе нихъно о-скрѣблава душа-та на читателя, като ги прочита

12. Колкото до 500 години са сега, отъ каквото Европейски-те народи начѣха да из-лазатъ отъ това неспаднало состояніе. Отъ тонова успѣвачъ и прохѣждатъ непрестанно въ удовреніе, и повседневно разпространаватсе бла-гѣраздіа, и умножавасе болшее же и великое благополѣіе на земли.

Вопроси.

1. Отъ три-те раздѣленія на востоина-та свѣта, колъ е по маалка; Не е ли тѣа най-достословна?
2. Що разумѣваме казѣюще, че Европейски-те са по просвѣщенни, нежели Асіани-те и Африкани-те?

3. Що се научаваме отъ Землеописаніе-то?
 ▲ що отъ повѣствованіе-то?
4. Кое е най старовременно за Евршпейткій народъ повѣствованіе? Колко са години до сега отъ каквото нѣкои прѣдоха въ Влада отъ Врупетъ?
 Какви бѣха първи-те жители на Елада, и какво живѣха?
5. Какво преименіе имъ стана мало по мало, а слѣдователно какви станаха?
 Що можешъ да речешъ за храмови-те имъ?
6. Какви значителны мъжы роди Елада? Кого стѣхотворца? Кои законодатели? Кого началника? Кого ритора, кои повѣствователи? Я кои любомъдры?
7. Кои бѣха первенствующии градове на Елада?
 Бѣха ли согласни тѣ два градове?
 Отъ тѣхъ войны що стана въ Елада?
8. Кога бѣха Влине-те на высочайшій степенъ славы?
 Слѣдователно же комъ се покориха?
 Колко години има отъ каквото се повѣдиша?
9. Кога се основа Римъ? какво стана Римъ въ мало време? И кои мѣста повѣди?
10. Що стана слѣдователно Римска-та сила?
 Кои и какви се отдѣлиха отъ него?
 Колко време има отъ какво ниспаде Римъ?
11. По паденіе-то Римско какво стана после?
 Какви бѣха тѣ години, и кое состоаніе?
12. Колко става тѣ години, отъ каквото Евршпейне-те се совѣдиша ꙗ това помраченіе?
 Какво послѣдѣва отъ онова време?

ASIA.

УЧЕНІЕ ДЕВЯТЬНАДЕСЯТОЕ.

Таблица Асійческа.

1. ТѢВА ГЛЕДАШЪ ТАБЛИЦА АСІЙЧЕСКА. АСІА Е
(АМАДОЛЪ) МѢСТО МНОГШ ГОЛЕМО, СОДЕРЖАЮ-

Ща много народы и много множество людей. По мнозина-та челоувѣцъ на том свѣтѣ въ нем се намеруватъ нежели въ сички-те дрѹги на земля-та страны, каквото ти прорекохъ.

2. По собственни мѣста на Асія са слѣдѹющи: Асіятїческа Туркія, Асіятїческа Руссія, Аравія, Персія, Независима Тартарія, внѹтрешна на Гангъ рѣка Индія, Срезна на Гангъ р. Индія, содерающа Вірманско Самодержавіе и Сіамъ, Кїнетко Самодержавіе, и Іапонія.

3. По собственни-те планински прѣдолженїа са слѣдѹющи; Алтайско, Келѹртагїйско, Кїнетко и Ималейско, това послѣдно-то є най много возвышенно отъ поверхность-та земна; понеже повече отъ петь мїла има высочина.

4. По важны-те и главны-те рѣки на Асія, тїа са: Индъ, Гангъ, Евфратъ, Обїсъ, Тїгръ, Гересъ, Ленъ, Амѹръ, Хоанкъ, и Кїагкѹсъ.

5. Най достопримѣчательни градовеса слѣдѹющи: Пекїнъ, Кантонъ, Калкѹтъ или Калекѹтъ, Іерусалимъ, Смурна, Испаханъ, и Мекка.

Вопроси.

1. Що гледашъ тѣва? Каква є Асія? Каквы народы има?
2. Кои са по собственни мѣста на Асія?
3. Кои са по собственни планински прѣдолженїа?
4. Кои са по главны рѣки на Асія?

2. Кои са най достопримѣчателни Асіи́ски градове?

Ученіе К.

Вопроси на Асі́йческа-та Таблица.

Отъ кой степенъ на ширина-та начнѣва Асія,
и до кой се окончава,

Отъ кой степенъ на дължина-та начнѣва, и
до кой се совершава;

Отъ кои страни се ограничава Асі́йческа Тър-
кѣ TURKEY;

Гдѣ е Арабія ARABIA; Гдѣ е Персія PERSIA;
Гдѣ Независима Тартарія IND. TARTARY;

Гдѣ е Индостанъ INDOSTAN; Гдѣ видѣши-
на-та подъ Гангъ рѣка India, гдѣ же надъ
Гангъ р. India; Гдѣ е Кінеска Тартарія
CHINESE TARTARY; Гдѣ е Кіна CHINA;
Гдѣ е Вирманско-то Самодержавіе VIRMAN
EMPIRE;

А Сіамъ SIAM; Гдѣ е Георгія Georgia; Арменія
Armenia;

Гдѣ е сѣверноледний Ѡкеанъ North ern Ocean;
Гдѣ е Европа EUROPE; Гдѣ Черно море
Black S.; Средиземно море Med. S.; Гдѣ е
Африка AFRICA; Индійскій Ѡкеанъ INDIAN
OCEAN; Тихій Ѡкеанъ PACIFIC OCEAN;

Отъ що се определява Асія къ востокъ; Отъ
що камъ полдень;

Къ западъ отъ кои места се ограничава; А
камъ сѣверъ;

Гдѣ са Японски острови Nippon Japan; Фі-

- Філіппіни Острови Philippine I.; Ворнеу Вр-
пто; Суматра Sumatra;
- Гдѣ є Каспійско море Caspian S.; Червенно мо-
ре Rea Sean;
- Гдѣ є Бабеламанденскій заливъ Babelmandel;
- Гдѣ є Аракійское море Arabian S. Персійскій
заливъ Percian G.;
- Гдѣ є Бенгалское море Bengal; Кевлѡнскій
островъ L. Gylon;
- Гдѣ се влива Индъ рѣка; Гаггъ рѣка; Кіаг-
кѡсъ R. Кіонка; Хоангкѡ R. Hoangho; Д.
Амуръ; Гдѣ се вливатъ Вѡфратъ рѣка
- Тигръ Tigres Euphrates; Гдѣ є Іерусалимъ
Jerusalem; Мекка Mecca;
- Гдѣ є Јава островъ java; Нова земля Nova
Zembla; Веріггійскій проливъ Bhirrigi S.;
- Камѡака Kamtschaca;
- Бое море разделява Асія отъ Африка;
- Междѡ кои степени на ширина є Пекінъ градъ
Кінески, Іерусалимъ, Кевлѡна, Калкѡта
Calcutta, Кантѡнъ и Нанкінъ; . . .
- Гдѣ са отъ Вірманско Царство Іапонійски-те
острови?
- На коа страна є отъ Філіппінш-те острови
Формозъ островъ?
- На коа страна є отъ Каспійско море Ворнеу;
- На коа страна се намерѡва Пекінъ отъ Іеру-
салимъ, отъ Мекка, и отъ Кантѡнъ;
- Междѡ кои степени на ширина є Кантѡнъ;
Пекінъ, Кевлѡнъ, Аралское езеро L. Aral,
Калкѡта, и Вомвай Vomvay;
- Що є по на сѡверъ Цариградъ ли є, или Іе-

рѣкаимъ; Парісь ли; Или Пекінъ; Вѣйна
ли; Или Мекка; Калкѣтали; Или Кантонъ . . .
Покажи съ показалка-та си камъ Кѣна. Камъ
Аравіа. Камъ Камѣака. Камъ Каспійско
море: къ Сѣматра . . .

Урокъ кѣ.

За Асія (Инадвѣ).

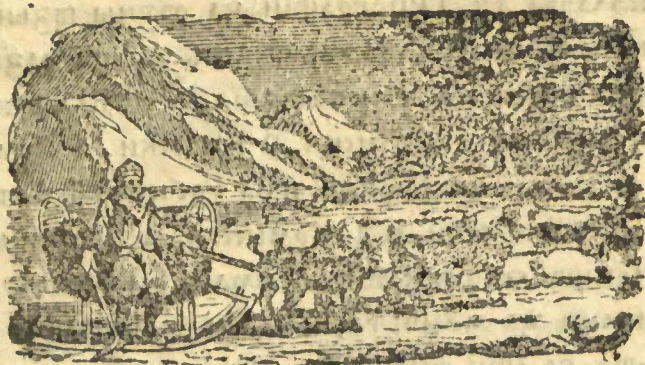
1. Асія ѣ, каквото рекохмѣ по вѣше, мно-
горазпространно мѣсто, и много нейны стра-
ны са крайны многолюдны. Дължина има
повече отъ 7,000 мѣла; а число-то на жители
же ѣ, каквото нѣкои вѣрѣватъ, совокуплава-
е до 500 мѣлліона влизъ! Содержава же соб-
ственнѣйши места, каквото на 127 рекохмѣ;
Азіатическа Тѣркіа, Аравіа, Персія и прѣч., за
кѣ-то слѣдѣвателно ще видимѣ.

Азіатическа Тѣркіа.

2. Азіатическа Тѣркіа ѣ едно прекрасно мѣ-
сто, но неуроботенно добре; съдържава же
слѣдѣющыя области: Мала Асія, Арменія, и
Сирія сосъ 11 мѣлліона жители.

3. Въ Мала Асія са по значителни градо-
ве: Смурна сосъ 150 хѣладъ жители; Тѣрѣшъ,
Арменѣшъ, Вурѣѣ, Греѣшъ, и Еврѣпѣанѣшъ; градъ
прекрасный къ востоку примѣре-торасположенъ,
и за торговіа-та мѣ прѣхваленъ; почто чрезъ
него сички-те Анадолски торговскѣи вещи за

Вуршпа АФріка, и Амеріка прехождатъ; има 16 консулствъ, 12 Типографіи за разны мѣщцы, въ кои-то се издаватъ, освенъ други разновидни списанія и любословія, 5 повседневниці (Газетъ) 2 Френски, 2 Гречески, 1 Арменска и Бурейска. Церкви има Гречески 6, Латински 4, 2 Инглески, и 1 Арменска, а Болницъ 8. Училища общи Смурна има 1 Валинско, 5 взаимни за момчета, и 3 за момичета, въ кои-то се учи женскі-о полъ чтеніе, писаніе, шиваніе (шїенѣ) преискусно за секаквы вещи; особни же училища има много колкото гречески, толкова и Френски; и разновидни содръжества, кои-то подкрепаватъ и сохранаватъ въшереченни-те общи училища. По Смурна достоизначителни градове са слѣдующи: Маніца, Ефесъ, Пергамъ, Брусъ, и пома востокъ Коніахъ, Токатъ, Трапезунтъ . . . У Арменія значителни градове са: Юзрумъ, Кюрдистанъ, Діарбекиръ, Багдатъ, Бавуланъ; у Арменія е Араратъ гора и Кавкасъ. Въ Сурія са по значителни градове: Халепъ или Алепъ, Дамаскъ (Шамъ) съ 200.хїл. жители, Берутъ, Акръ, Іафа, Іерусалимъ; тѣва са горш-те Ливанъ, Ермонъ, Кармилъ, Фаворъ . . . у Божественни-те писанія воспоминавши; подобни же и рѣки Вурфратъ и Тигръ вливаеми въ Персийскі-а Заливъ, а Іорданъ въ Мертво море.

Въ каква санка се вози Сібириецъ.

4. Асіатическа-та Руссія е равно убо, но стѣдено и пѣсто мѣсто едва съсъ 8 мѣлли-
оне народа. Содержава же Нова Земла островъ,
Каміака Полдостровъ и Сібирія, коа то е
мѣсто големо но каквото рекохме, малолюдно.
Ноглавны-о и градъ е Токолекъ съсъ 16,000
жители кой то е заточеніе, на онша, цѣ-
то Руссійско-го правленіе изгонава и зато-
чава (Ежорізеи) тамъ за ташки-те имъ вини
и престѣпленія къ наказанію. Сібирицъ-тѣса
лишенны отъ много вещи, кои-то са обцѣ
на други места, и призовиланы.

Арабіа.

5. Много место на Арабіа е безплодна и
песочна пѣстына. Некои обаче места са бла-
гоплодни и издаватъ призрадни вещи; въ-

Челѣи же има 12 мѣлліоны; значительнѣи же градъ има Мекка (дето е гробо на Мхамедъ). Ояѣа, кои-то пѣтешествватъ тамъ, заминдвалъ пѣтшнн-те съ велблюдъ (камыш). Арапи-те са жестоки люде, и честъ разбойнически совлачатъ оныа, кои-то сосъ нхъ зреднъ пѣтешествватъ. Иматъ прекрасны конѣ кои-то пздатъ съ гдлемо искдство. Оки-таусе и дохатъ тѣва ондева въ сичкѣ-атъ си животъ, и седатъ въ шадъре, а не въ къщи.

Сѣвирци.

Арапи.

Персія (Иземъ).

6) Там има 11 мѣлліона народъ, много мно-жство планины, и песочны пѣтшнн. Человѣ-цн-те и са окшъ безкнижни и слонравни. Бисери и алмази (діаманти) дохождатъ изъ Персія. Но значительнѣи градъ е Испаханъ

Israhian, и кашимиръ тѣка правачъ весьма добры и многоцѣнны шалове (лахѣры).

Тартаріа.

7. Человѣцы-те на Тартаріа немаѣтъ добротостойны градове и кѣшы, каквото нїе, не скитатсе и ходатъ со съ стада-та си отъ мѣсто на мѣсто каквото имъ се види угодно. Кліма-та є весела, и земля-та плодородна, но влагатни уработенна. Муже-те са дини и военни, и обыватъ премного лов-атъ (Кунѣхъ авъ). Жены-те имаѣтъ слаба че са прекрасны. Тартаре-те живеатъ въ шадѣры (чадѣре) преисающеа отъ плодородно на плодородно мѣсто, колкото паче стане потребно.

Персіане.

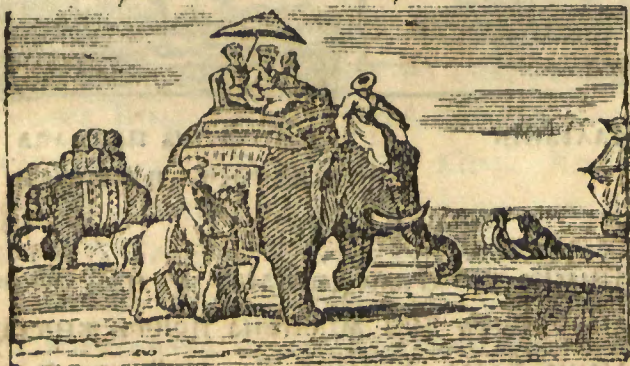

Тартаре.

Индїа.

8. Индіани-те са люди пречдани, черновидни, и на два чина раздѣлени; и оміа,

кон-то са въ първѣ-дѣч чинѣ, нѣмають дозво-
леніе да пѣдѣтъ заедно розѣ онца, кон-то са
въ вторѣ-дѣч чинѣ. Най небченіи хора са и
най безкнижни, Фѣрлатѣ некой пѣтъ и дѣ-
ца-та си въ реки-те и оставатѣ ги да се у-
даватѣ мѣдѣюще че такомо дѣло є Богоу-
годно. Жители-те са до 120 мѣллона, Бла-
голюбиви нѣкои отѣ Инглець-те и Амерѣка-
нш-те мѣжи доодоха и разпространиха хрѣ-
стіанство-то во Индіанц-те, и у множихѣ про-
свѣщеніе-то на много-различни полѣзни учи-
ніа не самѣ въ тѣа места но и по дрѣги
много, и у мало време, воздвигнаха градове
дето некеха некога нищо сека станаха мно-
голюдни и много-торговни, почти като Цари-
градѣ, каквого є Калкѣтъ, Вомвай, и дрѣги
нѣкои. Презѣ Индіа тече рѣка-та Гангѣ.

Индіанц-те пѣдѣтъ на Слона (Фѣлѣ).

Бѣрманіа, Сіамѣ, Малакка.

9, Бѣрманско-то самодержавіе є пространно
розѣ 11 мѣллона жители, кон-то са нескѣни,

учени и благодѣтелни. Казватъ че мѣсто
окучатъ, стихотвореніе-то и мѣсика-та. Хри-
столюбиви нѣкои амерікани отидоха и по-
между Гирманци-те да проповѣдватъ Хри-
стіанство-то.

10. Сіамци-те са по просвѣщенни и нежели
Бірманци-те. Человѣци-те са на Малакка,
Бли, жестоки и диви.

Малеани.

Кінезницъ продава
кѣтрета и мышкѣ.

КІНА.

11. Кінеско-то Самодержавіе е най многу
протегранно со съ 300 мѣлліона почти жнчѣлу,
содержающе Корея, Кінеска Тартарія, и Сибѣ-
тія; кон-то са споредъ многѣ вещи и раво-
тъи преѣдни. Сѣла-та на Кіна и градовѣ-те
са окруженни (обиколени) съ високи стѣ-

ни, и никой нема свободно дозволеніе да флезе у нихъ, токму Кінези-те. Най големи-те градове на земла-та са тѣва, каквото є Пекинъ сосъ 1 ½ м. (1,500,000) дѣшы, Ангиткеъ, и Нанкинъ по 1. м. (1,000,000), а Кантонъ 500,000. Кінези-те са блѣдни, и жълти. Космы-те (косы-те) на глава-та си бръснатъ, освенъ малко нещо оставатъ отзадъ на глава-та си, кои-то оставатъ да висатъ по гърб-атъ. Жены-те иматъ малки-те имъ нозѣ за най голема честь; затова носатъ тѣсно-древны ботѣшы, или стегнаты завивки, кои-то праватъ нозѣ-те имъ толкова малки, цото єдвамъ можатъ да ги тѣрпатъ, и да ходатъ.

12. Кінеско-то правленіе се разпространява по различни мѣста близъ на собствениме-нѣма-та Кіна. Кореа Corea, Кінеска Тартарія, и Фубетія са подданны на Кіна. Кінеска-та Тартарія є высокостѣдено мѣсто близъ сосъ Сібирія. Хора-та и не познаваме извѣстны, но може да рече чловѣкъ че се уподоблаватъ сосъ жители-те на независима Тартарія гледай на 134-та страница.

13. Жители-те на Фубетія са небченни и дѣниви, кротки обаче и Мирни.

Іапонія.

14. Іапонсе-те, или человекы-те Іапонски, кои-то живеатъ въ собраніе островъ къ востоку на Кінеска-та Тартаія, многъ са пре-чдани; казвватъ окаче че са учени. Мѣсто-то имъ є богато со злато и сребро, и други рдди; превосходятъ же многъ Іасійски на-родъ споредъ рѣководѣланіа-та. Іапонія има народъ до 15 мілііона, по знаменити-те ѝ гра-дове са Уеднш соєъ 1,300,000 жителн, и Мі-ока съ 1. мілііонъ.

Колесница за Іапонски-те господа.

Колко є прекрасна колесница-та на таа
госпожа!

Вопроси за 14 вышереченны примѣры.

1. Шо можешъ да речешъ за Іасійско-то раз-пространеніе, и умноженіе?

- Колко е дължина-та ѝ? Колко е число-то на жителите ѝ?
- Кои собственнѣйши мѣста съдържава?
2. Каква е асіатическа Тѹркіа? Кои области съдържава?
3. Кои са по значителни градове у мала асіа? Колко жители има, и защо е похваленъ? Каквы разны способности има? Училища общи колко има, и какви са? А особни какви има, и какви съдържава? По Смирна достозначителни градове кои са? Кои са у Арменіа по значителни градове, и горы?
- Кои са въ Еврїа по значителни градове, и кои са горы? Кои рѣки?
4. Асіатическа Руссіа, каква е, и колко народъ има? Кои мѣста съдържава, и какви са? Поглавнѣйшій градъ на Сїбирїа кой е? Отъ що са лишени Сїбирци-те?
5. Место-то на Аравїа какво е? Какви се намерѹватъ у нея нѣкои мѣста? Колко са жители-те ѝ? Кой е значителнѣйшій градъ? Отъ гдѣ и съ какво заминѹватъ пѹтешественици-те ѝ? Какви са Ярапе-те, и какво праватъ на пѹтешественици-те?
- Гдѣ се скишатъ, и гдѣ обитаятъ?
6. Колко народъ има Персіа, и какви мѣста? Какви са человекѹ-те ѝ? Каквы проноходѹ има? Кои са позначителни-те ѝ градове?

7. Какви са Тартаре-те, и какво живеатъ?
 Каква имъ е клима-та?
 Какви са Мъже-те? Какви са жени-те?
 Какво живеатъ Тартаре-те?
8. Какви са Индіане-те? Какво раздѣленіе иматъ
 помеждѣ си?
 Какви са, и какво дѣло безчеловѣчно пра-
 вятъ? Колко имъ е народ-о?
 Кон са онѣ, що-то разпространиха хрїсті-
 анство-то, и просвѣщеніе-то на многораз-
 личны полѣзны вещи, и какви градове
 направиха и умножиха? Кол рѣка тече
 презъ Индіа?
9. Какво е Бирманско-то Самодержавіе, колко
 мїлліоны има, какви са жители-те мѣ?
 Кон проповѣдаха хрїстіанство-то тамъ?
10. Какви са Сїамцы-те? Какво се называтъ
 челоуѣцы-те на Малакка?
11. Какво е Кїнеско-то Самодержавіе, кои мѣ-
 ста содержава, колко народъ има въ сич-
 ки-те, и какви са Кїнези-те?
 Какви са градове-те и сѣла-та, и кои оби-
 таютъ въ нихъ?
 Кон са най големи-те градове на Кїна? Как-
 ви са Кїнези-те?
 Коковъ обычай иматъ да носатъ? Какви
 са Жены-те имъ? Какви ботѣше носатъ?
12. У що се разпространява Кїнеско-го прав-
 леніе? Кон са мѣста подданни и покорни
 на Кїна?
 Каква е Кїнеска-та Тартарїа? Какви са хо-
 ра-та, и съ кои се уподобяватъ?

13. Какви са жителите на Ойбетіа ?
 14. Какви са Японците, и гдѣ живеатъ? Какво е мѣсто-то имъ? Въ какво иматъ преимущество? Японіа колко народа има и кои по значителни градове?

Урокъ къ.

Ясіатически острови.

1. На полденны-а Индійски край се намерѣва островъ Кевлунъ Seylon, кой-то иматъ Инглези-те. Хрїстолюбиви же Англо-американе стараятсе и съ велика ревностъ прилѣжаватъ да окърнатъ Единоземци-те и (Ерліи-те) на хрїстіанска вѣра.

2. Въ Тихі-атъ Океанъ, между Америка и Асія, намирасе много множество островъ, отъ кои-то нѣкои са много големи, и многолюдни.

3. По значителни отъ тѣхъ острови са Суматра, Јавъ, Борнеу, и нѣкое собраніе называемо Філіппіни острови. Тѣ са между Нова Олландіа и Асія.

4. Намерѣватсе же и дрѣги много островски собраніа, разпрѣснати на секаде въ Тихі-атъ Океанъ, каквото, Малѣки, Філіки, Гандѣки острови, и дрѣги многи. Сички-те заедно тѣ острови называтсе некой пѣть Многоострови (πολυήσια).

5. Отъ Сѣматрѣ ни доважда піперѣ; изъ Іакѣ ни дохожда кафе; драгоцѣнни каменѣ (адманте); а отъ Малѣки-те островы приимаме благовоніа.

ЄДИНОЗЕМЦЫ НА ОКЦЫ-ТЕ ОСТРОВЫ.

ЄДИНОЗЕМЦЫ НА САНДѢИКИ-ТЕ ОСТРОВЫ.

6. Знаменити станаха Сандѣики-те острове, понеже хрїстолюкиви Англо-Амерїканѣ частливый успѣхъ направиха тамъ, разпространяюще и умножающе хрїстіанство-то въ сички-те почти Єдиноземцы.

Вопроси.

1. Гдѣ є Кевалнѣ? Кои ѣ иматъ? Що ражда?
2. Кои са по верховни Асіатїчески острови? Гдѣ є Іакѣ? Сѣматрѣ? Ворнеу? Фїлїппини острови? и пр.
4. Какво се называтъ некогашъ сички-те ѣ єдино тїа острови?

5. Що ни доважда изъ Схматръ? Отъ Іавъ?
 Що се доноси отъ Ворнефъ? И отъ
 Малѣки-те Островы?
 6. Защо 'са знаменити Сандѣки-те Острове?

Урокъ кѣ.

Повѣствованіе за Асія.

1. Асійческо-то є повѣствованіе (Історія) най достословно, нарочито и важно. По соб-
 ственни-те повѣствованія въ ветхѣ-атъ за-
 вѣтъ станаха у Асія. Вдемскій рай, въ кой-
 то вѣха Ядамъ и Ева, беше, у Асія. Гора-тъ
 Араратъ є у Асія, гдѣто стъпи на земля-та
 ковчего Ноевъ и запресе въ неа.

2. Пѣстына-та, въ коа-то пѣтешествѣвахъ
 Іеранітане-те 40 години; Сінайска-та гора,
 гдѣто се яви Богъ на Моисеа; Іерусалимъ,
 гдѣто соверши Исусъ Христосъ най знаме-
 нити-те чѣдеса; сички-те са у Асія.

3. Въ таа малка книжка не є возможно,
 да ти повѣствѣвамъ и сказѣвамъ сичко-то
 Асійческо повѣствованіе. Малко нѣро самъ
 можемъ да ти кажа; а кога пораснешъ и ра-
 зѣмѣвашъ совершеннѣ онова, ко-то четишъ,
 требѣва да прочиташъ честѣ повѣствованіе-
 то на Асія.

4. Сега є повече отъ 7,000 години, какѣ-
 то Богъ сотвори таа свѣтъ сирѣчь земля-та,

на кол-то сѣдиме нїе и живїтєме. Направи а и постави а на воздухъ, и отъ тога се движи заедно со съ други-те планеты междѣ небесага.

5. Богъ направи мъжъ и жена, именемъ Адамъ и Ева, и постави ги у единъ прекраснѣй рай, сирѣчь въ прекрасна градина у Асія; вѣролатно че е въ нѣкоя страна на асіатическа-га Тѣркіа. Рече имъ че тѣва можатъ да живеатъ мирно, спокойно и благополучно, ако бы хотѣли и предпочтели да му слѣжатъ съ чисто сърце, и да го слѣшатъ. Но, по нещастїю, предпочтеха да го преслѣшатъ, и за това се изгнаха отъ прекрасна-га рай, и принудихасе да се хранатъ съ трѣва и потъ "въ потѣ лица твоего съѣси хлѣбъ твой".

6. Чѣда-га и внуци-те (потомци-те) Адамови населихасе и умножихасе по земля-га, и разпространихасе на различни страны. После же станаха много лоша и непотребни соедани, затова Богъ посла единъ страшенъ на земля-га потопъ водный. и сички-те потоци у вода-га и изгуби, освенъ Нова и семейството му (Фаміліа-га), кои-то се избавиха въ единъ големъ корабль, именемъ ковчегъ.

7. Внуци-те Ноеви умножихасе, и земля-га по мало стана вторицею многонародна и мно-

ГОЛОУДНА. НѢКОИ ОТИДОХА НА РАЗЛИЧНЫ АСІЙСКИ СТРАНЫ, НѢКОИ ПРЕИДОХА У ЕВРѢПА, И ДРУГИ СЕ ЗАСѢДЕХА И ВСЕЛИХА У АФРІКА. А НА КОЕ ВРЕМЕ ОТИДОХА ПЕРВѢ ЧЕЛОВѢЦУШ У АМЕРІКА, ТО НЕМОЖЕМЕ СОВЕРШЕННѢ ДА РЕЧЕМЕ.

Вопроси.

1. Гдѣ станаха по сокственни-те повѣствованіа ветхагѡ завѣта?
- Гдѣ беше ѿдемскій рай? Гдѣ гора Араратъ?
2. Гдѣ беше пѣстына-та, въ кол-то Израилітани-те пѣтешествѡваха?
- Сінайска гора? Іерусалимъ?
3. Достословно ли є Асійческо-то повѣствованіе?
4. Колко има време отъ когасе создаде той свѣтъ?
5. Гдѣ постави Богъ Адама и ВѹѢ?
6. Кои се населиха и умножиха на Асійска-та земля?
7. Оубѡдъ потоп-атъ кои се вселиха да живеатъ у Асія, Еврѡпа, и Африка?

Урокъ кѡ.

Слѣдованіе Асійческагѡ повѣствованіа.

1. Потоп-ѡ стана почти до 2,240 години отъ созданіа міра (отъ сотвореніа земли); сега є сирѣчь и повече отъ 5,000 години. Повѣствованіе-то на Евреѡ-те, кое-то є написано у ветхї-атѡ завѣтѡ, начнѡва отъ Ноево-

того време, и достига до Рождество Христово,

Потопъ.

Кой-то послѣдва предъ 1,843 години.

2. Това повѣствованіе е най паче досто-
словнѣ, вѣрдатнѣ, и най истинно. У старо-
то повѣствованіе на сички-те почти дръги-
те народы, намерѣваме много погрѣшки; но
у свѣщенное писаніе, не приѣтствава дръго
мнищо самъ истина-та.

3. Повѣствованіе-то за Иосифаи Забратѣл-
та мѣ; повѣствованіе-то за Давида, кой-то
уби Голиага, и дръги много повѣствованіа
кой-то се намерѣватъ у ветхѣ-атъ завѣтъ,
много са достословни и знаменити; нѣкои
убѣ за чюдесна-та природа на Исторически-те
приключеніа и слѣди; нѣкои же за пречуд-
на-та простота; съ кол-то Богодъхновенни
Списатели повѣствуватъ га.

4. Нѣкое общо ученіе навчаваме се отъ ветхї-атъ завѣтъ, това: че на тѣмъ свѣтъ, онїи убѣш, кои-то послѣдватъ и не согрѣшаватъ на Бога, бвватъ благощастливи, онїи же, кои-то не го слѣшатъ и согрѣшаватъ, станѣватъ нещастливи и вѣдни.

5. Яко прочтешъ со съ вниманіе ветхї-атъ завѣтъ, ще намеришъ, че колкото нѣкой мѣловѣкъ или людіе, или народи слѣшаха Бога и мѣслѣдѣваха чистосердечни, бѣха благополѣчни. А колкото се отклонѣваха и отъ далечаваха отъ Божїи-те заповѣди, и ставаха лѣшави и непослѣшливи, тогава бѣваха неблагополѣчни.

6. Това сѣщо бѣва и сега. Народи лѣкави и людіе лѣшави и зли станѣватъ неблагополѣчни, но добри-те и добродѣтелни-те живеатъ совершенни въ миръ и упокоеніе. Това, каквото ны учи свашенное писаніе, бѣваше въ прежни-те вѣкове мїрѣ; това става и днесъ, и това ще несъмнително да послѣдѣва и става всегда.

Вопрошенїа.

1. Колко є време отъ созданіе мїра до потоп-атъ?

Колко време има отъ когато стана потопъ?

2. Истинно ли є повѣргованіе-то на ветхї-атъ завѣтъ?

3. Кои Исторически части на ветхѣ-атъ завѣтъ можешъ да покажешъ, като пречъдни за природата и простота-та, съ коя-то Бого-Духновеннии списатели повѣствуватъ ги?
4. Какво общо учение отъ ветхѣй завѣтъ учиме?
5. Какво ще да намеришъ, ако прочтешъ съ вниманіе ветхѣ-атъ завѣтъ?
6. Истинно ли е това и днесъ?

Урокъ кѣ.

Слѣдованіе Асійческаго повѣствованія.

1. Най достословно приключеніе во Асійческо-то повѣствованіе е пришествіе Исуса Христово. Предъ 1,843 години прѣде (дойде) Исуса Христовъ на земята. И роди се у Палестина, коя-то можешъ да видишъ на Асійческа-та таблица.

2. Не е нѣжда да ти повѣстввамъ и доказвамъ подробно повѣствованіе-то Исуса Христово; защото надѣем се че го си слышалъ въ новъ-атъ завѣтъ (св. Евангеліе). Предъ пришествіе-то мѣ (дохажданѣ-то мѣ) хора-та бѣха достигнали въ велико беззаконіе и крайно безбожіе. Толкова бѣха челоуѣцъ-те прелющенни, щото гордостъ-та, отмищеніе-то, немилосердіе-то, сѣрвство-то и други многы злины бѣха станали утвржденны и природны. Смиреномѣдріе-то же благослонность-та до-

вротвореніе-то, неправедно-то прощеніе, и лю-
бовь-та нити нѣкой правеше, нити нѣкой
познаваше.

3. Апостоли Хрїстови разпростреха повелѣ-
ніа-та Квжїа у многw места Ясїйски, Афрїй-
чески, и Евршпейски. Съ начало пвухасе мно-
гw противници на ново-то вѣроисповѣда-
ніе и многw Хрїстіане изгнани станаха, и
поругани, нѣкои же и отъ Апостолы-те, и мно-
гw тысящи (хїллади) отъ послѣдницы-те имъ
извїени станаха и умреха за вѣра-та имъ.

Обращеніе въ Хрїстіанска вѣра Квнстантїна
Цара чрезъ крестное на негеса видѣніе.

4. По сичко-то това, Квнстантїнъ, кой-то
беше единъ отъ Римски-те велики самодерж-
цы, прїа Хрїстіанско-то вѣроисповѣданіе на
восточна-та церква и крестиса, и отъ тога
хрїстіанско-то разпространеніе беше скоро. У-

ТВЕРДИСА ОСНОВАТЕЛНУ, И СЪ ВРЕМЕ-ТО СТАНА
ВЛАДЫЧЕСТВУЮЩЕ ВЪРОИПОВѢДАНІЕ У БУРШПА,
И У МНОГУ АСІЙСКИ И АФРІЧЕСКИ МѢСТА.

Вопроси:

1. Коє є най достословно приключеніє Асійче-
скагѡ повѣствованія?
2. Вѣ какво бѣха пристигнали челоуѣцѡ-те
прежде пришествіє Хрістова?
3. Какво направиха Апостоли Хрістови? Па-
вихали се съ начало противницѡ на
Хрістіанство-то, или не?
4. Кои первый Самодержецѡ стана православ-
ный Хрістіанинѡ?

Урокъ кѣ.

Слѣдованіє Асійческагѡ повѣствованія.

1. Почти 600 години после по Х., тависе
Мшаметѡ у Асія. Родисе у Мекка, градѡ бли-
зѡ при Червено море, и казѡваше че го є
Богѡ наставилѡ да открие на свѣтѡ ново-
вѣроисповѣданіє.

2. Неписа же єдна книга, именѡема Коранѡ,
ко-то казѡваше това глаголемое открое-
ніє. Таа книга є света книга на Мшаме-
танѡ-те. Вѣрѡватѡ ѡ, каквото ніє Божествен-
наѡ писаніѡ.

3. Мшаметѡ имаше єзъ начало самѡ ма-

цѣна нѣкои, послѣдователи, и принѣдига да.

Удаленіе Мшаметово ноша изъ отечество свое.

се удали отъ противницѣ-те мѣ; послѣдователи-те мѣ обаче умножаваха се постепенно до толкъва, щото на конецъ много Асійски людіе прилѣпишася и послѣдѣваха вѣрѣюще въ него. Не мирѣваше съсѣ оныя, кои-то се съмнаваха и невѣрѣваха книга-та мѣ, и по мале време покори сичка-та Арабіа, и една Сурійска страна голема.

4. Умре най после Мшаметъ, на возрастѣ 61 година; но наследницѣ-те мѣ разпространиха наставленіа-та мѣ и догмы-те, и расположиха и умножиха вѣронеповѣданіе-то мѣ въ много Асійски страны, Африкански же и Бурпейски. На днешній день умноженіе-то и число-то на Мшаметанцѣ-те е много големо.

Ксерксъ и войска-та му.

5. Персія (Азія) беше едно време царство прекогато и крайно силно, много повече отъ каквото е сега. Ксерксъ, единъ отъ царовете и дойде тога у Влада (Греція) со съ многочетна войска, да повѣди тогашните Елани и да ги зароби. Балине-те убв не бѣха мнозина; но толкова великодѣше и юнаство показваха, що то неволею Ксерксъ принѣдася да кега назатъ въ отечество-то му отчаанъ и преогорченъ, глаголющъ че народъ толква мужественъ не може никога да се повѣди и покори.

6. Кінеско-то повѣствованіе, гоце, кое-то се продължава на много столѣтствѣа предъ Рождество Хрістово, можеше да е достословно, но немаме време за него сега да говориме пространно, вкратцѣ же казвамъ, че сичката забаса на Еурпейски-те хѣдожства, и-скѣства, політїчества и пр. отъ Кина е:

7. Кінези-те са трѣдолюбиви и искѣсни, но горделиви и презиратели иностранныхъ, най паче же Вуршпенскихъ народшвъ. Градове иматъ такивш многолюдны и пречѣдны, които нема сичкі-о свѣтъ. Бто, гледашъ тѣва единъ, кой-то има една башна (кѣла), на коя-то красота-та не се описѣва лесно; казѣватъ да е катѣ отъ Фарфѣръ и слато.

1. Въ колко време по І. Христа се яви Мшаметъ? Гдѣ се роди? Що казѣваше да е?
  2. Що написа Мшаметъ? Кои вѣрѣватъ Коран-атъ, каквото мы Свѣщенное писаніе?
  3. Що беше съ начало? А после що стана?
  4. Колко време живеа? Какво направиха на слѣдницѣ-те мѣ? Много ли са Мшаметане?
  5. Какво беше едно време Персія? Кой Персійскій царь дойде съ многочетна войска да побѣди Елада?
- Какво стана Ксеркѣ и войска-та мѣ?
6. Колко се продолжава предъ Х. Кінеско-то повѣствованіе, и какво е?
  7. Какви са Кінези-те? Какво иматъ? Що гледашъ въ това образоописаніе? 11

AFRICA.

Урокъ кѣ.

Таблица за Африка.

1. Африка е (въ кои-то е Мизръ) мѣсто
най големо. Некогашъ а казвватъ сѣща, но,

СОБСТВЕННИШЪ Е ГОЛЕМЪ ПОДЪОСТРОВЪ, СОЕДИНЕНЪ СЪ ВОСТОЧНА-ТА СЪША ЧРЕЗЪ СВЪЗЪ ЗЕМЛЕДЪЗЪ. ГОЛЕМА СТРАНА НЕЙНА НЕ Е ПОЗНАНА, И ВЪ МНОГШ НЕЙНИ МѢСТА СЪДАЕЪ ЧЕЛОВѢЦЫ НЕПРОИВѢЩЕННИ, КОИ-ТО НЕМАТЪ НИКАКВА СИЛА.

2. НѢКОИ ОТЪ СОБСТВЕННИ-ТЕ МѢСТА НА АФРІКА СА ТІА: Барбаріа, Егѳптъ, Явуссініа, Гѳи-неа, Конгъ, Оттенототійска вѣсь (место), и Англійско преселеніе въ Мысъ на доброе упо-ваніе (τῆς καλῆς ἐλπίδος).

3. По собственній цѣпове планински са: Атласъ, и горы мѣсанни (τὰ σεληναία ὄρη).

4. По собственній рѣки са: Нігеръ, Нілъ, Конгъ, Гамбіа, Сенегалъ, и Велика рѣка.

5. По собственній морета са: Червено море, и Средиземно море.

6. Къ западна-та страна на Афріка е нѣ-коя широка-пѣстына, называема Сахаръ.

7. По собственній градове са: Кайръ, Але-ксандрія, Алгеръ, Марокъ, Тѳинъ (Тѳнезъ), Три-поль, Акрополь, и Томвѣктъ.

Прашѣваніа.

1. Опиши Афріка. 2. Кажи нѣкои отъ соб-ственни-те мѣста Афрікански. 3. Кои са по собственній цѣпове планински? 4. Кои по собственній рѣки? 5. Кои по собственній мо-рета? 6. Коа е пѣстына въ западна стра-

НА НА АФРІКА? 7. КОИ СА ПО СОБСТВЕННИИ ГРА-
ДОВЕ?

УЧЕНІЕ КИ.

Вопроси на Таблица-та.

Какво се ограничава Африка? Въ коя страна
на Африка е Барбарія BARBARY? ГЪйнеа GU-
INEA? Конгъ CONGO? Аввссіиѣ ABYSSINIA?
Египетъ EGYPT? Марокъ MAROCCO? Барка
BARCA? Оттентотійска весь CAFFARIA? ТЪ-
незъ TUNIS? Ангола ANGOLA? Аделе ADEL?
Аѣанъ AJAN? Мозамбікъ Mozambique? Три-
поль TRIPOLI? Бѣіопіѣ? Отвѣтъ. Бѣіопіѣ
е подъ Аввссіиѣ. Бенгѣла BENGUELA? Со-
Фала Sofala?

Гдѣ се влива Сенегалъ рѣка R. Senegal?
Ніла R. Nile? Гамбіѣ Gambia? Гдѣ Нігеръ R.
Niger? Отвѣтъ. Въ ГЪйнейскіѣ-а заливъ GUI-
NEA.

Египетъ ли е по на сѣверъ, или Нігрітѣ
NIGRITIA? Доброе упованіе, кое-то е на
южнѣи край Sof Good Норе, цю има близъ
на сѣверъ? Кои са горъ къ западъ отъ А-
ввссіиѣ? Кои са мѣста къ сѣверъ отъ Бар-
баріѣ? Отъ Барка BARCA кое е море къ сѣ-
веръ? Въ кое море се влива Ніла рѣка? Кой
градъ има тамъ къ западъ? Отъ Ніла на
востокъ кое е море? Отъ Червено море на

востокъ кои са Ясійски 'градове? Отвѣтъ.
Моухъ, Мекка, Сінайська гора, Іерусалимъ, А-
лепъ Моча, Месса, M. Sinai, Jerusalem, Алер-
ро. Вонр. Іерусалимъ ли є по на востокъ,
или Кайръ? . . . .

Покажи съ показалка-та островы-те Купръ,
Критъ, с. Фѡма, с. Влена, Мадагаскаръ Cy-
prus, Candia, St. Thomas, St. Helena, Madagascar.

МеждѸ кои степени на ширина є Кайръ?
ТѸнезъ? Конгъ? Мысъ на доброе упованіе?
с. Влена? Тріполь? Велика пѸстыня GRANT
DESERT? МѸсачны-те горы, кои-то са въ
среда-та на Афрїка?

Ученіе кѡ.

За Афрїка,

1. Дължина-та на Афрїка є колкото до
5,000 мїла; а по голема-га ѿ ширина є 4,000
мїла. Неможе человекъ да рече лесно колко
жители има, но землеописатели-те казѸватъ
да има до 110 мїлліоне.

2. Вътрешны-те страны на Афрїка не са
до толко добре познаны. Мнозина пѸте-
шественицы старахасе и ищеха да прейдатъ
въ нихъ, но погибнаха отъ тамошны-те лю-
де, или отъ много и нестерпимо страданіе
изѸмреха.

3. СѸверна-та страна на Афрїка, именѸема

Барбарія, содержава различни мѣста, каквото Марокъ, Ангоръ, Тѣнезъ, и Тріполь. На тѣа мѣста люде-те бѣха некога устрашили почти сичка Вурша съ морско-то имъ ворованіе (разбойническо грабленіе) у Гібралтаръ море Gibraltar, пѣниже са челоуѣцъ убійцъ и зан.

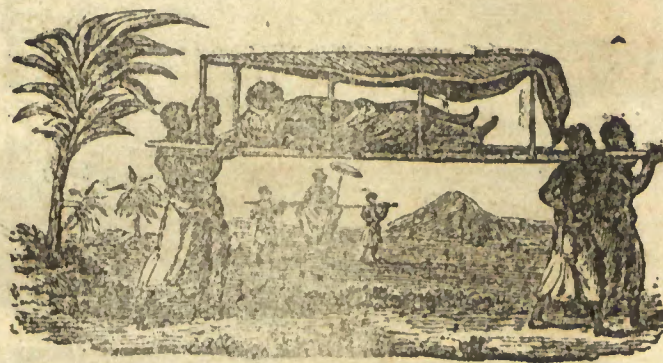
4. Но предъ малъ години това преста-на; почто, като побѣдиха Францъ-те нѣкон отъ тѣа мѣста и на днешніа день ги управ-лаватъ, неможатъ да праватъ това безчело-вѣчно ворованіе и грабленіе.

5. Жители-те на Егупетъ са по політїчни, и по добросостоянни нежели жители-те на Бар-барія. По значителни градове Егупетъ има: Кайръ торговный и многолюдный съ съ 260 тысацъ ж., Александрія, Даміатъ по 20 ты-сацъ. Много Вуршпейски хѣдожества на сегашно-то време введе въ тая область разб-мный и славный правитель Егупетскій. Ка-звватъ че во Егупетска-та земля се ражда чѣма-та край Нілъ рѣка въ пѣсти-те мѣ-ста отъ оный, като умре, изгнитъ звѣръ, кой-то се нарича крокодїлъ.

6. Авссїнія ѣ мѣсто планинско, а хора-та ѣзкнижни и неполїтїчни.

7. Гѣйнеа приключава мѣсто разпространно съ приморскїа брегъ на Африка. Това мѣсто

Издава Філіювъ зъбъ, отъ кои-то правиме чешлеве (гребенѣ) и дръги украшеніа. Тѣва гледашъ образоописаніе богатагъ мѣжа, кой-то пѣтешествѣва въ Гѣйнеа.

8. Гѣйнеа издава и злато. Африканецѣ-те на това мѣсто, какъвто и на дръги-те мѣста бѣ-лѣсе помеждѣ си и, ако уловатъ нѣкои робе, продаватъ ги катѣ скотове. Но напредшъ идеха много множество Вурпейски и Американски корабли та кѣпѣвахъ тѣа бѣдствениы черны человецѣы. Сѣга ѣ обаче запрещено по колшѣй части отъ Вурпейски-те и Американски-те правленіа; но совсемъ то, непо-трекнии нѣкои и развращеннии человецѣы пра-щатъ и до днесъ корабли въ Африка та то-варатъ пѣвницѣы (робе), катѣ скотове! Тѣа пѣвницѣы се продаватъ въ нѣкои странѣ на западн-та Индіа, въ южна-та Америка, и въ южна-та страна на Соединенни-те Житѣх-

ства (τῶν Πρωμένων Πολιτειῶν). Общовидно ги праватъ да работатъ многотрудно и пребудно.

Изношеніе въ колесницѣ умершаго
Гѣнеанина.

9. Оттентотѣ-те са челоѳци безкнижни и безчелоѳчни. Кліма-та є премногѡ гораща, и жители-те съ малый трудъ можатъ да

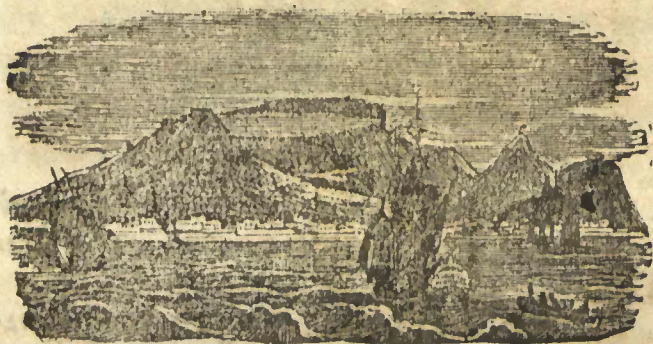
Оттентотѣ.

придобыватъ живопитаніе-то си. Затова ставатъ лѣниви и немошни; но чини ми се че не са до толко зли, каквото ги казѡватъ да

са. Тѣа челоуѣцѣ обѣчатѣ премногѣ украшенїа-та.

10. Преселенїе-го въ Мысъ на доброе упоуванїе составлѣвае отѣ Инглески жители. Прехспѣва же и прохжда върже во удовренїе. Тѣа глѣдѣшѣ образоуписанїе на градскїа-а край, гдѣто сѣдѣтъ Инглези.

11. Рекохѣ ти самѣ мало нѣщо за Африка тѣслоко, колкото може челоуѣкѣ въратѣ да рече. Африка ѣ мѣсто многоу големо, въ което живеатѣ многоу народи: нѣкои са совсемѣ черни, а нѣкои черновидни. Въ западнѣа же брегѣ морскїй и по внѣтрешнѣте страны сѣдѣтъ черни Африканѣ, кои-то са общѣ спорѣдѣ склонностѣ-та имѣ благи. Чернѣ-те же по сички-те мѣста обѣчатѣ премногѣ да играатѣ хоро. Казѣватѣ нѣкои пѣтешественницѣ че, като захожда слѣнце-то, играе сичка-та Африка хоро.

ЧЕРНИ АФРИКАНЦІ

1. Колко є дъжина на Африка? Колко и є ширина-та? Колко казвватъ да са жителите и?
2. Що можешъ да речешъ за вѣдѣна-та Африка?
3. Що приключава Барбарія? Какви са челоуци-те на Барбарски-те жителства? Що праватъ?
4. Праватъ ли разбойническо гравленіе, какъ-вото перви или не?
5. Що можешъ да речешъ за Египетъ? Кожъ-дѣстъ се ражда во Египетски-те сѣрани?
6. Що можешъ да кажешъ за Ливісія?
7. Що приключава Гѣнба? Мѣсто-то и цю-здава?
8. Що имашъ да речешъ за робокдѣлство?
9. Какви са челоуци Уттенфотте?
10. Що имашъ да речешъ за преселеніе въ Африка?

11. Сички-те жители Африкански черни ли са? На кои страни са жители-те черновидни? А на кои черни?

УЧЕНТЕ А.

За Африкански-те Острови.

1. Различни острови се намеруватъ околѡ Африка, каквото Мадера Madeira, Канари Canary, с. Томас, S. Thomas, с. Елена S. Helena, Мадагаскаръ Madagascar.

2. Мадера е подъ португалійско правленіе, хвалатъ я за вино-то и, кое-то испроводатъ на секаде жители-те и.

3. Канари-те са на полдень отъ Мадера и-маше клима весела, вино же, захаръ (шекеръ), и пивки. Подъ Канарш-те е островъ называемъ Тенеріфъ, има высочайшій връхъ, кой-то се види отъ море-то 120 мѣла далечъ. Тѣва гледашъ образописание на тоа връхъ.

4. Знаменица стана с. Елена, поне-въ ней-

но-то мѣсто соверши животъ свой Самоде-
жецъ Наполеонъ Бонапартъ. Планински ѣ
Островъ, монашествѣющъ и неовитаемъ.

5. Мадагаскаръ ѣ по големъ отъ Велика Бре-
таніа. Жители-те са черни, и почти въ диво
состояніе. Казвватъ да има до 3, или 4 мил-
ліоне жители.

1. Кои острови са околъ Африка? Гдѣ ѣ
Мадера?

2. Подъ кое ѣ правленіе Мадера? Защо ѣ
похвална?

3. Гдѣ са Канари Острови, що иматъ, и
що издаватъ? Що ѣ подъ Канары-те, що
има, и какво се види?

4. Защо ѣ похвална С. Влена? Каковъ ѣ
островъ?

5. Каковъ ѣ Мадагаскаръ? Какви са жите-
ли-те? До колко може да има жители?

УЧЕНІЕ ЛБ.

Повѣствованіе (Исторія) за Африка.

1. Въ по голема-та страна на Африка жи-
вѣха всегда човецы диви и безчеловѣчни,
кои-то немаха книги побчителны, нити па
нѣкое средство за да напишатъ и да учѣ-
ватъ повѣствованіе-то имъ. Сами-те мѣста
Африкански, на кои-то повѣствованіе-то учѣ-
васе до днесъ, Вгупетъ ѣ и други-те области,
кои-то се ограничаватъ отъ Средиземно и
отъ Червено море.

2. Стари-те, отъ време-то на Римлянъ-те, сирѣчь, предъ почти 2,000 годинъ, имаха мало нѣкое познаніе (знаенѣ) за видѣренны-те страны Африкански. това обаче познаніе не беше достойно за нищо, сирѣчь не вредеше нищо, и не ни дава никаковъ свѣтъ (никаква вѣсть и познаніе) за прежно-то ѣ повѣствованіе.

3. Предъ четирьхъ стотинъ годинъ, сичка-та почти на Африка страна, освенъ сѣверна-та и сѣверовосточна-та страна, не беше познана. И вѣроатно е, че по голема-та страна на тая многообразпросиранна сѣща остана, споредъ много вѣкове, почти на днешно-то ѣ состоаніе, въ кое-то живѣатъ на безкнижнъ и дивы челоуѣцъ много множество племена (родове).

4. Премѣненіа, кои-то станѣваха помеждѣ такива народъ, не са големи. Иматъ убъ сраженіа сирѣчь бѣатсе помеждѣ си, и некогашъ изгикнѣва весь народъ, или се изгонюва по слѣчай въ друго нѣкое мѣсто. Некогашъ же става помеждѣ имъ и нѣкоа смертоносна болѣсть, и искоренява весь народъ (единъ цѣлъ народъ). Но такива приключеніа нематъ разпространно втеченіе, и вѣрже се забварѣ-натъ.

5. Повѣствованіе-то на Егупетъ е най важ-
но и достословно. За Іуеифа вѣроятно е
че си прочелъ. Помнишь че живѣше во Егуп-
петъ, сирѣчь предъ 3,550 лѣта; а Егупетъ
беше на онова време держава голема и цвѣ-
тѣща. Така гледашь че Егупетско-то повѣст-
вованіе е много, па на предъ отъ сички-те
почти Еврпейски повѣствованія.

6. Фараона помнишь, че беше царь Егуп-
петскій, и че беше жестокъ и твърдъ къ лю-
де-те Израилски. Наказасе обаче жестоко,
и войска-та му се удави въ Червено море.

7. Много просвѣщенни мъже намѣрѣваха-
се во Егупетъ по на предъ, отъ какво то дрѣ-
ги-те народи по земля-та нагнаха да пра-
ватъ големъ успѣхъ въ художества, искуства,
и политичесство. Такива вѣдѣнія имаха и
знанія, щото на прежни-те онѣ времена, предъ
2,000, или 3,000 години, онѣ, кои-то желле-
ха да придобѣтъ премѣдростъ и ученіе оти-
ваха изъ Влада, и изъ различни страны
Еврпейски же и Асійски да се набѣрачъ отъ
Егупетски-те учители.

8. ☉ колко е прѣждно, това премѣненіе!
Егупетане-те са сега испаднали, безкнижни,
и унищожени (вѣдани); а дрѣги народи по
земля-та сега споредъ нихъ са и по благо-
полѣчни и по просвѣщенни.

9. АКО ИДЕШЕ ВО ЕГУПЕТЪ, ЦЕШЕ ДА РАЗМО-
 трѣишъ и видишъ ꙗкоже много примѣръ на
 старо-то мѣ величество. Нѣкои големи гробове
 намѣрѣватсе тамъ, кои-то вѣроатно е че се
 возвысиха и направиха предъ 3,000, или 3,500,
 години. Иназыватсе Пирамиды сооружден-
 ны отъ каменѣ согъ сваливаніа и нарежде-
 ніа големи и превъсочайши, колкото и до
 500 нозѣ.

10. У ЕГУПЕТЪ СЕ НАМЕРѢВАТЪ И НѢКОИ ГРОБ-
 ницы въ земля-та; тіа са дълбоки, обвити
 (преплетени) вертепи (пещеры), въ каменѣ-
 те неkopани, гдѣто се сохрѣнаватъ ꙗкоже
 челоѣчески тѣлеса, кои-то са измрели, и за-
 рыти предъ двѣ или три хілады години.
 Тіа тѣлеса се насолиха съ разны вещи та
 така се хѣваха отъ растлѣніе (стопѣванѣ);
 и именѣватсе мѣм а. Хѣдожество-то за да се
 насолюватъ челоѣчески-те тѣлеса изгѣбисе
 предъ много време заедно согъ дрѣги нѣкои
 хѣдожества самш у Егуптанш-те познани.

11. ЕГУПЕТЪ СОДЕРЖАВА И ДРѢГИ НѢКОИ ДО-
 стословны вещи. Много множество спѣстоше-
 ніа намиратсе въ него, кои-то обдѣлаватъ
 сила-та и богатство-то на тогашны-те царове.

12. ЕГУПЕТЪ Е МѢСТО РАВНО, НА СѢКО ЛѢТО
 рѣка-та Нилъ прелива и напоѣва го. Това

правнѣ земля-та многѣхъ благоплодна; совсемѣ убѣшъ шото хора-та са испаднали, но нѣкои страны Вгупетски са еще и до днесѣ пре-красны.

13. Нѣкой великій градъ, именемѣ Кархидонъ, бешѣ предъ 2,000 годинъ въ сегашна-та называема Барбаріа. Бешѣ крайнѣхъ силенъ; и много време сопротивляшесѣ согѣ цястливый успѣхъ на Римско-то оръжіе.

14. Кархидонъ имашѣ нѣкоего военачальника слава, именемѣ Анніва, кой-то отидѣ согѣ Кархидонско-то войнство противѣ на Римско-то войнство. Многожды убѣди Анніва Римлянъ-те, но на конецъ побѣдисѣ, и Кархидонъ градъ стана сокраніе (сметлице) разореній и растлѣній.

15. Кархидонъ се намираше близъ при Тѣнезѣ. Еще и на днешній день видатсе нѣкои нейни мали остатки.

1. Кои живѣхѣ всегда по болшѣй части во Африка? На коа самѣхъ афріканска страна се учѣва повѣствованіе-то?

2. Имаха ли стари-те нѣкое познаніе за видѣтreshны-те афрікански области?

3. Колко е време отъ каквото сичка-та почти афріка, освенъ отъ Вгупетъ и мѣста-та кои-то са близъ согѣ Средиземно море и Чермно море, бешѣ непознана?

4. Какви имаха преключенія такви наро-

ДИ? КАРВКО ИМАТЪ ПОМЕЖДЪ ИМЪ? ШО СТАВА
МѢКОГА? Я КАКВО ВТЕЧЕНІЕ?

5. ДОСТОСЛОВНО ЛИ Є ЕГУПЕТСКО-ТО ПОВѢС-
ТОВАНІЕ? ЧЕЛЪ ЛИ СИ ІУСИФОВО-ТО ПОВѢС-
ТОВАНІЕ? ГДѢ СЪДѢШЕ ІУСИФЪ? ПРЕДЪ КОЛКО
ВРЕМЕ ВСЕЛИСА ВО ЕГУПЕТЪ ІУСИФЪ? ВГУПЕТЪ
КАКВО БЕШЕ МѢСТО ТОГА?

6. КОЙ БѢ ЦАРЬ ВГУПЕТСКІЙ, ЦОТО УПОТРЕ-
КЛАВАШЕ ЖЕСТОКЪ ІЕРАНТАНШ-ТЕ? ШО СТАНА
ВОЙНСТВО-ТО ФАРАШНОВО?

7. НЕ БѢХА ЛИ МНОГЪ МЪЖИ ПРОСВѢЩЕННИ ВО
ЕГУПЕТЪ, ПРЕДЪ 2,000. ИЛИ 3,000 ГОДИНЫ? ЗА
КОА ПРИЧИНА ОТИВАХА ВО ЕГУПЕТЪ МЪЖІЕ ИЗЪ
БЛАДА, И ИЗЪ РАЗНИ ДРУГИ МѢСТА ЕВРШПЕЙСКИ
ЖЕ И АСІЙСКИ, НА ПРЕЖНИ-ТЕ ВРЕМЕНА?

8. КАКВО ПРЕМѢНЕНІЕ СТАНА ВО ВГУПЕТЪ?

9. ШО ЦЕШЕ ДА СМОТРИШЪ И ДА ВИДИШЪ,
АКО ИДЕШЕ ВО ЕГУПЕТЪ? ШО СА ПУРАМІДШ-ТЕ?
КОЛКО СА ВЫСОКИ? КОЛКО Є ВРЕМЕ ОТЪ КА СЕ
НАПРАВІХА?

10. КАКВЪ СЕ ГРОБНИЦЪ НАМЕРДВАТЪ У ЕГУ-
ПЕТЪ?

11. ШО СОДЕРЖАВА ТОШЕ ВГУПЕТЪ? ШО ПО-
КАЗДВАТЪ?

12. КАКВО Є ЕГУПЕТСКО-ТО МѢСТО? КОЛ РѢ-
КА ГО НАПОЛВА КАТА ГОДИНА? ШО ПРАВИ ТОВА
НАВОДНЕНІЕ?

13. КОЙ ГРАДЪ БѢ ЦВѢТЮЩЪ ВО ВРЕМА ДРЕВ-
НАГЪ РИМА, ВЪ НЫНѢШНІЙ НАЗЫВАЕМЪЙ БАР-
КАРІИ?

14. КОГО ВОЕНАЧАЛЬНИКА ИМАШЕ КАРХИДШНЪ?

Що направи Анніа? Въ какво пристигна кархидонъ?

15. Гдѣ беше Кархидонъ?

Урокъ лѣ.

За Нова Олландія.

1. Нова Олландія можешъ да намеришъ въ таблица-та на Восточны-а Имисферъ на 25-та страница. Нова Олландія обшвиднѣ като островъ; но толко е почти голема, колкото е Европа, и можеше по добръ да се именува съша.

2. По колшѣй части на таа многоразностранна земя живеатъ тѣземци (Ерлин). Человѣци са много черновидни, и много ниски. Невченіе-то имъ и невѣжество-то е безмѣрно и най големо, а лице-то имъ непріятно.

3. Почти Предъ 50 години, начаха нѣкои Инглези да сѣдатъ близъ при Вотанскі-а Заливъ, въ това мѣсто праца Инглеско-то правленіе изъ Англія ошъа. кои-то са Хайдѣте, злодѣи, и непотребни за Инглія соудъи. Отдаменность-та е най голема и далечна; за то пращанѣ-то въ Вотанскі-а Заливъ бива за крайно и жестоко наказаніе.

4. Во Нова Олландія не се намѣрѣватъ големы рѣки. Позначителна-та е Окесбургъ, коа-то се влива въ море-то близъ при Іаксонъ пристанъ (ліманъ).

5. Сѣдатъ нѣкои Инглези и у Вандіеменска земла, коато є островъ камъ полдень на Нова Олландіа. Гледашъ образоописаніе на единъ вѣтвь (стебло) отъ дърво-то, кое-то ражда хлѣбкоплодіе (артокарпъ), и кое-то се на мѣрѣва въ Н. Олландіа и во Асійчески-те островы. Жители-те пдатъ там древесна рожка, коато казѣватъ че є подобна катѣ пше-ничный хлѣбъ.

1. Гдѣ є Н. Олландіа? какво се види да є? Шо можеше по добрѣ да се именѣва?

2. По болшѣй части на Н. Олландіа кои сѣдатъ? Какви са тѣземлю-те на Нова Олландіа?

3. Колко има време отъ каквото начнаха Инглези-те да сѣдатъ при Вотанійскі-а заливъ? Въ коа є страна на Н. Олландіа Вотанійскій заливъ? Кои провожда Англійско-то правленіе въ Н. Олландіа? За коа причина става таа отдаленность?

NORTH AMERICA.

5. Коя е по голема рѣка у Н. Олландіа?
 Гдѣ се стича Ѣкваторъ рѣка?
 6. Кои сѣдатъ у Вандіемена земя? Гдѣ е?

УРОКЪ ЛГ.

Таблица за Сѣверна Америка.

1. Америка (Вни дѣла), каквото рекохми, раздѣлава се на Сѣверна и Южна. Вто, гледишъ среца таблица на Сѣверна Америка.

2. По собственни мѣста на Сѣверна Америка са: Грнландія, Вретанійска Америка, Со-вокѣплени Жителства (*Нисорѣнаи Политеѣи*), Мексикъ, и Гватімала.

3. По собственни острови са: Неафѣндландія, Кѣва, С. Доминикъ, и Гамайка: послѣдните три, именуват се Дѣтчески Индїи (западни Индїи). И намѣрѣват се помеждѣ Сѣверна и Южна Америка.

4. По големы рѣки са: Миссѣрпъ, Миссиссиппъ, и С. Лавренъ. И много дрѣги.

5. По собственни градове са: Бостонъ, Не-оборакъ, Филаделфїа, Васинктонїа, Балтімора, Каролополь, и Нова Лурлиа, у Сококѣплени-те жителства; Вѣвекъ и Монтреалъ, у Канада; Мексикъ, у Мексико; Лванна, у Кѣва; и Гватї-мала, у Гватїмала.

6. По собственни заливе са: Мексиканскїй, Калифорнїйскїй, Ваффїншїй, Удсоншїй.

2. Кои са по собственни мѣста на Сѣверна Америка?

3. Кои са по собственни острови въ та-

Таблиця-та на С. Америка? Кои се казватъ западни Инди?

4. Кои са по големъ рѣки на сѣверна Америка?

5. Кои са по собственни градове у Соединенны-те Жителства? Кои у Канада? Мексикъ? . . . . .

6. Кои са по собственни заливе на сѣверна Америка?

УЧЕНІЕ ЛД.

Вопроси на Таблица-та.

Камъ кол страна е отъ Нова Ингла NE AS. Грнландія? Камъ кол страна е Мексикъ MEXICO? Камъ кол страна е отъ Мексикъ Куба Cuba? Доминикъ Dominico? Ямайка Jamaica? Покажи съ показалка-та Флорѣда FLORIDA. Луизиана LOUISIANA. Гвѣтимала Central AMERICA. Миссисипъ и Миссуръ рѣки Missouri Missisipe.

Гдѣ е Канада CANADA? Гдѣ е западна Индія WEST INDIA? Гдѣ е мексиканскій заливъ? Гдѣ е езеро уронъ, Виніпегъ L. Huron, Winnipeg? Гдѣ е Удсонъ и Ивѣсонъ заливъ Hudson?

Покажи Сое. жителства UNITED STATES. Британійска Америка BRITISH AMERICA. Лабрадоръ LABRADORE. Карібейско море CARIBBEAN SEA. Гдѣ е Атлантійскій Океанъ?

Тихій Океанъ? Междѹ кои степени на дължина и ширина са Філадельфіа Philadelphia, Воркъ N. York, и Уасінктонъ Washington?

Урокъ лѣ.

За Сѣверна Америка.

1. Ще ти кажа сега мало нѣщо за Сѣверна Америка. Грнландія е мѣсто най студено

Бдиноземцы Индіане на С. Америка.

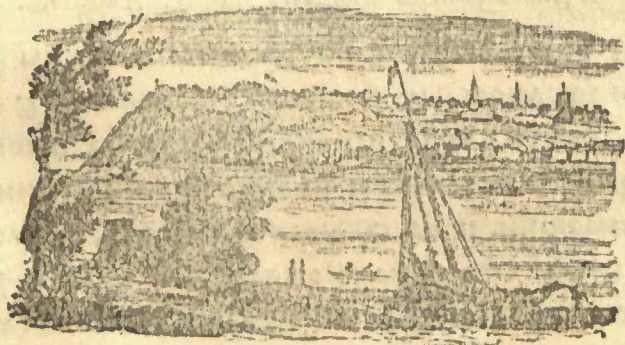
Дѣдове покриватъ всегда много нейны хрѣдове (холмове) и планины. Земля-та е пуста, самѡ ржда непотребни дровеса и шумлацы. Жители-те и са малотѣлесни, лѣнниви, и немоцни, и не обывчатъ чистога, каквото почестни челоувѣцы. По болшѣй же части хранатсе отъ снага-га (масо-то) на фшки-те (морски скотове), на кои-го кожы-те праватъ дрѣхи (облека) и малы коравли; а отъ жиляте имъ нитки (нишки) и важета.

ЖИТЕЛИ НА ГРИЛЛАНДІА. МЕКСІКАНСКІЙ ГОСПОДАРЬ

2. Мексикъ е мѣсто разпространно, знаменито за сребрента мѣ и слатна рѣда. По много-то на сребрени-те монети (пары), колкото гледаме, на секохасе отъ сребро, кое-то не-копаху съ начало отъ Мексикански-те планини.

3. Вретанійска Америка называсе Чака, за-

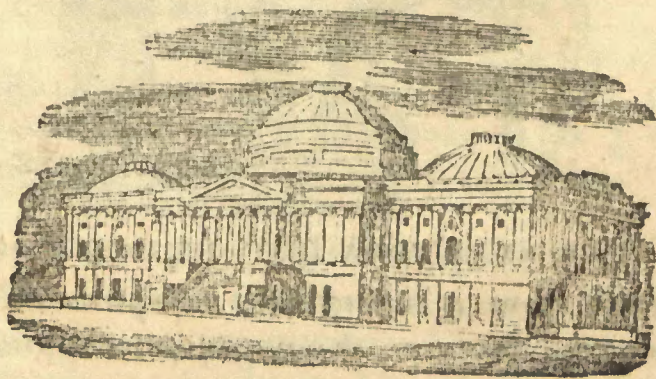

Градъ величайшій на Вретанска Америка
што принадлежи на Велика Бретанія, сирѣчь

на Англія є. Область є многоразпространена, приключава Горна и Долна Канада, островатъ на НеаФндландіа, Нова Скотіа, и Новий Брѹнсѹикъ. На тая область жители-те са Инглези Скотіане и Френцѹ, и потомцы-те имъ. Намѣрѹватсе и много природни жители Индіане на околностъ-та и (на околн-те и мѣста): Споредъ кліма-та, зимно време є излишна (чрезмѣрна) стѹть (зима), а лѣтно време излишна горещина.

4. Соединени-те житіа (*αι Ηνωμένα Πολιτεια*), кои-то се казѹватъ и содрѹжни житіа (*Ομοσπονδοι Πολιτεια*), 26 са. Отъ тіа, кои-то са къ востокъ казѹватсе Нова Англіа. Иѣкои са весьма големи. Жители-те по болшѣи части происхождатъ отъ Инглезы. Много са благополѹчни, имѹше добро правленіе, и мѣсто прехвално, кое-то издава много множество дребеса прекрасни, пшеница изобилна, и благи рожѹ.

Зрѣніе на Капітѹла во Вашингтоніа.
 5. Гватімала є весь (область) весьма нерав-

на, намерѣвасе на тѣсний гортанъ (гърло) или земледѣзъ, кой-то соединява Гѣверна-та Америка съ Южна-та. Иматъ тѣмъ много престрашни землетресенія, въ кои-то земля-та се тресе, и некога се отъвара та погълъдва много челоуѣци и много къщи.

Въ Западна-та Индіа є собраніе островъ, кои-то са у Атлантическі-а Океанъ, между Гѣверна и Южна Америка, близъ при Мексиканскі-а Заливъ. Кѣмъ и С. Домінікъ са по големи-те отъ тѣхъ островы. Вєсма много се намерѣватъ черни Американе въ Западна Индіа, кои-то праватъ почти сички-те работы. Много са окаче весели, и когато свершатъ дневноу дѣланіе свое обичатъ да играатъ хоро.

Черни на Западна Индіа играатъ хоро.

Нѣтно време є нестерпима горещина въ тѣхъ острови. Раждатъ рѣмъ, захаръ, и єдно пиће като медъ; но сички-те тѣа ставатъ отъ захарны-а тростникъ (каламъ).

1. Гриландіа горешко ли є или стѹдено мѣсто? Що можешъ да речешъ за холмове-те и планины-те и? Благоубодно ли є ужъ или неубодно мѣсто? Какви дрѣвеса и шѣмлацѹ ражда Гриландіа? Какви чѣловѣцѹ живѣатъ у Гриландіа?

2. Защо се именува така Вретанійска Америка? Що содержава Вретанійска Америка? На какви народы чѣловѣцѹ живѣатъ у Вретанійска Америка?

3. Колко є число-то на Соединени-те или Содрѹжни-те Житіа? Колко и кои на Сѣвоку-паenni-те Житіа казѹватсе Нова Англіа? Отъ каковъ народъ се произвождатъ по болшѣй части жители-те на Сѣвокупаenni-те Житіа? Благошастливи ли са или не? Що имашъ да речешъ за мѣсто-то и за происходѹ-те мѹ?

4. Що можешъ да речешъ за Мексикъ? Защо є знаменитъ? Отъ гдѣ се ископѹва много множество тамъ сребро, отъ кои-то ставатъ сребрени монеты?

5. Какво имашъ да кажешъ за Гватімала?

6. Що са западни-те Индїи? Гдѣ са? Кои са по големы? Що раждатъ острови-те на 3-те Индїи?

Ученїе лѣ.

Таблица за Южна Америка.

1. Вѣто, гледашъ отъвѣде таблица на Южна Америка. По собственни-те мѣста на Южна-та Америка са: Колумбіа, Гѹана, Перѹ. Волі-віа, Бразіліа, Сѣвокупаenni Области, Кѣлъ, и Патагоніа.

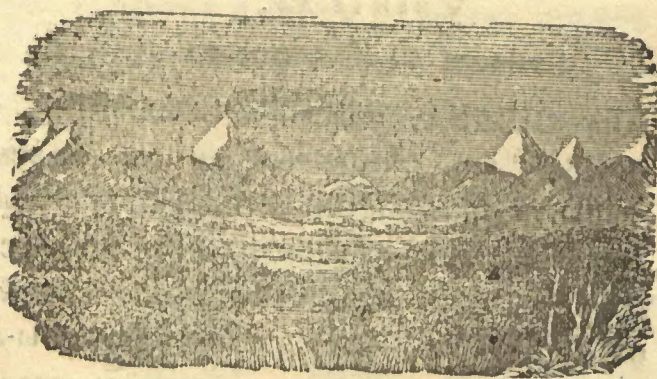
SOUTH AMERICA.

2. У Южна Америка се намердватъ най го-
 лѣмы-те рѣки на земла-та. Амазонъ е вели-
 чайша рѣка всѣхъ, тѣже по земли; Платъ и
 Орѣнскъ са и тѣа величайши.

3. Инды са цѣпи планински высочайши
 сосѣ многѣ раздѣленны верховѣ. Высочайшій
 верхъ є Кімкоразъ. На тѣхъ планины вѣрхо-
 вѣ-те са всегда снѣгопокрыти, совсемъ цѣо въ
 долины-те кой-то са подъ нихъ. портокалле,
 лимоне, и дрѣвни рожбы, по сички-те времена
 са узрелы на дрѣвеса-та (дрѣвѣте).

4. Многѣ отъ тѣхъ планины са ифестїи
 (огненнодышны), кой-то издашуть огонь,
 дымъ, и растопенны каменѣ, и праватъ мно-
 гѣ големъ громащій мѣтежъ, кой-то се чѣ-
 нѣкои стотинны мїла далече.

Инди, высочайшїи у Амерїка горы.

5. По собственни градове са: Кѣйтъ, Пара-
 мивъ, Ліма, Потосъ, Рыва, Іанейръ, Бѣнъ, Ай-
 ре, и Сантїаго. Многѣ отъ тѣхъ градове

иматъ прекрасны церкви, украшенны съ мно-
го множествомъ сребро и злато.

1. Кой са по собственни мѣста на Сѣ-
верна Америка?

2. Гдѣ са най големы-те рѣки на земята-та?
Коя е най голема рѣка отъ сички-те, що са
во свѣтъ? Платъ и Орѣнжкя големы ли са
или маалки?

3. Шо са анды? Кой е высочайшій връхъ
на анды?

4. Какво се казватъ нѣкси отъ тѣхъ пла-
нини?

5. Кой са по собственни градове на Сѣверна
Америка?

Ученіе лѣ.

Вопроси на Таблица-та.

Гвѣяна GUIANA, колумбіа COLOMBIA, и
Перу PERU въ сѣверны-а ли са полсъ,
или южны-а? Бразіліа BRAZIL, Болівіа BOLI-
VIA, Чили CHILI. Сѣвокудпленны Области
PROVINCES UNITED, и Патагоніа PATAGO-
NIA на южны-а ли са полсъ или на сѣверны-а?

Въ коя страна е на южна Америка градъ
Контъ Quito? Парамарѣвъ Paramaribo? Ріа Іа-
неїръ Riojoneго? Вѣонъ Лйресъ Buenes Ayeres?
Сантіагъ Santiago? Потосъ Potoze? Ліма Lima?

Кой океанъ има южна-та Америка ко ве-
стокъ, а кой къ западъ? Гдѣ е проливъ

Междѣ Патагоніа и пуреземла Terra Magalan?
Гдѣ е' дариенъ земледзъ Isthmus Darien?

Ориншкѣ рѣка R. Orinoco на сѣверны-а ли
е' полскъ или на южны-а? Ямазонѣ Amazon,
и дрѣги-те рѣки въ южна страна ли са на
Амеріка, или въ сѣверна? Горш-те въ южна
страна ли са, или въ сѣверна?

Помеждѣ кои степени са на ширина и дзл-
жена Колумбіа, Гѣяна? Междѣ кои Перѣ, Бот-
лівіа, Бразіліа, Кіли, Говорѣплениы Области,
и Патагоніа?

Урокъ лй.

За Южна Амеріка.

1. Южна Амеріка е' мѣсто многоу разпро-
странно, съ пребогаты рѣды златны и сере-
брены, но намѣрѣвасе въ големо непостоян-

Тѣземцы Indіане на Южна Амеріка.

Атѣ. Прѣдѣ многоу годиниы не мирѣватѣ междѣ

ДѢ СЕБЕ СИ И НЕПРЕРСТАИИШ СЕ БІАТЪ, ЗА ТЕБА НЕ СА БЛАГОПОЛЪЧНИ, КАКВОТО АНГЛО-АМЕРІКАНЕ-ТЕ.

2. Въ Южна-та Америка нема тѣ никакво прилѣжаніе за земледѣланіе-то, не самш защото се біатъ помеждѣ си и размѣнаватъ політичество-то си, но и защото сичко-то почти прилѣжаніе на жители-те се состои да работатъ рѣдѣ-те; ЕЩЕ ЖЕ, ХРА-ТА, НЕ СА ТРЪДОЛЮБИВИ, А БЕЗЪ ТРЪДОЛЮБИЕ НИТИ БЛАГОПОЛЪЧІЕ, НИТИ БОГАТСТВО МОЖЕ НѢКОИ НАРОДЪ ДА ПРИДОБИЕ.

3. Жители-те по болшѣй части са Шпанолци и Портогалци, и потомци на Шпанолци-те и Портогалци-те; ОБЫЧАТЪ ЖЕ ПРЕМНОГШ ТОРЖЕСТВЕННИИ ОБРАДЪ, И БЕЛИКОЛѢПНИ ОДѢВАНІА (ОБЛЕКА). НАМЕРУВАТЪ СЕ ОБАЧЕ МНО-

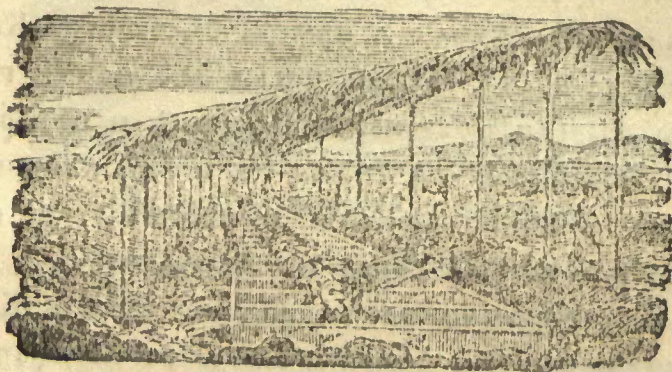

Господаре и госпожи на Южнѣ Америка.
ГО МНОЖЕСТВО ОТЪ ОИЧКИ-ТЕ СТРАНЫ БУРШВИИ

скій и Американскіи. При сѣмъ, намъ вѣдѣется въ Юж. Америка много тѣхъ земцѣ Индіансѣ; нѣкои отъ тѣхъ са катѣ дивн, но мѣжественни, страннолюбиви, и храбри (юнаци).

4. У Юж. Америка происхожда много мнѣжество сребро и злато; еще же и алманти (алмазе), и други каменѣ многоцѣнни. Сребро-то и злато-то ископѣватъ изъ земля-та,

Черни робе трѣсатъ въ песок-атъ алманти. Или го собиратъ изъ песок-атъ, кой-то има малки частици сребренш и златны. Алманти се намерѣватъ въ песок-атъ, кой-то снѣмѣватъ рѣки-те отъ планины-ге.

1. Южна Америка големо ли е или мало мѣсто? Какво состояние има Юж. Америка? Благополучни ли са жители-те ѝ, каквото са Англо-Американсѣ-те?

2. Трѣдолюбиви ли са жители-те ѝ? Може ли нѣкой народъ да бѣде благополученъ безъ трѣдолюбіе?

3. Що са помнозина-та на Юж. Америка?

4. Какво издава Юж. Америка? Отъ гдѣ ископватъ сребро и слато? Гдѣ се намерватъ Алмазе?

Урокъ лѣ.

Повѣствованіе за Америка.

1. У Америка (ени дѣна) живѣха самш нѣкон Индіански племена, кои-то се скигха тѣва ондева, до каквото а намери Хрістофоръ Колумбъ на 1,492, сирѣчь предъ 350 почти години. Предъ това нейно познаніе и намерѣванѣ, Еурпеанѣ-те, Асіанѣ-те, и Африканѣ-те немаха никакво понатіе и познаніе, че се намерѣва такваа сѣша на земла-та.

2. Съ нѣколко малки корабли отиде Колумбъ, и намери Америка. Катъ се возврати (вѣрна) на Еурѡпа, донесе заедно повѣствованіе-то на откритванѣ-те (изобрѣтеніа-та) мѡ. Мнозина тога отидоха въ таа нова вселеннаа (земла), и да а видатъ, и да придобіатъ слато и сребро; а въ мнозина отъ тѣа (пѣтешественницѡ) приключеніа-та са убѡ многѡ достословни, но сега немамъ време да ти ги кажа.

3. Въ Южна Америка и въ Мексикъ заселихасе челоуѣци изъ Испаніа и Портогалліа. Шпаніолци-те и Портогалци-те употребиха тѣ-

Коломбъ намѣрѣва Америка.

Земцы-те Индіаны съ безкрайно немилосердіе. Земаха имъ нивы-те, и направиха ги, катѣ робе. Многѣ неправеднѣ сепоказаха Еурѡпейцѣ-те въ Южна Америка и въ Мексикѣ.

4. У онаа страна на Сѣверна Америка, която съдържа Совокѣплени-те Житіа, по болшѣй части Инглези се вселиха да сѣдѣтъ. Перво-то обитаніе (засѣдѣніе) стана на 1,607 лѣто отъ Р. Хрѣстово у Віргініа; въ Нова-га же Англіа вселихасе на 1,620 мѣскои люковѣрни.

5. У Канада, почти и у сичка-та называема Бретанійска Америка засѣдѣхасе първи челоѡцы Францези.

6. За много време тіа мѣста останаха

подъ правленіє и подъ власть на различни Вуршпейски сили, съ помощь-та на кои-то первш иселишася. Южна Америка и Мексикъ слѣдователнх управлявахася отъ Испаніа и Портогалліа, Инглески-те же поселеніа (Застѣдѣніа) отъ Англіа, а Канады-те отъ Франца.

7. Но, по време, понеже пріѣха зло употребленіє Англійски-те поселеніа отъ цара и отъ правленіє-то Англійско проповѣдашася и станаха независими, и после по многовременный и смертоубійственый бой станаха народъ свободенъ именемъ Соединенни Житіа. Това стана почти предъ 70 години, и отъ тонона Англамериканѣ-те станаха общи благополучни.

8. Предъ 80 почти години Канады-те станаха подъ Англійско управленіє.

9. Не є много време, отъ каквото Южна Америка и Мексикъ избавихася отъ Испанійско-то владѣніє, и составиха независими (во инаго непокорни) правленіа. Но тіа правленіа са іоще непостоянни, и за то тіа мѣста не са на по добро отъ прежно-то состояніє. Честнх иматъ смертоубійственны бои, и кровопролитіа; но може нѣкой да уповає за скорое оправданіє.

10. Нѣкол часть на Южна Америка, Бразиліа,

іоуіе а има первы.о іі господарь. Порпогал-
лскі-о царь преселнсе у Вразіліа та управлава
люде-те.

11. Гўяна є покорна въ различни Бурш-
пейски власти. А на Патагоніа жители-те са
всегда по колшѣй части Індіанє тўземцы,
кои-то казѣватъ да са весьма дини.

12. Западные-те Індіи управлаваха всегда
Еуршпейски власти отъ каквото се намериха
дори до днесь. Освень С. Домініка или Лутъ.
Многш отъ нухъ пременяваха господари-те
си честш, управлаемы нѣкогда увшотъ тўзи,
нѣкогашъ же отъ онѣзи правленіа. Тўземцы-
те Індіанє истребихасе отъ нухъ. Много мно-
жество черни слуги намерѣватсе въ западные-
те Індіи, кои-то са почти синки работнищш.

13. Кўва є покорна сега на Іспаніа; Јамай-
ка на Велика Бретаніа; а С. Домінікъ, или
Лутъ стана предъ малш години независимъ,
(непокоренъ), и управлава сега отъ Черни.

1. Кой намѣри Амеріка? На коелѣто намѣ-
ри Коломбъ Амеріка? Кои живѣха у Амеріка
предъ обрѣтеніе-то и? До колко време има
отъ каквото се намѣри Амеріка?

2. Какво отиде Коломбъ во Амеріка? Какво
послѣдѣва обрѣтеніе-то на Коломба?

3. Кои Еуршпеанє се засѣдѣха у Южна
Амеріка и Мексікъ? Какво употребиха Шпа-

ніолціи-те и Портогалции те тѣземции-те Индіанци?

4. Въ кои страна на Сѣверна Америка за-
телихасе Инглези? Кога и гдѣ се населиха
перви Инглези въ Сѣверна Америка? Кога се
засѣде първи Нова Англіа?

5. Кои се населиха първи въ Канада?

6. Какво останаха за многу години тѣ
различни мѣста? Кои слѣдователно упра-
вляваха Южна Америка и Мексикъ? Кои го-
сподствваха на Англійски-те преселеніа? Кои
на Канада?

7. Що направиха на конецъ Англійски-те
преселеніа? Що станаха после по смертоносны-
а кой? Предъ колко време стана тоа кой?
Какво стана мѣсто-то отъ тога?

8. Подъ кое правленіе останаха Канады-те?

9. Що послѣдѣва въ Южна Америка и Ме-
ксикъ у мало време? Какво е политическо-то имъ
состояніе?

10. Що имашъ да кажешъ за Бразіліа?

11. Въ кои е покорна Гвѣяна? Какви слѣ-
датъ у Патагоніа?

12. Що има да речешъ за западны-те Индіи

13. Въ кои е покорна Кѣва? Јамайка? Кои
управляватъ сега С. Домініка?

Урокъ м.

Разновидства за Америка.

1. Казахъ ти сега за американска-та сѣша.
Много е разпространно мѣсто, сѣтъ цѣпи

Планински весма големы, и съ езера та найшироки, и съ рѣки на земля-та величайшіи. Сичка-та ѝ дължина е почти 9,000 мѣла; со-державя же до 50 мѣлліоны жители.

2. Живеатъ по нея разни народи, по различни образы управлаеми, и разны нейны страны придобыватъ различни степени благополучія.

3. Въ сѣверны-те страны, каквото у Грландія, мразо е весма лютъ, и происходи-те на земля-та нестигатъ да нахранатъ нити малочетны-те ѝ жители. Въ по южны-те ѝ страны, каквото у Сенокупленни-те Житія, кліма-та не е до толко жестока, за то и рожбы-те на земля-та са изобилны.

4. Въ мѣста, кои-то са близъ при равноденственны-а, каквото въ Мексикъ, и въ западны-те Индіи, и въ часть на Южна Америка, не познаватъ що е зиме, дръвеса-та и сажденія-та остануватъ секога зелени, рожбы и цвѣтове биватъ презъ сичка-та година.

5. Нматъ различіе много жители-те на различни страны американски, споредъ къщы-те, тѣденіе-то, и облекло-то; въ нѣкои страны обитанія-та (сѣдалища-та) са прекрасни, въ други же прекѣдани; така е непремѣнны за тѣденѣ-то и облекло-то. Вѣроатно е о-

Баче, че въ нѣкоя Американска страна неживѣатъ люде-те съ толкова упокоеніе (раха-тъ) и съ толкова изобилно приобръщеніе на животинь-те потребности, каквотоу Свободенни-те Житѣа.

1. Опиши Американска-та Сѣша. Колко е дѣжина-та и? До колко жители има?

2. Какво, или кои живѣатъ въ нея? Насички-те страны жители-те благополучни ли са равни?

3. Зима ли е или жещина въ сѣверни-те страны Американски? Каква има кліма Грнландія? А каква Свободенни-те Житѣа?

4. Въ кои мѣста се не познава зима? Какво е всегда состоаніе-то на дрѣвеса-та и сажденія въ тѣа мѣста? Що се гледа секога въ мѣста-та при равноденственни-а?

5. Що можешъ да речешъ за домове-те, гденіе-то, облекло-то въ различни страны на Америка? Кои Американски люде живѣатъ съ по големо упокоеніе, и съ призовилно при-тажаніе потребностей животиньхъ?

Урокъ мѣ.

⊗ раздѣленіяхъ земныхъ.

1. Научисе сега какво се раздѣлаватъ водите, и сѣхо-то земно, на океаны, морета, рѣки, и езерета; на сѣшы, островы, и планины. Тѣа помни че се казватъ природни раздѣленія земни, понеже ги Богъ сотвори така.

Тая же Географическа часть именуется Естественна Географія.

2. Казахъ ти и мало нѣщо за земни-тераздѣленія на разни житія, царства, и самодержавія. Показахъ ти какво Вурша се раздѣлава на Галліа, Испанія, Портогалліа и пр., и какво въ тѣа разни мѣста живеатъ народи на различни азъцы, различни правленія, различни законы, и пр. Показахъ ти гоше какво человекъ-те на Асія, Африка, и Америка раздѣлаватъ се на много различни азъцы.

3. Тѣа раздѣленія се казватъ раздѣленія политически, понеже человекъ ги направиха. Тая же часть Географическа именуется Политическо Землеописаніе.

4. Има же и друга часть Географическа, която ни извѣшава на кой степень политическій намирасе сѣкій народъ, сирѣчь, какво е споредъ художества-та, вѣроисповѣданіе-то, и правленіе-то. Тая Географическа часть именуется Нравно Землеописаніе (*Ἠθική Γεωγραφία*), а слѣдователно ще ти кажа и за него.

1. Кои се казватъ природни раздѣленія на земля-та? Защо се именуватъ естественни раздѣленія раздѣленія-та на сѣшы-те и на воды-те? Що ни извѣствѣва естествоно-то. Землеописаніе?

3. Кои се казватъ политически раздѣленія? Кои политическа Географія?

4. Кога е друга часть освенъ естественната и политическата Географія? Що казва Нравно-то землеописание? Достогловно ли е Нравно-то землеописание?

Урокъ мѣ.

За жителство и учтивость.

1. Ето, гледашъ чѣка образописание на нѣкои дивы. Тѣа човецы живеатъ, общовидиш, отъ ловъ и рыколоство. Иматъ же различни породоцы и вѣжества да ловатъ дивките животни, каквото мечки, еленѣ, вѣйволоче (биволаѣ), злаци. и други четвероножны, и разновидни птичета. Ловатъ же и рыба съ разновидный начинъ.

2. Рѣдкѡ оратъ тѣа человекы землята, и когато а оратъ, оратъ а нециастны. Сѣдалициата имъ са злощастны колубы, направенны отъ дръвца и калъ. Некогашъ ги праватъ отъ по дѣбели и дъаги дърве, положенни и нареденни едно при друго. Общѡ се скичатъ чѣва ондева совсемъ голи или почти

като голи. Художества, съ кои-то се праватъ къщи за упокоеніе, или ставатъ добри облекла, или се готватъ добри ястїа, вѣсма малко ги познаватъ. Книги за прочитанѣ нематъ никаквы, и обшч са сиромашн, недченни, и вѣдни. По колшѣй же части са жестоки.

3. Голема часть земна обитаетса (сѣднса) отъ человекѣвъ въ това диво состояние. Западна-та часть на Сѣверна Америка, южна-та часть на Южна Америка, много отъ Асіатически-те и Африкански-те Островѣ, и Нова Зеландїа, вътрешни-те и западни-те, и южни-те страны на Африка, сички-те са въ това состояние.

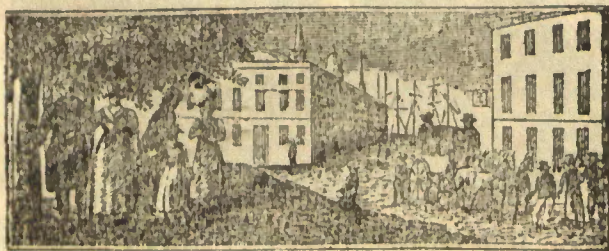
4. Тѣва гледашъ живоописаніе на нѣкои племена, кои-то се скитатъ тѣва ондева, и живеатъ отъ скотопитателство, тѣа са въ состояние глаголемо варварско. Пасатъ стадата си, съ кои-то прехождатъ отъ мѣсто на

мѣсто. Собственниѣ же се хранатъ съ млеко и снага отъ довшѣ-те имъ.

5. Обитанія (сѣдалища)-та имъ не са, кя-тш наши-те големи и за упокоеніе способни и угодни. Чадъре са легки, имѣше покрывка отъ платно или отъ кожы; и можатъ лесно да се преносатъ. Познаватъ мало нещо да готватъ, и да праватъ некакво облекло, но цалокѣпно сичко-то имъ состоаніе не е благополучно.

6. у Ясіа са много народи такива и на таково состоаніе. Арапѣ-те, Тартарѣ-те, и Фіветіанѣ-те, живеатъ общо въ чаконъ животъ и начинъ. Нѣкои же и отъ Персіанъ-те и Сібирцы-те послѣдватъ тоа животъ. У Африка най повече въ пѣстѣни-те, намиратсе племена челоуѣкшвъ, кои-то сѣдатъ въ чадъре, и преносатсе отъ мѣсто на мѣсто заедно съ добыцъ-те имъ. Такива са и Цыганѣ-те, кои-то се скитатъ така по нѣкои на Еурѡпа страны. Варварски-те народове общовидно нематъ много челоуѣколюбіе.

7. Ето, и друго живописаніе челоуѣкшвъ,

кои-то живеатъ въ градове. Тѣа се именуватъ учтивви (політічни или гражданѣ). Народи, кои-то знаатъ добре домостроеніе (къщно-созиданіе), шіенѣ. и готвенѣ, тѣа се казватъ учтивви. Общовидно живеатъ въ градове, иматъ многоразлични средства, и корабли, кои-то ходатъ въ разни по земята-та страны та променаватъ рожкы-те, рѣководѣланіа-та на едно мѣсто за происходы-те и рѣкохѣдожества-та на едно друго. Това се называ торговіа. Політічни-те мѣста самногъ по благополѣчни нежели други-те.

8. Сичка Еурѡпа, по голема-та часть на Америка, сѣверна-та страна на Африка, и южно-восточни-те общы край морета на Асія, можатъ да се именуватъ учтивви и політічни.

9. Имаатъ обаче голема разность політічески-те степени: сирѣчь, нѣкои са убъ повече, політічни, нѣкои же по малъ. Жители-те на Кіта и на Японски-те островы знаатъ да праватъ къщы, и споредъ рѣководѣланіа-та имъ са многы островни, но немаатъ въ ничесомъ образѣ толкова понатіе хѣдожественно же и неоткъжно за благощастливый животъ познаніе, колкото имаатъ Еурѡпейанѣ-те и Англамеріканѣ-те.

10. Трекѣва обаче да знаешъ и то: че се намерѣватъ нѣкои народи, каквото са Инді-

анс-те, кои-то са въ средно состоаніе, сирѣчь помеждѹ вѣдѣніа, и невѣдѣніа. Други се па намерѹватъ, кои-то и у варварско и у диво состоаніе намира человекъ.

11. Общонстинно е това: че народи-те са толкова повече жестоки и тврди, колкото са повече диви; человекѹлюбиви же и любовмѹдри, колкото са повече учтиви и політїчни.

1. Какво живеатъ диви-те человекѹ?

2. Оратъ ли диви-те земля-та? Каквы кѹщы иматъ? Какво се облачатъ? Знаатъ ли да праватъ добры кѹщы? И добри облекаа? Знаатъ ли да готватъ мясо и многоразны травы до толко, щото да направатъ изрѹдно пстїе? Имаатъ ли книги за прочитанїе? Диви-те учени ли са, богати ли са, благошастливи ли са, или не?

3. Въ кои страны на земля-та живеатъ дивни човечы?

4. Какво живеатъ называемїи варвари?

5. Каквы кѹщы иматъ тїа? Знаатъ ли да готватъ и да шїатъ, каквото требе?

6. Въ кои часть земля живѣатъ неучтиви народи?

7. Кой человекѹ се казѹватъ учтиви? Каквы хѹдожества познаватъ учтиви-те пзщы? Гдѣ живѣатъ тїа окщы? Какво праватъ політїчни-те пзщы съ нѣкои средства и корабли? Що се казѹва торговїа? Кои са народи по благополѹчни?

8. Кои части на земля-та са політїчны?

9. Сички-те учтиви народи Фрѣтъ ли са політїчни? Жители-те на Іапонїа и на Кїна політїчни ли са до толко, каквото Френцы-те, Інглези-те, Англамерїканѣ-те, и дрѣги нѣкои

10. Не намѣрѣватъ ли се нѣкои народи, кои-то да смѣшаватъ нравѣ-та съ дивое и варварско состоанїе? Кой народъ можешъ да покажешъ за примѣръ?

11. Не са ли народи-те жестоки, до дѣто са диви? Не са ли благосклонни и челоуѣколюбиви, като са учтиви?

Урокъ мѣ.

за управленїе.

1. Мѣжїе и жены, каквото и дѣца-та, иматъ нѣжда за управленїе и наставленїе. Дѣца-та иматъ потреба отъ родители-те и отъ учители-те, да ги управлаватъ и наставлаватъ, сирѣчь, да ги възбранаваатъ и учѣватъ отъ злотворенїе и повреда, и да ги прибуждаватъ да праватъ основа, кое имъ е потребно и полезно.

2. Надобно се отсѣди въ сѣко мѣсто да иматъ нѣкое управително составленїе, или нѣкоя сила и власть, кое-то да принуждава синки общо да живеатъ праведно. Яко да не беше управленїе, силни-те цѣха да повреждаватъ и озлоблаватъ немоцны-те, зли-те цѣха да насилдватъ добры-те. Различны же

порадоу и образы пріѣха человекѣш-те за да возбранатъ злы-те оцѣ неправда-та, и да утвердатъ на стѣкое причастное житіе правда-та мѣ и преимѣщество-то мѣ.

3. Тіа убѣ могатъ да се разделятъ на самовластни и свободни правленія. Самовластно убѣ правленіе казѣвасе онова, гдѣ сила-та є положена въ рѣцѣ единомѣ человекѣ, кой-то прави самѣ законы-те и управлава люде-те каквото сака. Свободно же управленіе є онова, кое-то се сочинява отъ обшѣш-те люде, и на кое-то чиновначалницѣш-те се изкиратъ отъ люде-те. Самовластно-то же правленіе казѣвасе и Самодержавіе отъ Самодержецѣ.

4. Мѣсто, отъ Самодержца управлаемо, казѣвасе Самодержавіе. По собственни же у Еврѣпа Самодержавія са: Руссія, коа-то є най голема; Тѣркіа, на коа-то самодержецѣ-о се именува Сѣлтанъ; и Австріа (Нѣмечка земля). У асія: Віна, коа-то є най стара и най многлюдна; Японія; и Вірманско Самодержавіе. У Африка: Марокъ. а у Америка: Бразіліа, и Ворнѣ.

5. Царь въ едино убѣ само мѣсто царствѣтъ, но силнѣйшій єсть. Нѣкои царове управлаватъ каквото имѣ є угодно; вола-та имѣ є законъ, и тога се казѣватъ Самовластни. а нѣкои са принѣжденни да упра-

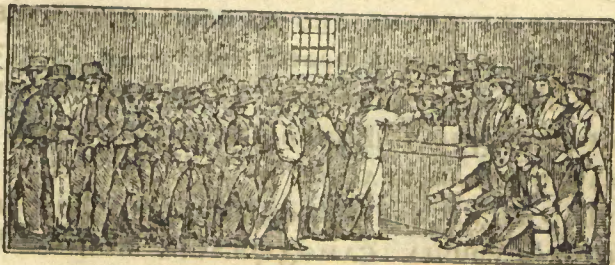

ВЛАВАТЪ СПОРЕДЪ ЗАКОНЪ-ТЕ, КОИ-ТО ЛЮДІЕ-ТЕ ПРАВАТЪ ЗАЕДНО СЪ НИХЪ, И ТОГА СЕ ИМЕНУВАТЪ ЦАРІЄ НЕСАМОВАСТНИ. МѢСТО ОТЪ ЦАРА УПРАВЛЯЕМО, КАЗЪВАСЕ ЦАРСТВО.

6. ПО СОБСТВЕННИ-ТЕ НА ЗЕМЛА-ТА ЦАРСТВА СА У ЕУРШПА. ФРАНЦА Є НАЙ ГОЛЕМО ЦАРСТВО, И БЕЛИКА БРЕТАНІА; ПОТОМЪ СА: ІСПАНІА, ПОРТОГАЛІА, СВЕКІА, ДАНІМАРКІА, ПРУССІА, ОЛЛАНДІА, ВЕЛГЪ, ВІРТЕМБЕРГЪ, БАВАРІА, САКСОНІА, НЕАПОЛЬ, И ЕЛЛАДА. НАЙ СВОБОДНИ НАРОДОВЕ У ЕУРШПА СА ФРЕНЦЪ-ТЕ, И ІНГЛЕЗИ-ТЕ, КАКВОТО И ЕЛЛИНЪ-ТЕ.

7. ПЕРСІА, СІАМЪ, И АВУССІНІА СА И ТІА ДОВОЛНА СИЛА ЦАРСТВА. НАМЕРУВАТЪ СЕ И ДРУГИ МАЛКИ ЦАРСТВА; И ГОЩЕ НѢКОИ МАЛКИ ЖИТЕЛСТВА, УПРАВЛЯЕМИ ОТЪ КНАЗИ, КОИ-ТО ИМАТЪ СИЛА И ВЛАСТЪ ЦАРСКА И САМОДЕРЖАВНА ВЪ МѢСТА-ТА, КОИ-ТО УПРАВЛЯВАТЪ.

8. НѢКОИ МѢСТА НЕМАТЪ НИ ЦАРА, НИ САМО-

ДЕРЖУА. ЛЮДІЕ-ТЕ ИЗБИРАТЪ СИ ПРАВИТЕЛА ИЛИ ПРЕДСѢДАТЕЛА (КОЦА БАШІА) ДА ГИ УПРАВЛЯВА

ЕДНО ЛѢТО, или и повече. АКО СЕ ВИДИ ДОКАРЪ И ПРАВЕДЕНЪ, ПОСТАВЛАТЪ ГО ПА; А АКО Е НЕПРАВЕДЕНЪ ИЗБАДЪВАТЪ ГО И ДРУГИ ПОСТАВЛАТЪ. ТІА (ЛЮДІЕ) ИЗБИРАТЪ ГОЩЕ НАМѢСТНИЦЫ ДА ПРАВАТЪ ЗАКОНЕ-ТЕ, А ПРАВИТЕЛЬ-О Е ДОЛЖЕНЪ ДА ГИ УПРАВЛВА СПОРЕДЪ ЗАКОНЕ-ТЕ. ТАКОВО ПРАВЛЕНІЕ СЕ КАЗЪВА НАРОДОПРАВЛЕНІЕ (ДѢМОКРАТІА).

9. Най прочѣто и славно народоправленіе сега на земля-та е. СОВОКЪПЛЕННИ-ТЕ ЖИТЕЛСТВА НА АМЕРІКА. ВЪ ОБРАЗООПИСАНІЕ-ТО ГЛЕДАШЪ АНГЛАМЕРІКАНШ, КОИ-ТО ИЗБИРАТЪ ОБЩИ-ТЕ ИМЪ ЧИНОВНИЦЫ. ЕЛВЕТІА Е САМОЕ МѢСТО У ЕУРШПА, НА КОЕ-ТО ПРАВЛЕНІЕ-ТО Е ПОДОБНО НА НАРОДОПРАВЛЕННИЙ ОБРАЗЪ.

1. ПОТРЕБНО ЛИ Е ЗА ДѢЦА-ТА ПРАВЛЕНІЕ? ЗАЩО? А МЪЖЕ-ТЕ И ЖЕНШ-ТЕ ИМАТЪ ЛИ ПОТРЕБА ЗА ПРАВЛЕНІЕ?

2. РАЗСЪДИХАЛИ СИЧКИ-ТЕ НАРОДИ ЧЕ Е НЪЖНО ДА ИМАТЪ НѢКОЕ СОСТАВЛЕННО ПРАВЛЕНІЕ? ЩО ЩЕШЕ ДА СТАНЕ, АКО НЕ БЕШЕ ПРАВЛЕНІЕ?

3. КАКВО МОЖАТЪ ПРАВЛЕНІА-ТА ДА СЕ РАЗДѢЛАТЪ? КОЕ СЕ КАЗЪВА САМОВАЛСТНО ПРАВЛЕНІЕ? А КОЕ СВОБОДНО? КАКВО СЕ КАЗЪВА ГОЩЕ САМОВАЛСТНО-ТО ПРАВЛЕНІЕ?

4. ЩО СЕ КАЗЪВА САМОДЕРЖАВІЕ? ПО СОВѢТ-ВЕННИ У ЕУРШПА САМОДЕРЖАВІА КОИ СА? У АФРІКА? А У АМЕРІКА?

5. ЩО Е ЦАРЬ? КОГА ЕДИНЪ ЦАРЬ УПРАВЛВ-

ва каквото той обича, какво се именѹва? А когато управлѹва споредъ законъ-те, какво се именѹва тога? Що е царство?

6. Гдѣ са по собственни-те на Земла-та царства? Кои са най големи царства? А кои са по нхъ? Кои са най свободни народи у Еурѡпа?

7. Кои са доволна силѹ царства, и участиества?

8. Що нематъ нѣкои мѣста? какво праватъ люде-те? Яко е угоденъ, или ако не е що праватъ? Що избиратъ гоше? какво се казѹва таково правленіе?

9. Ко е най значително народоправленіе на Земла-та? Що глѹдашъ въ ообразоописаніе-то? Що е Елветіа?

Урокъ мѣ.

За ВѢРОИСПОВѢДАНІЕ.

1. Разновидни мѣрдватъ различни люде за Творца Бога и создателя всѣхъ, и многовидни кланатъ мѣ се.

2. Много множество народѡвъ непознаха гоше истиннаго Всесоздателя Бога, и вѣрѹюще неразсѣдениѡ кланатсе на созданіа-та негови, като на Творца всѣхъ Бога.

3. Отвѣде глѹдашъ ообразоописаніе на нѣкои человекѹщ, кои-то колѣнопреклонени кланатсе на слѹнце-то, а дрѹги на волѣ, назѹваемъ гдѡвъ. Тѣя человекѹщ се наричатъ па-

зычницъ, и ідолопоклонницъ. Іззычницъ-те и ідолопоклонницъ-те кланатсе на огнь, и на многовидни животни, каквото на мачки, петли, и пр.

4. Індіанс-те са Іззычницъ. Удавдатъ малки-те имъ дѣца въ рѣки-те, разсѣждающе това дѣло да е Богоугодно. Некогашъ се закопватъ живи, и предъ малъ години довицъ жени изгорѣвахасе многожды смертносноу, всѣ (на празно) мечтающеса (чинатъ) че прѣима Богъ благодареніе, ш колко са прелуциени и вѣдни тѣа човецъ!

5. Ідолопоклонницъ и тзычницъ на други мѣста иматъ подобноу погрѣшни понатѣа за вѣроисповѣданіе. Тѣземцъ-те на Сѣверна Америка; внѣтрешни-те на Африка, каквото въ южни-те и въ западни-те і страни; жители-те на Мадагаскаръ; на Нова Олландіа; и на нѣкои отъ асіатически-те островы; и нѣкои племена на сѣверна страна Асійска; сички-те са тзычницъ.

6. Въ сичка-та Еуропа и Асія са разпръснати Евреѣ, кои-то са потомци на стары-те Израилитанъ; тѣа не вѣрватъ Хрїста, и казватъ че беше лстеицъ.

7. Мшаметанѣ се казватъ онїа, кои-то вѣрватъ книга-та на Мшамета, Коран-атъ сирѣчь. Таа книга тѣа иматъ, каквото нїе Сващенное писанїе.

8. Арапѣ-те, Турци-те, Персіанѣ-те, и Тартарѣ-те са почти сички-те Мшаметанѣ; намиратсе Гоце много Мшаметанѣ и у Барбарїа, у Егупетъ, и въ дрѣги страны Африкански, каквото и въ разлшчи мѣста у Асія.

9. Вѣрдоушїи во Хрїста именватсе Хрїстїанѣ. Самое вѣроисповѣданїе истинно и сватое, вѣроисповѣданїе-то є Исусъ Хрїстово; понеже нм учи долгове-те нашы, кои-то имаме къ созданикумъ нашымъ, и съ какво дѣло да угодиме Богу, и какво да мѣ служиме со съ чисто сердце, и да слушаме повелѣнїе и вола Божїа, кои-то ни показа во Сващенное писанїе, и отъ тамъ се научуваме премѣдрости же и благостыни ученїе и познанїе.

10. Казватъ че въ сичка-та вселеннаа се намерватъ Хрїстїанѣ. Тѣа живеатъ у Еуропа и Амерїка, и у малш нѣкои западни мѣста на Асія, [каквото и въ Сурїа, и у сѣверны страны на Африка.

11. Хрістіанѣ-те се раздѣлаватъ на Хрістіанъ Восточныя Церкви; на Хрістіанъ Западныя Церкви (сирѣчь Латинъ или Католицъ); и на Хрістіанъ Протестантъ.

12. Вѣроисповѣданіе православныя Восточныя Церкви продолжается въ Руссія, и въ Восточныя на Еврѡпа Полѡостровъ (вижди на Карта-та). Окщо ѣ и въ нѣкои на Нѣмечка-та земля страны.

13. Вѣроисповѣданіе западныя Церкви продолжавасе въ Италіа, Галліа (Франца), Испанія, Портогалліа, Ирландія, Мексікъ и въ Южна Америка. Окщо ѣ и въ дрѹги мѣста Еврѡпейски, въ западны-те Индіи, и въ Канады-те.

14. Вѣроисповѣданіе на прѡтестантъ-те (по гречески (Διαμαρτυρούμενοι) продолжавасе у Еврѡпа въ Велика Бретанія, Шветія, и Олландія; а у Америка въ Сококѹплени-те Жителства. Окщо ѣ у Еврѡпа іоше, каквото въ Руссія, Германія и въ дрѹги нѣкои.

15. На Восточная церковь жители-те са 62 міа.
 На западна-та 139 -
 На Протестанска-та 59 -

Окшо Хрістіанѣ	260	-
Отѡманѣ	110	-
Еврѣѣ	4	-

На мѣзвичницы-те же, и на гѡлопоклонни-цы-те чинло-то ѣ много по големо.

1. Какво мѣрѣватъ различни народи за Всесоудателя Бога?
2. Какво слѣженіе иматъ различни людіе?
3. Що гледашъ во образописаніе-то? Какво се наричатъ тѣя челоуѣцъ? Изъщницъ, и гѣшлопоклонницъ на що се кланатъ? Въ какво дрѣго вѣрѣватъ?
4. Какви са Індіанѣ-те? Какво праватъ? Какво правѣха нѣкои вдовциъ вѣдани?
5. Какви са изъщницъ и гѣшлопоклонницъ по дрѣги мѣста? А тѣземциъ на сѣверна Америка, и прѣчін?
6. Гдѣ се намѣрѣватъ Евреѣ, и какви са?
7. Кон се казѣватъ Мшаметанѣ? Що вѣрѣватъ?
8. Кон са общи Мшаметанѣ, и въ кои са страны?
9. Кон се именѣватъ Хрістіанѣ? Какво вѣроисповѣданіе иматъ, и що ги учи да праватъ?
10. Гдѣ има Хрістіанѣ? Гдѣ живѣатъ?
11. На какви церкви се раздѣлаватъ Хрістіанѣ-те?
12. Гдѣ се продолжатъ вѣроисповѣданіе Восточна Церква? Въ кои еще дрѣги страны?
13. На Западна-та церква въ кои страны се продолжава? Еще же гдѣ?
14. По кои мѣста са Прѣтестанѣ-те? И гдѣ?
15. Колко са на Восточна Церковь жителн-те? Колко на Западна-та? На прѣтестанска-та? Колко са общи Хрістіанѣ? Колко Мшаметанѣ? Евреѣ? Какво є число-то на изъщницъ-те, и гѣшлопоклонницъ-те?

Виде до сега мало нѣщо Гешграфіческо по-натіе и разумѣніе. Въ тази убѣ мала книжка не можемъ повече да ти говоримъ, но надамъ се че ще послѣдвашъ тѣа преблагопріятна на-ука. Отъ по големъ Гешграфіи можешъ да се научишъ много нѣщо повече.

И не самъ отъ тѣзи, но требва да прочиташъ и дрѣги многообразниы исторічески книги, а най паче пѣтешественны и повседневниы. Тѣа ще те научатъ онова що става по дрѣги мѣста. Ще ти опишатъ какви са нравѣа и обычаи по дрѣги мѣста: ще ти кажатъ за големъ океаны, высоки горы, распро-странни езерета, вѣрзы и големъ рѣки, пре-красны островы, страшны огненнодышны планины, и пр., и пр., и пр.

Ще ти извѣстатъ вкратцѣ за нексени-те тѣлеса (Планеты), кои-то обикалатъ около слънцѣ-то во нѣкое опредѣленно разстоаніе, каквото наша-та плане-та (Земла-та на ко-то сѣднеме), коа-то въ 365 дни, 5 часа, и 49 минуты прави свое-то около слънцѣ-то сви-каланѣ, и совершава 4-те времена на година-та сирѣчь пролѣтъ, лѣто, Есенъ и зима; и около ось-та си, сирѣчь около себеси вѣртисе въ 24 часове и прави день и ноцъ.

На кои-то, като рѣзумѣешъ величина-та и разстоаніе-то имъ ще се чѣдишъ за Божѣа-та премѣдростъ, и заедно съ пророка Давіда ще викашъ "такъ возвеличинася дѣла твоя, Господи, вса премѣдростію сотворишъ еси".

Конецъ.

О П И С А Н І Е

Родолюбивыхъ стицатель.

БЪКЪРЪЩЪ.

Высокопреподобіе Егш Архімандритъ и Игш- менъ Быстричкагш монастыря Г. Гавріилъ Петровичъ	5
за книги	
Высокопреподобіе Егш Архімандритъ и Игш- менъ Римничкагш монастыря Г. Полукарпъ	5
Влашкій Боларинъ слѣцаръ Г. Стефанъ, и кратъ Егш сумешнъ Х. Іоанновцш	4
Влашкій боларинъ Питаръ Г. Георгій баланъ	3
„ „ Питаръ Г. Христоф. мѣстаковъ	3
Секретаринъ Великобританскіа Консулаты Г. Квнстантинъ поповичъ Имволецъ	5
Губернскій секретаръ Г. Міхалъ Кифаловъ	8
Многобченый Г. Анастасій С. Кипіловски	2
Вочтенный Г. Проксій балановъ Рѣхчѣкліецъ	10
„ „ Іоаннъ Неделковичъ	5
„ „ Манъ Іоанновъ сливенецъ	5
„ и кратіа Ішакимъ и Куріакъ Пет.	5
„ и Георгій Х. Ангеловъ сишовецъ	5
„ „ Х. Тончъ Хрістовъ	2
„ „ Манъ Іоанновъ	2
„ „ П. С. Карабикеръ	2
„ „ Ніколай Георгіевъ у Ішъ Рѣшч.	2
„ „ Іорданъ І. Деблевъ Рѣшчѣкліецъ	2
„ „ Христофоръ сок. Габровецъ	2
„ „ Феодиръ Дмитріевъ	3
„ „ Маринъ, и сынъ Егш Дмитрій	2
„ „ Хрістакъ Велковичъ отъ Котелъ	2

Почтенный Г. Стефанъ Макавей сицовецъ	2
„ - Квстаки Панковъ	2
„ Димитрій докровичь сливенецъ	2
„ - Ангелъ Х. Пантеліевъ	ЄДНА
„ Георгій Х. солакогъ сицовецъ	„
„ Квнстантінъ Х. Пантеліевъ	„
„ Стефанъ попъ Феодосіевъ	„
„ Квнстантінъ попъ Феодосіевъ	„
„ Василъ данковичь Феодосіевъ	„
„ Куріакъ попъ Ангеловъ	„
„ Ніколаки Ценовичь	„
„ Іваннъ Д. Х. бакаловъ	„
„ Евстадій бакаловъ	„
„ Міханъ поповичь	„
„ Александръ Куріловъ	„
„ Димчъ Х. сумешновъ	„
„ Хрістофоръ стоановичь	„
„ Ангелъ Хрістовичь сицовецъ	„
„ Х. Люданасій Х. Параскева	„
„ Х. Хрістаки Х. Параскева	„
„ Петръ Алексіевъ	„
„ Іліа Стефанидъ Алтъновъ	„
„ Феодвръ Стефанъ Алтъновъ	„
„ Квнстантінъ Найковичь	„
„ Феодвръ Іоакимъ Петровичь	„
„ Петръ Ніколлевъ	„
„ Алексъ Іоакимъ Петровичь	„
„ Ниделкъ Іванновъ сицовецъ	„
„ Стефанъ Мавропѣловъ	„
„ Н. Пеновичь	„
„ Ангелъ Іонидовъ	2
„ Геургаки Самоковецъ ч.	

Почтен. Г. Димитрій Васіліадовъ	Сана
„ Іваннъ Неделковичъ Плевенецъ	„
„ Феодоръ Георгіевъ	„
„ Х. Іваннъ Х. Константіновъ Сли	„
„ Пенчо Раалчовъ и Петри Пиколовъ	2
„ Сумешнъ Хрїстовъ Нишецъ Архіт.	1
„ Авраамъ Георгіевъ Габровецъ	„
„ Фотакѣ Димитріевъ	„
Влашкїи Питарь Г. Ніколай Константіновъ	„
Почтен. Г. Ніколай Райковичъ Тетивенецъ	„
„ Димитрій Минковъ	„
„ Ніколай Вузантовичъ Рѣшчкляецъ	„

Изъ Крайова.

Преискѣсный доктвръ Г. Петръ Баронъ Ѡкотель 10

Плоецъ.

Почтеннѣйшій Г. Х. Нойко Х. Божиловъ, и братїа Сливенцѣ	5
Почтен. Г. Петръ попъ Вѣзла Сливенецъ	3
„ Х. Гендъ Тонювъ	1
„ Феодоръ Х. Гендовъ	1

Рѣшдєвь.

Влашкїи колларинъ Вистїеръ Г. Яндрей Дешовъ	10
„ „ Питарь Квстаки Апостол.	2
Почтен. Г. Ігнатїй Івановичъ	2

Питецъ.

Влаш. колларинъ Питарь Г. Іваннъ Ніколадловъ 2

Фокшанъ.

Молдавскій коларинъ слъцаръ Г. Х. Андрей	Игнаговъ	3
„ „ Сердаръ Г. П. Димитровичъ		1
Почтен. Г. Стефанъ Димитровичъ		1

ИБРАИДЪ.

Господинъ Феодоръ Милановичъ		10
Почтен. братіа Діамандіови		10
„ Ангелаки Каневичъ		6
„ Ніколъ Ченовичъ		4

Г. Квстаки поповичъ	4	Димитр тодшров кар.	2
„ Петръ боеціовичъ	4	Іваннъ Іванновичъ	„
„ Іванчо алековичъ	3	Атанасъ ніколаевичъ	„
„ Квнстантінъ бра-		Іванница ніколаевичъ	„
тїа петровичъ	3	Атанасъ ніколав. тм.	1
Нікола Стефановичъ		Добри арсенювичъ сл.	„
Габровецъ	4	Хрістъ арсенювичъ сл.	„
Страти сумеоновичъ	2	Стоан георгіевичъ ш.	„
Іванъ георгіевичъ	2	Хрістъ пенювичъ дрен	„
Феодоръ серювичъ	„	Нікола становичъ	„
Іван. докрювичъ ша-		Феодоръ георг. тм.	„
рапици сливенецъ	„	Авраамъ поповичъ	„
Куръ баювичъ карн.	„	Хрістъ ніколаевичъ	„
Іваннъ георгіовичъ	„	Нлій деновичъ	„
Панаіштъ неделковичъ	„	Хрістъ Чепаровичъ	„
Димитр Стефан. терн.	„	Пенъ панагіотовъ	„
Г. Анастас васілюв. тм.	„	Велъ хрістовичъ	„
Панаішт докровичъ сл.	„	Докри димов. граде.	„
Нікола владовичъ т.	„	Петръ ніколаевичъ	„

Іваннъ андреювичь 1
 Васіл паскалювичь п. „
 Паот х. тоти памбол. „
 Димитрѣ петровичь „
 Маринъ |
 Димѣ | братіа петр. 3
 Ігнатъ |
 Пенчѣ Іванновичь 1
 Димитрѣ дойчовичь „
 Панаішт Іваннов. карн. „
 Феодѡр васілюв. памб. „
 Александрѣ димитров
 крленовичь „
 Авраам панаіотѡв. пам. „
 Ішванчо неделковичь „
 Стоанъ велювичь „
 Маврѣдінъ стоанов.
 юрѣ баша „
 Ішаннъ х. стефановичь
 Іамколеуѣ „
 Кшнстантінъ ніколаев. „
 Димитрѣ х. Ішанновъ „
 Ішаннъ параскевовичь „
 Іаннаки петровичь „
 Великѣ хараламковъ „
 Генчо колювичь „
 Окременъ петровичь „
 Панаішт анастасовичь „
 Савби минковичь „
 Хрістѣ стоановичь „
 Тонкѣ петровичь „
 Ангелъ пауловъ „

ГАЛАЦЪ.

Преподобнѣйшій отецъ
 Захарій геѡргіевъ ро-
 докала 2
 Люкороднѣйшій г. анта-
 ки, и сынъ сѣѡ Зун-
 ко антаки отъ си-
 цовъ 4
 Геѡргій димитрѣевъ
 карловеуѣ 2
 Х. Ішаннъ васіліев ши. „
 Х. Авраам ішанновичь „
 Бвстаіій алѣиновичь
 сицовеуѣ „
 Васілій міхалов слив. „
 Х. Іваннъ х. хрістовъ „
 Станчѣ аѡтанасов котл. 1
 Петраки х. прокопів
 сицовеуѣ „
 Ніколай касировъ „
 Х. Ішанн спасовичь „
 Ішанн кондевичь сл. „
 Геѡргій генчов карлов. „
 Ніколай неделковичь „
 Іваннъ попъ феодѡ-
 ровъ отъ горн. ср. „
 Димитрій геѡрг. радо-
 کالا „
 Ніколай кѣманов. карл. „
 Пенко сѣвѣратіев. 3
 Цсчо дѣйловъ

Братіа авраамов. сиц. 1
 Феодоръ д. павлрціолъ ,,
 петръ пенчовъ ,,
 Ніколай стойков. соп. ,,
 Калчо Феодоровъ ,,
 Гергій Дракопѣловъ ,,
 Григорій тел. рѣссіан. ,,
 Анастій р. гер. адріан ,,
 Петръ іванновичъ ,,
 Петраки х. ікономовъ ,,
 Гергій димитрієвъ 4

ТЕРНОВЪ.

Высокопреподобнѣйшій
 Архімандрітъ г. х. Іларіонъ терновскій протосуггелъ отъ Влена 3
 Высокопреподобнѣйшій
 г. максимъ архімандрітъ леекскій 2
 Преподобнѣйшій отецъ
 г. Впифаній ршлець 1
 Преп. х. ісайа калифер. ,,
 - Геромонахъ нѣк. х. мос. ,,
 Благогов. сакелларій п. петко 1
 П. ігнатъ изхотн. ,,
 П. сумешн ѿ к. сѣло 2
 П. серафимъ ф. бей ,,
 П. іван. ѿ бела ,,
 П. куро ѿ пла. 1

Первудіа. г. х. Феодосій 1
 Словеснѣйшій уч. г. іа. ковъ Хрїстовичъ 3
 Благороднѣйшій г. кр. х. недювъ ,,
 Мѣсікословеснѣйшій г. ніколай п. васілієвъ зл. ,,
 Мѣсікосл. г. ніколай п. в. 2
 Пѣстыннолюбншій отецъ г. Нікіта 1
 Люкороднѣйшій г. Стефанъ пенювичъ, ахтар и сшнове егѡ димитрій и ніколай сос с. н. ніколаєвъ 5
 Словеснѣйшій уч. г. Гергій іванновичъ драновець 5
 Пѣснословесншій г. Стефанъ ѿ ф. бей 1
 Уч. г. хрїсто драгановичъ ,,
 Словесн. уч. г. іваннъ г. Г. маріанъ д. піберк. 3
 Уч. г. Іван. антѡновъ 2
 Димитрій гр. ал. уч. 1
 Крѣстю В. ,,
 Ніколай аб. ,,
 Я. Анастій данїилов. ,,
 Іван. аб. и певецъ ,,
 Ніколай слабчовъ ,,
 Ніколай ѿ арбан. ,,

Г. Куріак аггелов люб. 1	Г. Х. Панаішт ѿеодѡр. 1.
Хрїсто давідовичь „	Іванчо стойнов. б. „
Драгой іаков ѿ т. „	Г. Петко ахтаръ „
Велко ѿ лѣсковецъ „	Янгелъ тоновъ аб. 2
Стефан ѿ драг. „	Кѡнстантїн В. ах. 1
Петръ кочовъ „	Нено гофація „
Георгій кочов. ф. б. „	Нїколай гофація „
Стоан георгїев. ф. б. „	Димитрій терзіа „
Ради марков. ф. б. „	Мїхалъ бакалинъ „
Нїкола славчов. „	Нїколай терзіа „
Петко Васїліев. „	Панаіштъ ср. „
Нїкола кѡнстан. к. „	Мїхана крестов ш. „
Нїкола челенг. к. „	Паскал нехміловичь „
Ганчо петковъ каз. „	Смилъ д. абація „
Ш. уч. г. болю „	Озкби колюв терз. „
Кѡн. іваннов. „	Савва бакалинъ „
Марїнъ драганов. „	Георгій бакалинъ „
Миню ігнатѡв. „	Петръ абація „
Благороднѣйшїй г. ѿеодѡръ ѿ деб. „	Григорій карак. сиц. „
б. и сл. г. вустатїй іо. „	Петръ гофація „
Г. Георгій чох. „	Стефан кантар. др. „
Х. кѡнстантїнъ В. „	Іван. и у. тескер. „
Минчо м. дебелец „	Іванчо Іліев гов. „
Предпочтен. г. дадо ѿеодѡръ дебелецъ 2	Панаішт х. вустат. „
Почтен. г. петр стоанов. вечаїа 3	Станчо терз. ѿ с. „
„ Г. Х. хрїстод. х. Н 1	Х. Райко Стефан. кав. „
Х. кѡнстантїн аб. „	Мартїнъ х. цончовъ „
Х. Георгій ѿеодѡр. 2	Цончо петков казан. „
Х. Хрїсто драг. ѿ тр. 3	Іанко манѡилов. к. „
	Манѡил цан. с. дол. „
	Нено петров. терз. „
	Станчо кѡнѡв. бакл. „

Г. Станчо Ніколов. бак. 1
 Славчо Феодуров. „
 Стано геургіев. кож. „
 Х. Ніколай Х. квинстан-
 тїнов. кюр. „
 Нікола челегир. „
 Стойно арабаџиог. „
 Х. Христо В. терз. „
 Стоан Ніколов. р. ор. „
 Ангелъ мїнчов. тер. „
 Иванчо Феодур. м. ор. „
 Петко Хрістов басм. „
 Колчо Петков. к. „

Учениць.

На заимно-то училище
 въ Габровска-та стран-
 нопріємница г. Пеца Х.
 Хрістова по 1
 С. Васіліи досюв. аб. „
 Ганю досювичь „
 Рашко іванн. драг. „
 Ніколай геургіев кож. „
 Иванчо станювѣ п. „
 Иванчо гирганрвичь „
 Иванчо стоановичк. „
 квинстантїн радков. „
 Ніколчо іваннов кож. „
 Петръ Ніколаевичах. „
 Феодуръ, и Іанко не-
 делкови тѣт. „
 Павелъ, и трѹфимъ

Іваннови дѣдѣк. 1
 Нидалко, и Генчо
 станюви бак. „
 бл. Минчо ганчов драг. „
 Димитрій цонюв. кж. „
 Стамат недюв драгк. „
 Иванчо стойков кѣж. „
 Ніколчо дончов пап. „
 Савва Х. геург. бакал. „
 Г. Паскал ангел. абаџ. „
 Ванчо стойков. абџ. „
 Ніколчо Х. Феодур. аб. „
 Панаїѡт Іван. кѣжѣх. „
 Панаїѡт Феодур. тер. „
 Димитрій стоанов. „
 Стефан върканов п. „
 Петръ Іліев. папѣџ. „
 Геургіїи цанюв. абаџ. „
 Витан ганюв. бак. „
 Савва, Коле, петръ га-
 чѣви казанџ. „
 Косю ганюв. терз. „
 Кончо колюв. ковач. „
 Панаїѡт дончов кѣж. „
 Яггелъ драганов. бак. „
 Ганю Марков кираџ. „
 іван. Феодур. касап. „
 Феодур рачѣ васїл. „
 Феодур Ніколаев. б. „
 Савва геургіев. абаџ. „
 Іліа стойчов. бакал. „
 Панаїѡт Хрістов. тр. „

Сл. Васілій димитріев. 1	Почтеннѣйшіи братіа
Маріи Іваннов. ѿ С. „	Петко. и Г. Х. Андреа
Добри пенчѣв. ѿ пан. „	Х. Іванна мѣтафа 3
Димо георгіев. ѿ хт. „	Почтеннѣйшіи братіа
Ганчо ѿеодур. ѿ х. „	Г. Хрісто, Г. Георгій,
Г. Іанко цачѣв. чѣх. „	и Г. Андреа Д. Хесап. 3
Петр Іваннов. кѣж. „	Почтеннѣйшіи Г. Іліа
Димитрій столнов. „	цоню Видинецѣ 1
Кръсто ангелов. терз. „	„ Г. Іванчо Пенчовѣ
Ніколай Єнѣв. кюр. „	капазанче-то 2
Іван. димитріев. илю. „	Г. димитрій ніколов
Сл. Г. димо ніколаевич,	топѣзюгѣ 2
Драган, и ѿеодурѣ	Х. Рачко Петровѣ 1
крѣстю бак. „	Искѣснѣйшіи докторѣ
Станчо рѣсов. бак. „	Г. Марко Стефанович. „
Вню ганов. ѿ варѣв. „	Иск. Г. С. Квнстантїнов
Ніколай іваннович. „	ѿ казанлъкѣ „
ГАБРОВО.	Почтен. братіа Г. Ніко-
Высокопреподокнѣйшіи	лай, и Г. Іоаннѣ Д. ки-
Архімандритѣ. и Игѣ-	лифарови 2
менѣ соколскагѣ м. Г.	„ братіа Г. Стефанѣ, и
Іулифѣ 5	Г. Хрісто Андрееви „
Мѣсїкословеснѣйшіи Г.	„ братіа Г. Денчо, и Г.
Іулифѣ К. соколскій 1	Нено доїнови „
Словеснѣйшіи Г. Нео-	братіе Г. Іушко, и Г. І-
футѣ соколскій „	ванчо Х. Васілієви „
Благоговѣннѣйшіи Є-	І. Дечков хѣціюгѣ „
пітронѣ Г. п. Станчо „	Гейкю Генѣовѣ „
Благогов. Г. п. І. Кон. „	Хрісто Цанковѣ 1
Г. п. С. Главановѣ „	Іван. Петр родовѣ „
	Пенчо Х. Цачовѣ Дра-
	новецѣ „

Поч. Кѡнстан. Спасов. 1	Поч. Іоѡсифъ продан. рак. 1
Цоню пенч. Севлели „	Гешр. добрюв. чихл. „
Генчо станюв силдар „	Іванчо ст. брашовл. „
Х. ст. х. гергіовъ „	Сумешн кихлікарогалъ „
Досоѡей ніколаев. б. „	Кѡнст. Стефанов. ч. „
Петръ паскаловъ „	Златію п. Вълчовъ „
Іоѡаннъ стоановъ д. „	Феодѡр Нікол. рашей „
Петръ Феодѡровъ ѿ	коію Іван. х. Боровъ „
казанлъкъ тер. „	Нено хрістов терзіа „
Ніколай хр. пейіювъ „	Денчо Іван. нѣичов „
Феодѡръ ст. цоніов „	Ігнатъ димитров р.
Антѡн. міх. кюрчіа „	ѿ Бтаратъ „
Кѡнстан. хр. Іотіов „	Стоан. Іванч. балин „
Драголъ стоановъ „	Захарій денчовъ „
Нікола п. механціог. „	Станча петков кар. „
Ніколай г. Рашей „	Іенчо Іванчов кацар. „
Хрісто д. кешиш. „	Іванчо Ніколаев хрех. „
Станчо Ів. шарил. „	Марко ніколаев хрех. „
Петко милчов. ч. бож. „	Стоан хрістов кюр. „
Х. Андреа х. досіовъ „	Ніколай Іванч. лѡче „
Іванчо Андреевъ „	Хрісто Аврамче-то „
Станчо дандоловъ „	Васілій боіюв сапѡн. „
Андреа димитров. т. „	Рачо Неновъ „
Станчо Феод. халач „	Ніколай хріс. бобичк. „
Давн колчов чихлар „	Цонк Іѡнов слаатаръ „
Рачо Іван. басмаціа „	Баю Іваніов кривераж „
Іванчо Чапканче-то „	Іванчо пенч. Влахче „
Рачко станчов касм. „	пенчо стоан дранов „
Бойно стоанъ басм. „	Ніколай ганч. слаат. „
Влаю петков басм. „	Іванчо петк. кирче „
Васілій Ігнатов бас. „	Міхо Енюв. слаатаръ „
Петръ Недіов халач „	Рачо п. Наковъ

Поч. Иван. Кол. раског.	1	Словеснѣйшій и люко-
Нік. петров шарван	„	роднѣйшій учитель Га-
Нік. Иван. бакочки	„	кровскаго училища Г.
Георгій Іосифовъ	„	Цвѣтко Недювъ
Петр Червен петков	„	Ученицъ-те по
Доври Иліев гюмюш	„	Сл. Ігнатій Нікодимов
Дончо клепиновъ,	„	Лазарь папаніколаев
Ради бачбварь	„	Иліа Хрїстовъ
Денчо Япостоловъ	„	Сумешн Хр. ѿ Довечъ
Петр. Миниов. Недюв.	„	Іваннъ петков-марче
Стойчо Петков чихл.	„	Міхана пен ново С.
Іванчо Петков терз.	„	Димитрій Іванчовъ
Минчо Георг. терзіа	„	Толіо Цонювъ
Васілій п. боад.	„	Минчо и Хрїсто Іван-
Къню Хрїс. такакъ	„	чови Драцъ
ГѢТѢ колиов такакъ	„	Стефанъ Іоакимовъ
ГѢТЮ Иліев такакъ	„	Юездоръ Райковъ
Неню станов халач	„	Минчо Колиов Недюв-
Хрїсто цоню боцъ	„	цъ
Къню Ніколов терз.	„	Кою Стоанъ топлаш
Станю пенчѢв втиче	„	Міхана Димчов Д.
Іванчо станч. харл.	„	Хрїстаки Радоєвъ
Цвѣтко Іовков чих.	„	Стефан пенчов ГѢв.
Райко Юеод. тодоров.	„	Хрїсто Иван. гранч.
Пеню тончов, шипк.	„	Хрїсто Гинчо гранч.
Х. Іваннъ георгієвъ	„	Іонко Андреев гранч.
Петко Х. Іван. п. М.	„	Димитрій папа-Ва-
Нікола Сюд. априлов	„	сілієвъ
Бв. ѡумій Минчовъ	„	Петръ папа-васілієвъ
Панаіѡтъ Св. ѡумієв	„	Васілій, и Денчо пецо,
Ученицъ въ		Цвѣтко, и Деню Ян-
Габровско-то училище.		дрееви

СА. Андрей Іонков сап. 1	СА. Іван. Петков дранов. 1
Ніколай и Пліа Іван-	Станчо Геніюв. гарьм. „
чови К. „	Досодей Дедюв сап. „
Викстантин Ніколаев „	Іваннѣ Внюв так. „
Гевргій Рѡчков са. „	Хрїсто Станчов Ярн. „
Нікіфоръ Іончо „	Гевргій х. Васіліевъ „
Хрїсто Феодшров креч. „	Хрїсто Стониобаюв. „
Іванчо пенч. Семовъ „	Рачо Станмиръ „
Стоанъ пенч. драгол. „	Станю Гъдіювъ „
Станю васіл. гранч. „	Милко Стратовъ „
Станчо и Хрїсто кол-	Станю Стонкаюв „
чови К. „	Іларіон П. х Хрїстов. „
Гевргій Петров кар. „	Хрїсто П. х Хрїстов. „
Пенчо и Даню п. Г. „	Іванчо Іоак. Манолов „
Ніколай Тотювѣ ѿ Ка-	Вню Іваннов Флинт. „
зана. В. „	Феодшрѣ Нік. Іван. „
Станчо Іоновъ са. „	Гевргій Нік. Ізмав. „
Петрѣ С. Пинта „	Іовчо Стан. кіосеоглѣ „
Петко Денюв боцѣ „	Нено Іос. ламбан. „
Іванчо и Стойчо Мин-	Андрей Феодшровѣ „
чови „	Хрїсто Пе. боцѣ „
Димитрій Геніювѣ „	Продан. и Іван. пенюв. „
Петрѣ Геніювѣ дра-	Іван. Петко боцѣ „
новѣ „	Хрїсто Пенчо шана „
Тихолѣ Продан. крнч. „	Гевргій х. Владимир „
Геню Гевргіевѣ кант. „	Нікодимѣ Іванчовѣ „
Котю Гевргіевѣ сап. „	Хрїсто Минчо каче „
Минчо Станов. К. „	Іваннѣ Волю дано „
Іван и Рачо Стойчови „	Ніколай Дим. ковач „
Доню Пенчовѣ „	Продан Нено денюв „
Хрїсто Досюв акац. „	Феодшрѣ Пенювѣ „
Іван. Денчов. самар. „	Іванчо Алексов кнѣге „
Іван. Панюв халач. „	Хрїсто и Недю гъдіюв. „

Сл. Станю Кол. Іванил 1
 Іовко Хріс. днзоро „
 Хрісто Іван. ѿ зи-
 ленно дзрво „
 Спасъ Хрістов М. „
 Ніколай Петръ т. „

ТРАВНА.

Благородѣйн. Г. П. Алек-
 сій п. Іванновъ 1
 „ Г. П. Стефан Нечов „
 П. Кωνстантін В. „
 Почтеннѣйшій Г. Ніко-
 лай Іванчов ЧШШГ „
 Г. Феодвр п. Іваннов „
 Почтеннословеснѣйшій „
 Г. Ніколай Феод. колу „
 Словеснѣйшій Г. Яггелъ
 Х. таховичъ „
 Г. Даню Ніколаев М. „
 Даню Райков хаа. „
 Кончо Стойнов бак. „
 Іванчо Райковъ „
 Златю Д. бакал „
 Ніколай П. Іваннікіев „
 Іванчо Феодврор к. „
 Почтеннѣйшій Г. Феод-
 връ Петровъ „
 Г. Стойно Міхалов „
 Даню Стойчовъ „
 Кълинчо Данювъ „

поч. Димитрій Генчов д. 1
 Димитръ Дончовъ „
 Іваннъ Богдановъ „
 Стойко Тихоловъ „
 Даню Ніколов Явр. „
 Ошма Пейчовъ „
 Яггел Алексов акт. „
 Белчо Данюв бак. „
 Петр Минюв зогр. „
 Сл. Кънчо трончов уч. „
 Феодвр Петков кюр. „
 Алексій Стоюв гайт. „
 Іванко П. Кωνстантін „
 Сумешн дончов тер. „
 Алексій П. димовъ „
 Алексій П. димов маа-
 ки и учени „
 Стефан П. белчовъ „
 Даню Момчовъ в. „
 Петръ Пейчов злат. „
 Петко Іванновъ „
 Гергій Радов гайт. „
 Іванчо Стоювичъ г. „
 Койчо Данювич каз. „

СИВЛІЗВО.

Высокопреподобенѣйшій
 Іеромонах Г. Д. ршлуз 1
 Благород. Впітроп Г. Х.
 П. Недѣлковъ „
 Мѣсїкословесн. Г. Ніко-

лай Ішанновичъ уч. 1
 Почтен. Г. Мина радко-
 вичъ „
 Г. Григорій х. Стоан. „
 Захарій Ніколаев. „
 Къню Цою устѣ. „
 Хрїсто Петков. А. „
 Маргарит Ішаннов. „
 Петко Іончовичъ м. „
 Геню Коювичъ к. „
 Димо Дедюв аб. „
 Петю Петковъ „
 Рашко Петковъ „
 Гешрґій Сумеоновъ „
 Петю Цанковичъ з. „
 Стоан Петковичъ м. „
 Люванчо п. Ніколаев „
 Димитр Хинков чар. „
 Станю Гешрґіевичъ р. „
 Велчо Стойнов сап. „

ІАННИНА.

Глаго говѣйнѣишій Г. П.
 Стефанъ 1
 Почтен. Г. Ішванчо но. „
 Г. Велю Митовъ ш. „
 Марко Бонювъ „
 Гешрґи Стеф. панц. „
 Хрїсто Бокчовъ „
 Гешрґій Коювъ „
 Ніколай п. Квнстан. „
 Ынчо Генювъ „

ШУМЕНЪ.

Родолюбивий Г. Ралли х:
 пз. Маурїди 10
 Готн. Хрїстаки х.
 пз, маврїдъ 4
 Дѣкѣ П. димитровичъ 2
 Х. ѿеодшрѣ Мацереѣдъ 2
 Х. Димъ х. Вичовичъ 2
 Вичъ Билдирогъ 2
 Словесн. Учитель Ніко-
 лай п. ѿеодшровичъ 4
 Г. Ангелъ Васїліевъ 1
 Стамен Радѣшовичъ „
 Димитрій В. Кошнѣк „
 Драганъ Железовъ „
 Яндрей Міханловичъ „
 Григоръ ѿеодшровичъ „
 Димитрій Попмарїн „
 Стоанъ Слатювичъ „
 Ніколъ Рачювичъ „
 Радѣшкѣ Марковичъ „
 Х. Докри Вичовичъ „
 Г. Антѣишій Д. Мѣтахол „
 Андрей Іванновичъ „
 Жекъ Билдирогъ „
 Іванъ Станчовичъ „
 Спурїданъ Радѣшов. „
 Х. Хрїстъ х. Райковичъ „
 Г. Кѣли Радовичъ „
 Х. Квѣтаки Іванновичъ „
 Г. Добри Гешрґіевичъ „

Г. Феодѡръ Радовичъ	1	Бл.от. п. Димитрій	1	1
Вичю Генювичъ	„	почтеннородолюбивый	„	„
Петръ Гешоргіевичъ	„	Г. х. Величкѡ Пенчов.	2	„
Панаішт п. Феодѡровъ	„	Родолюбивый сынъ егѡ	„	2
Рачю Рѣсіевичъ	„	Г. х. Іван. х. Величков.	1	2
Яѡанасій Іанковичъ	„	почтен. кратіа Г. х. Пет.	„	2
Васілій Жековичъ	„	и х. Яѡ. х. петкови	2	1
Харалампій Феодѡровъ	„	почтен. Г. х. Ангелъ Сте-	„	„
Рачю Жековичъ	„	фановичъ	2	„
Жекѡ п. Жековичъ	„	Г. Евстадій Стефан.	1	2
Димитрій п. Феодѡровъ	„	Петръ папазоглѡ	1	„
Х. Вичю Іванновичъ	„	Х. Димитрій х. М.	„	2
Каню х. Дакѡвъ	„	слов. учитель параскева	„	2
Митю Радовичъ	„	Даміановъ	„	2
Феодѡръ х. Бойчовичъ	„	Поч. Г. Дечо Гешоргіевичъ	„	2
Квстаки х. Васіліевъ	„	Рецо Кочовъ	„	2
Х. Жекѡ	„	Феодѡръ Ралчовъ	„	2
Х. Сумешнъ х. Вичови	3	Сумешнъ І. братовичъ	„	1
Добри Билдироглѡ	1	Назаръ Міханловичъ	„	2
Жекѡ ѿ лопѡшна	„	Іѡсиф х. Пенювъ	„	1
Иліа Гешр. Учитель	„	Марко Марковичъ	„	1
РУСОУКЪ.		Міхо Овръменовъ	„	2
Боголюбивѣйшій Епис-		Квста Ангеловъ	„	2
копъ Терн. Г. Г. Сунесій	2	Ніколай Іванчовъ	„	1
Высокопр. Архімандрітъ		Димитр. Бойчовичъ	„	„
Г. Яѡанасій Ъвграфецъ	2	Панаютъ Рѣсѡвичъ	„	„
Благогов. Отецъ Г. п. І-		Марінъ Цвѡтковъ.	„	3
гнагій Сакеларій	1	Стоан Квстовъ кѡждъх.	„	2
Благогов. Отецъ Г. п.		Іваннъ Г. Маврѡдовъ	2	„
Хрѡсто	„	Х. Яѡанасій х. Петк.	„	„
Благ. От. п. Марінъ	„	Рецо Кочовичъ	1	„
		Петръ п. Сакелл.	„	„

СЛОВА.

Высокопреподскнѣишій
 Г. Іоаннѣ Хіуендарецъ 2
 Благороднѣишій п.
 Андрей Савеларій 1
 Ел. прѣтопос. Савва „
 Попъ Савва п. Мілановъ „
 Нікола п. Степановъ „
 Нікола п. Драгостин. „
 П. Стефан Стефановичъ „
 П. Хрісто Киршовъ „
 П. Івани Х. Момчиловъ „
 Святиеннословескѣишій
 Іларіишъ Х. Стоановъ 2
 Словеснѣишій Г. Іер-
 данъ Неновъ 2
 Стойко Іванновъ 2
 Димитръ Драгановъ 1
 Святиеннодіаконъ Хі-
 ледарскій Хараламъ „
 Родолюбивый Г. Х. Іер-
 данъ Х. Іванновъ 2
 Родолюбивый Г. Х. Фе-
 одоръ Х. Стоановъ 2
 Любородный Г. Х. Хрісто
 Х. Стоановъ „
 Почтенный Г. Нікола
 Момчиловъ 1
 Г. Аг. Радивой „
 Г. Х. Стефанъ „
 Господин Ел. Ікономов „

Г. Крѣстю Сларовъ 1
 Нікола Жеконъ „
 Назаръ Ідркановъ „
 Марко Тренненче „
 Х. Савва Х. Іванновъ „
 Цончо Келджи „
 Ідрканъ Стойковъ „
 Пию Х. Ценчовъ „
 Златю Ксюджи „
 Івани Х. Јорд. Старый „
 Станю Петковъ „
 Сумешн Сумеснов Трев. „
 Міхо Петковъ „
 Влacho Неюв Златицан „
 Ученици ѿ училище-
 то по 1
 Сл. Стефанъ Мартінов „
 Нікіфоръ Мартіновъ „
 Матюей Іердановъ „
 Степанъ Степановъ „
 Стойко Феодоровъ „
 Іваниъ Ценювъ „
 Петко Івановъ „
 Нікола Анастасовъ „

КОТВАЪ,

Госп. Стоанчо, и брат-мѣ
 Г. Славъ Крѣв. 2
 Стак, и брат-мѣ Вічо,
 и Анастас п. Петров. 4
 Сумешнъ Станчовъ 2
 Цонко, и брат-мѣ Г. 1

Иваннѣ Бѣзовѣ	2	Димит. Афанасовичъ	2
Г. Иваннѣ Петридовѣ	1	Любороднѣйшій Г. Д.	
Раднѣ Лѣч. Абаѣа	„	Панаѣштовѣ Фран.	„
Кожилѣ К. Абаѣа	„	Поч. Г. Х. Георг. Х. Феод.	2
Хрѣсто Стойковѣ	„	Параскева М.	2
Матѣеа Драгановѣ	„	Анастасій Тончовичъ	1
Хрѣсто Вел. Бакалин	„	Слави Симиѹчи	1
Нони Ю. Бѣгличѣа	„	Димитрій Георгіевѣ	„
Драгол В. Шевецѣ	„	Янчо Стоанов Лѣ.	2
Стоанѣ Ст. Бакалин	„	Сл. Г. Параскева Папа.	1
Пеню Димовѣ	„	Гос. Параскева Цѣновѣ	„
Докри Р. Абаѣа	„	Х. Генчо Х. Куровѣ	„
Димитръ Керовѣ	„	Яндрей Златовичъ	2
Янтѡн. П. Раднлов	„	Параскева Цѣнѡвичъ	„
Димитр. Д. Тича	„	Стефанѣ Пенчовѣ	2
Димитр. С. Ѡ Варна	„	Нойко Стефановѣ	2
СЛИВЕНЪ.		Анастасій Дѡкѣадовѣ	1
Почтеннѣйшій и родолю		Рафанѣ Антѡновѣ	„
бившій Г. Х. Данчо Дан.	10	Маврѡди Х. Георгіевѣ	2
Лѣка Х. Данчовѣ	1	Юрдан Георгіевѣ	1
Поч. Г. Х. Георгій Сакел-		Димитрій Х. Панаѣш	„
ларскій	„	Ненчо Златовѣ	2
Предпочтеннѣйшій, и		Димитраки Васіліев	1
вѣчнопамятнѣйшій ѡ		Кѡнст. Маврѣдов Вѣз	„
народной похвалѣ		Х. Георгій Кѡнстант.	„
и трѣдаслюбїи Г.		Георгій Зафѡровѣ	3
ДОВРИ ЖЕЛЕСКОВѣ	10	Иваннѣ Ставровѣ	„
Иваннѣ Д. Желесковѣ	10	Господинѣ Ивановѣ	2
Почтен. Г. Иванчо Жел.	10	Васілій П. Станчовѣ	„
Искѡснѣйшій часотво-		Нойко Стефановѣ	„
рец Г. Аѡ. Ѡ Граѣа	2	Георгій Илиевѣ	„
		Панаѣшти Крѣстовѣ	„

Г. слави Райчовъ 1	Г. Димитраки сабов. к. 1
Іванн Д. Райноглаъ „	Яѡанасій контовъ „
Димитрій Панновъ „	Маврѡди Іванновъ „
Антѡній Ікономїдовъ „	Панаїѡтъ іванновъ „
Ніколай Димовъ „	Феодѡръ влахъ „
Стефанъ Дїамантїевъ „	Стоана Стойковъ „
Васїлій Стойчовичъ „	Димитрій Захарїевъ „
Димитрій Москов. „	Геѡргїй Димовъ слбг. „
Іваннъ цалов. „	Геѡргїй Зафуровъ „
Х. Іванн Х. Феодѡровъ „	Апостолъ гандовъ „
Іваннъ Яѡанасїевъ „	Димитрій кѡнстан. „
Димитрій Јордан „	П. Златановъ „
Феодѡр М. Алексан. „	Х. Ал. Х. Дїамандїевъ „
Драганъ Феодѡровъ „	Ніколай М. кожѡхар „
Россъ П. Вѡлковъ „	Іваннъ Н. Бакалин „
Геѡргїй П. Вѡлковъ „	Добрн Станов. кепецъ „
Мїхаил Нік. рѡбарь „	Стефанъ Ніколаевъ „
Петръ Іванновъ „	БОГНИ ЗАХАРЯ.
Х. Нік. Х. мїханловъ „	Преподобнїйшїй Отецъ
Яѡан. Крѡстов. часопр. „	Ягапїй ѡ об. рѡлскїй 1
Ніколай П. аргуровъ „	Г. Х. сумешнъ Хїлендар. „
Димитрій Стефановъ „	Хороепїскопъ П. Нікола „
Дамїанъ миновъ „	П. Зафурски „
Димитрій Стойновъ „	П. Стефан Дончовичъ „
Варбанъ Нейковъ „	П. Бонїю Іоанновичъ „
Іваннъ Петровъ „	П. Іѡ. Петков. змеюво „
Геѡргїй Іѡан. абація „	Любороднїйшїй Г. Х.
Іѡан. Златов. кожѡхар „	Геѡргїй Стоювъ 10
Геѡр. Дѡкїадовичъ „	Почтен. Г. Г. Іванновъ 1
Нік. Генов вѡлашикофъ „	Господ. славевичъ „
Добрн Стойчовъ „	Г. Димиръ „
Димитраки Ікономїдовъ „	

1
,
,
2
2
1
,
,
2
2
1
2
1
2
1
2
1
3
2
,
,

Поч. Параскева Лѣков. 1
 Саврес. Г. х. Антѡнъ х.
 Митровъ „
 Г. х. С. х. Гевургіевъ „
 Афанасій Іваннов. „
 Міханлъ Банѣвъ „
 Поч. х. Іванъ Стоювъ 2
 Х. Фѡма х. Хрістовъ 2
 Рашо Іванновъ Спі-
 тропъ цер. с. дим. 1
 Тачо п. Ніколаев. с. „
 Міню Феодѡровъ Екклан-
 сіархъ с. Дмитріа „
 Начъ марковъ казанц. „
 Гюра бойчовъ кѡюмціа „
 Х. Тачъ х. Нікаллевичъ „
 Анастас петков. абаціа „
 Кою Стоиловъ чѡг. „
 Іанко Нейковъ абаціа „
 Нікола Владовъ „
 Міхо Афанасовъ „
 Ученицы
 училищніи по 1
 сл. Ст. ан. п. Іваннов „
 Ніколай п. х. Димовъ „
 Неделчо Стоиновъ „
 Тачо Іванновъ „
 Димо Пенювъ „
 Теню х. Іванновъ „
 Марко х. Паскаловъ „

сл. Генчо Міховъ 1
 Гевургій Неновъ „
 Х. Іванъ х. А. „
 Васілій х. Іліевъ „
 Паѡнъ Настовъ „
 Гевургій п. Міханловъ „
 Белъ кѡнювъ „
 Ніколай п. Іванновъ „
 Желю Стоанчовъ „
 Міхалъ Генчовъ „
 Стѡанчо Даніиловъ „
 Генчо Пенювъ „
 Наню Митовъ „
 Хрісто Славовъ „
 Гевургій Тошовъ „
 Димо Драгіевъ „
 Феодѡръ Желювъ „
 Минаки Продановъ „
 Белчо Марковъ „
 Неделчо п. Афанасіевъ „
 Ішванчо Генчовъ „
 Тошъ Стоановъ „
 Хрістаки х. Фѡмовъ „
 Начо Кѡстовъ „
 Ішванчо Димовъ „
 Феодѡраки Коювъ „
 Начо Драгановъ „
ДОСНЕНІА Г.
 Высокопреподобнѣйшій
 Г. х. Викентій Соборный

старецъ з шгравскій 10
 Высокопреподобнѣйшій
 Архімандрітъ Г. Онѣф-
 рій Казанлъчанинъ 10
 Высокопреподобнѣйшій
 Пронгдменъ Г. Іулифъ
 копрившанинъ 10
 Высокопреподобнѣйшій
 прог. Г. Іуаннікій 2
 Іеромонахъ Нарки съ
 ѿ панигюрице „
 Іером. х. Пантеленмон
 самоковецъ 1
 Іер. х. Феодосій невр. „
 Іер. х. Наданаил клис. „
 Іер. х. Пахомій сопот. „
 Іер. х. Іероним калоф. „
 Мѣсѣкословенѣйшій х.
 Антвній терн. „
 Х. Іуаким. самок. „
 Х. Сѡфроній пирот. „
 Х. Герасимъ коприв. „
 Преподавнѣйшій мон.
 х. Яндумъ кіост. „
 М. х. Хрїсан. Габр. „
 М. х. Ніколай церав. „
 М. х. Ісидуръ карл. „
 М. х. Деонтій панаг. „

РЫДСКІЙ М.

Высокопреподобнѣйшій
 прог., и раздмный е-

пітропъ г. Феодосій 5
 Преподавнѣйшій и ум-
 ный стронтель мона-
 стырскій г. Іулифъ 10
 Пронгдменъ Памф. сам. 2
 Самѣилъ Впітр. габр. „
 Хрїстофоръ Іером. сам. „
 Х. Нікифоръ Іером. „
 Ніканоръ монахъ „
 Пронг. Герасимъ „
 Іускендіи Впіскопъ Д.
 П. ѿ Самоковъ 10

САМОВОКЪ.

Высокопреподобнѣйшій
 прог. Г. Пантелен-
 монъ рылскій 1
 Высокопр. Г. Іуакимъ х. „
 Герасимъ Фѡтїновъ 3
 Калагогов. Г. п. Стефанъ
 Ікономъ кр. 1
 Г. п. Станко Архіман. „
 П. Іуан. сакелларій „
 П. Ніколай скевоф. „
 П. Димитрій Ексарх. „
 П. Феодуръ „
 П. Мірко „
 П. Димитрій п. Пѣнак. „
 П. Димитрій дамїан. „
 П. Ніколай к. дар. „
 П. Міхал ѿ мегоміа „
 П. Міхал ѿ чер. брег „

Свещеннослове. Героді-
аконъ г. Іѡс. ліѡг 1
Геродіакон Г. х. св-
Фроній ршлецъ 3
Предпочтениѣишій Г.
Іѡ. П. чавдаръ съ сы-
ны егѡ словеснѣи-
шій Г. свтираки и
квстаки 3
Г. х. Гіоро хрістовичъ
и сынъ егѡ сл. Г.
Димитраки х. гіор. 2
Г. Георгій П. Яндр. це-
лепъ съ сыномъ егѡ
сл. г. 2
Г. Захарій гродано-
вичъ епітропъ цер-
ковный „
Училищный епітро-
пъ Г. х. Димитрій в.,,
Словеснѣишій же и лю-
короднѣишій учитель
Г. Калііствъ ѿ сопогъ 10
Уподѣдаскачъ Г. Хрі-
сто Іѡан. Крантовъ 2
Захарій П. прімік. „
Захарій І. чавдаров 1
Мѣікослове. Г. свтиръ
М. чичановъ „
Г. Міхана х. квстов. „
Димитрій учитель ѿ

ршла 1
Стони. цвѣтков. цм.,,
Х. Антонъ делнович.,,
Исаѣенѣишій Г. Дими-
тріи хр. зѡграфъ 2
Захарій хр. зѡграфъ 2
Замфурій д. зѡграфъ 1
Хрісто І. зѡграфъ „
Іѡванчо с. антїкаръ „
Ніколай к. ст. книго-
повезопродавецъ 2
Благородн. Г. Іѡанна х.
квстоглазъ целепъ, и
сынъ егѡ Г. Георгій 2
Г. Димитраки х. Кв-
стоглазъ целепъ 2
Свтираки х. Захаріевъ 2
Почтен. Г. х. Іаннаки ц. 1
Г. х. квсто анчин., и
сынъ егѡ х. Георгій 2
Х. Стамо болац. 1
Х. Янгельъ кръстовичъ
ѿ костенецъ 2
Х. Антонъ 1
Алексій І. мацаров съ
сыны своими Г. І-
ванномъ, и 3
Іратїа Г. Захарій. и
Г. Хрісто гіороки 2
Іѡве терзи в. „
Х. Назаръ Н. Крантовъ

Щ дщница	1	Г. Міханаъ п. Ніколовъ 1
Г. Захарій славковичъ „		Димитрій лазаревич „
Хрісто черешаревъ „		Кѡнстан. П. пашаа „
Захарій черешаревъ „		Кѡнстан. Стефановичъ „
Захарій х. тоневичъ „		Ніколай крѣстовичъ „
Іѡваннъ гроздановъ „		Захарій младеновичъ „
Х. Захарій попмановъ „		Милотинъ хрістовичъ „
Х. Зафуръ геѡргіевъ 2		Геѡргій какърцїскїй „
Х. Хрісто белчинецъ 1		Іѡванчо илчовичъ „
Х. Іѡанчо х. димитр. 1		Іѡванчо младеновичъ „
Х. свтир геѡргіевъ 1		Іннаки хрістовъ „
Павлаъ квѣстовичъ с. 2		Димитрій коневъ „
Димитрій В. к. калфа 1		Іѡванчо хрістовичъ „
Кожилъ ткачъ „		Димитрій ѡеодуровъ „
крѣсто мѣгавчїа „		Свтиръ геѡргіевъ „
Хрісто х. димитріевъ „		Хрісто з. Фѡтогладъ
Димитрій з. кюркѡс. „		съ послѣдователн-те
Міхалко І. кокошки. „		неговъ 10
Ніколай Іѡвевичъ „		Окрестны страны с.
Хрісто Іѡвев. зѡграфъ „		Х. Нено кошковъ ѡ окол 1
Алексій митѡв галав. „		Х. Стамен банковъ ѡ
Анастас Н. Карагѡл- нович зѡграф и хал. 2		Халлно „
Захарій х. стамовъ 1		Вѡнстан. п. хр. ѡ сап. „
Кѡнстантїнъ х. крѣст. „		Хрісто п. ѡеодъ ѡ г. д. „
Хрісто митровичъ ч. „		Вѡнстан. анг. ѡ меомїа „
Хрісто захарїевичъ „		Ніколай димитріевъ „
Захарій х. малковъ „		Ученицы въ
Іѡаннъ гроздановъ „		Самоковекѡ-то славенс-
Іѡанчо міханловичъ „		болгарско училище.
Іѡанчо с. цигерциск. „		Л. К. Тѡав. Ау. іатр. 1
Хрісто Ілієвичъ „		Сл. Г. Геѡргій х. димитъ „
Іѡанчо Ілієвичъ „		

Сл. братіа Г. Г. Свѣтир	
и Захарій Г. Поповицъ 3	
Алексій Христовичъ 2	
Братіе Афанасъ, и За-	
харій Дмитрієви „	
Нікифоръ лѣк. ѿ с. „	
Димитрій Х. Гюрович 1	
Димитрій Я. Чвнчѣ. „	
Захарій Хр. ѿ продан „	
Ніколай Петровичъ „	
Антѣнаки Гевргієвичъ „	
Христо Ангеловичъ „	
Міхалаки Д. Смирак. „	
Кѡнстантінъ митовъ „	
Димитрій Ікономовъ „	
Димитрій Янст. гер. „	
Іѡан. Геврг. Черешар. „	
Панаіѡт Х. Захарієвъ „	
Кѡнстантінъ Г. Фѡ-	
чтіновъ за сиротскій	
и ѿ родителєй лишє-	
ны въ училищѣ уче-	
ницъ 10	
Монахи ни въ Самоковъ	
Баба Фѡга 3	
Преподобнѣйшаа прои-	
гдменіа госпожа Ме-	
ланиа 2	
Преподобнословєснѣйша	
госпожа Каллістєна „	
и мѣсїослов. Гол. Х.	

Минодѡра	2
Госпожа Бугеніа	„
Г. Феофаніа Ф.	3
Археллаа Ф.	3
Сѡфроніа	2
Фефр.	„
Евсигніа	„
Анастасіа	„
Касіаніа	„
Івліаніа	„
Мѡдѡла	„

Т а т а р ь

ЦАВАРЦІКЪ.

Высокопрепод. Г. Впѣфа-	
ній ѿ зѡгр. монаст. 1	
Высокопрепод. Г. Ігна-	
тій ѿ рылскій обит. „	
Благоговѣйній свѣцен.	
Н. Кѡнстантінъ Іконом. 1	
П. Іѡанн Сакел., и псал. „	
П. Гевргій пѣснопевицъ „	
П. Петръ — „	
П. Іѡаннъ — „	
П. Аргвръ — „	
Словєсн. славєноболгар-	
скій учитель Г. І. Єм. 2	
Мѣсїослов. Г. Ялексіа 1	
Г. Петръ С. Самол. „	
— Мѡдѡръ Самол. „	
Почтеннословєсн., и лю-	
бороднѣйшій пред-	

СТАТЕЛЬ УЧИЛИЦА Г. Х.	
С. Х. Цоккѣ	3
ПОЧТЕН. Г. Панаіштаки	
Х. Гроздовъ	2
Г. Стоанчо Х. Гроза.	1
Х. Міхааки Х. К. ак.	2
Х. Цане Стойновичъ „	„
Стоанчо Платѣр	1
Х. Александр Г. цел.	„
Ніколай Хріс.	-
Ніколай Тріантаф.	„
Георгій Спецаръ	„
Х. Алексій Г. Цѣтков.	„
Констант. Добров.	„
Панаіштъ Спасовъ	„
Георгій Дѣковъ	„
Янтъанъ Карѣтѣа	„
Х. ѿ. Х. Стоанов К.	„
Ішванчо Д. Кафтан.	„
Х. ѿ. Х. П. Ікономов	„
Петръ Хрістовъ Абац.	„
Петраки Д. Панчоглъ	2
Георгій Д. Панчовъ	1
Свѣтиръ Георгіев	„
Індрей Н. Панигюр.	„
Словесн. уч. Г. Стеф.	„
Ученицы же не.	
РАДИЛОВО.	
Г. Петко Ангеловъ	1
Нікала ѿеоду ровъ	„
Васілій Георгіевъ	„
Стоанъ Анастѣевъ	„

КАЛОФЕРЪ.

СЛОВЕСНѢЙШІЙ УЧИТЕЛК	
Г. райко Х. Георг. по-	
повичъ съ послѣдани-	
цы Егѡ училищны 50	
Ѣеодур Ів. узѣнче-то	1
Г. Стойко Куровъ	„
Стоанъ Квѣстовъ	„
Нікола Квѣстовъ	„
Станчо Квѣстовъ	„
Іваннъ Славовъ	„
Вѣлчо Митковъ	„
Стоанъ Торчовъ	„
Іван. Хр. Кричанъ	„
Генко Хр. Кричанъ	„
Велю Ангеловъ	„
Стойко Ленгерътъ	„
Стойно Кѣстратъ	„
Ненко С. Рашковъ	„
Хрісто Величковъ	„
Драганъ Неделчовъ	„
Стойко Петковъ Діол.	„
Мирчо Стойкововъ	„
Хрісто Найденовичъ	„
Петръ Неделчовъ	„
Паули Раднубъ	„
Нікола Іванновъ	„
Хрісто Пенковъ	„
Хрісто Матиовъ	„
Внник Коувъ	„
Цвѣтко Геніовъ	„

Г. Стоанъ аннубъ 1
 Стаматъ геодшровъ „
 Димитръ грездан. „
 Анастасъ миѳалювъ „
 Влако илѣвичъ „
 Димитръ Б. ѿ к. кѳой „
 Пено коювъ „

В А Р Е Н Е .

Люкороднѣишій Г. Ні-
 колай ставч. 10
 Г. Найдень крестев. 5
 Г. Міѳаилъ стоаног. 3
 Иванчо ибчи 2
 Х. Параскева 2
 Стефанъ ивановичъ 2

Ц А Р И Г Р А Д Ъ

Люкороднѣишій Г. Ніко-
 лай В. Чалък. Ф. 10

К а р л о в ц ѡ .

Г. Митко илѣвъ 1
 Гуро ішанновъ „
 Дило астарѳія „
 Марко арнаѳдовъ „
 К о п р и в ѳ а н ѐ .
 Г. Иванчо найденовъ 1
 Дешо станковъ „
 Дѳачо малевовъ „
 Пенчо трѳѳнозовъ „
 Квѳта геѳргіевъ „
 Станчо райковъ „
 Ною рашковъ „

Г. Стоанъ Иванчовъ 1
 Найдень ненчовъ „
 Ненчо кшмановъ „
 Станчо джиджовчето „
 Гавріилъ гашковъ „
 Хрѳсто искровъ „
 Петко Ивановъ „
 Илю велювъ „
 Минчо злат. ѿ сѳп. „

Люкород. Г. Стоанъ Х.
 кръстовъ ѿ панигюр. 10
 Куріакъ Н. ѿ пан. 1
 Делчо В. ѿ клисѳр. 10
 К а з а н л ѳ ч а н ѐ .

Г. Сенчо геѳргіевъ 1
 Хрѳсто ніоловъ „
 Геѳргій павѳновъ „
 Минко кѳнювъ „
 Пенчо аданасовъ „
 Хрѳсто стоановичъ „
 Иванъ пенчовъ „

И з ѳ р а з н и м ѳ ѳ т а .
 Гладан. ѿ сиѳовъ 2
 Антѳнній банк. кар. „
 Димит. петр. ѿ гам. „
 Боби лазар. ѿ машин 1
 Васілій григ. ѿ шѳм. „
 Хрѳто Іван. ѿ хаѳар. „
 Стоанъ ѐскиджи „
 Ганчо Х. бог. ѿ пирѳ. „
 Цѳѳтко п. геѳр. ѿ с. „
 Міѳаилъ стоик. „

Г. Мано Ивановъ	1	Поч. х. Ішван , и сын. Є-
Гешр. минк. ѿ лобеч ,,		гш стоан госн. х. Ва-
Нікол. гешр. ѿ разгр. ,,		силъ ѿ хаджи-олъ п. 10
Куро В. кюр. пирот. ,,		Х. Гешр. наиден. Фіа. 1
Станко вѣчк. ,,		Гешраки п. аю. 1
Петко минк. ѿ мирк. ,,		Янт. Д. тупограф. за
Свѣчо минк. гавар. ,,		народни училища 1000
Ноч. Г. Ынни р. ѿ Є. м. ,,		Панигюрцш.
Петко р. ѿ мейлш ,,		Манчо п. неновичъ за. 1
		Пенчо ніколаевичъ кф. ,,
		Нешо димитровиць к. ,,
		Стефан. г. ѿ самок. ,,
		Дим. ю. пѣл. ѿ карл. ,,
		Ішван. възков ѿ Фіа. ,,
		х. Петръ цвѣтковъ ,,
		Філіп. апостол. ,,
		Велю радовъ ,,

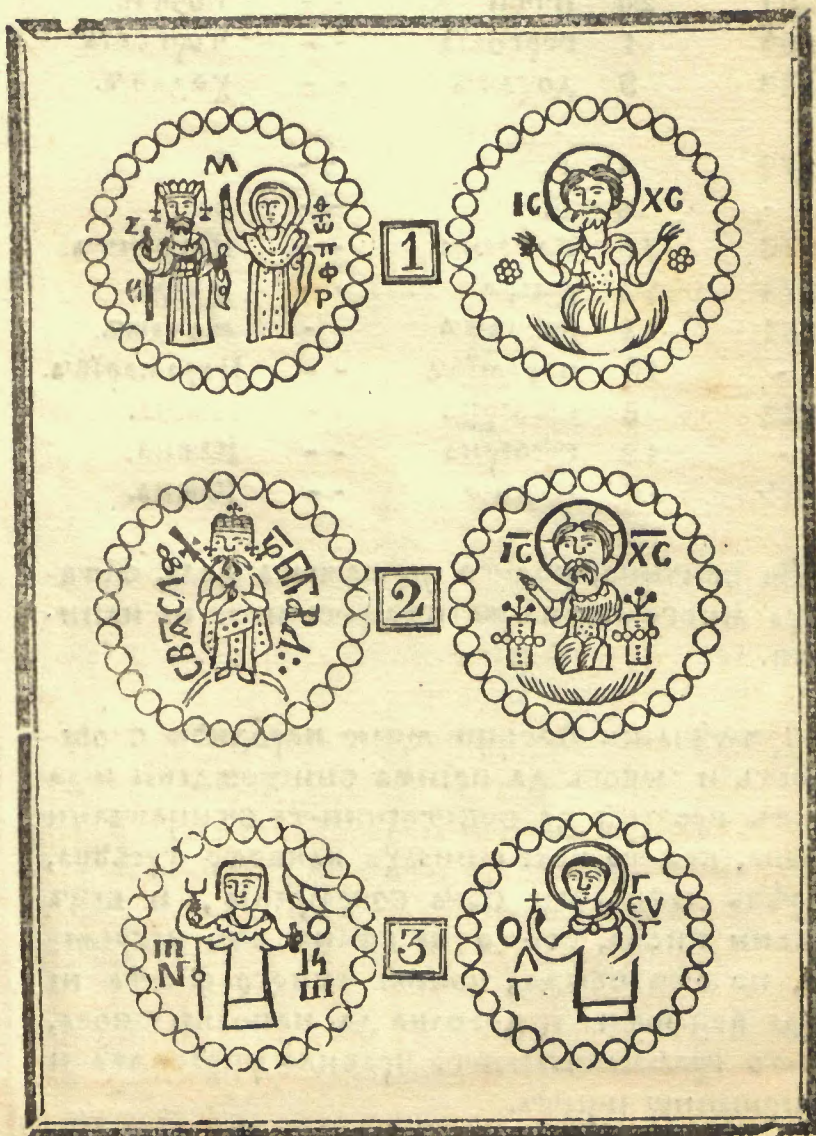
СМУРНЯ

Х. П. Ішван., и сын Єгш х.		Стефан. г. ѿ самок. ,,
Гешргій попков. ѿ кар. 2		Дим. ю. пѣл. ѿ карл. ,,
Х. П. Нікола ѿ насаа. 2		Ішван. възков ѿ Фіа. ,,
Х. Пахомій мон. ѿ м. к. 1		х. Петръ цвѣтковъ ,,
Х. П. петр гешр. ѿ гіок. ,,		Філіп. апостол. ,,
Х. Станчо г. ѿ свзопол.,		Велю радовъ ,,

Тези пенази, цото са на среща намѣрихъ у страннопѣтешественницъ, кои-то молихъ да ми дадатъ перекобразіе ихъ да ги прикавимъ въ край землеописанія за любопытство и указаніе славеноболгарекія древности.

Ѣто є истина, че се обѣщавашъ въ проповѣданіе-то (обавленіе-то), да є повезана гнигата съ мѣкава, но кото се умножи и стана повече отъ два пѣти поголема отъ греческото землеописаніе, и като притѣрихъ Хартата, пенази-те и пр., то мнимъ да самъ преисполниа обѣщаемое, за кое-то стѣкій добросмысленный смотряющъ тѣжкѣа ш семъ иждивенія ще познае добръ и разумну,

Древни Влавноболгарскіи пенязи, то естъ
стары монеты (пары).

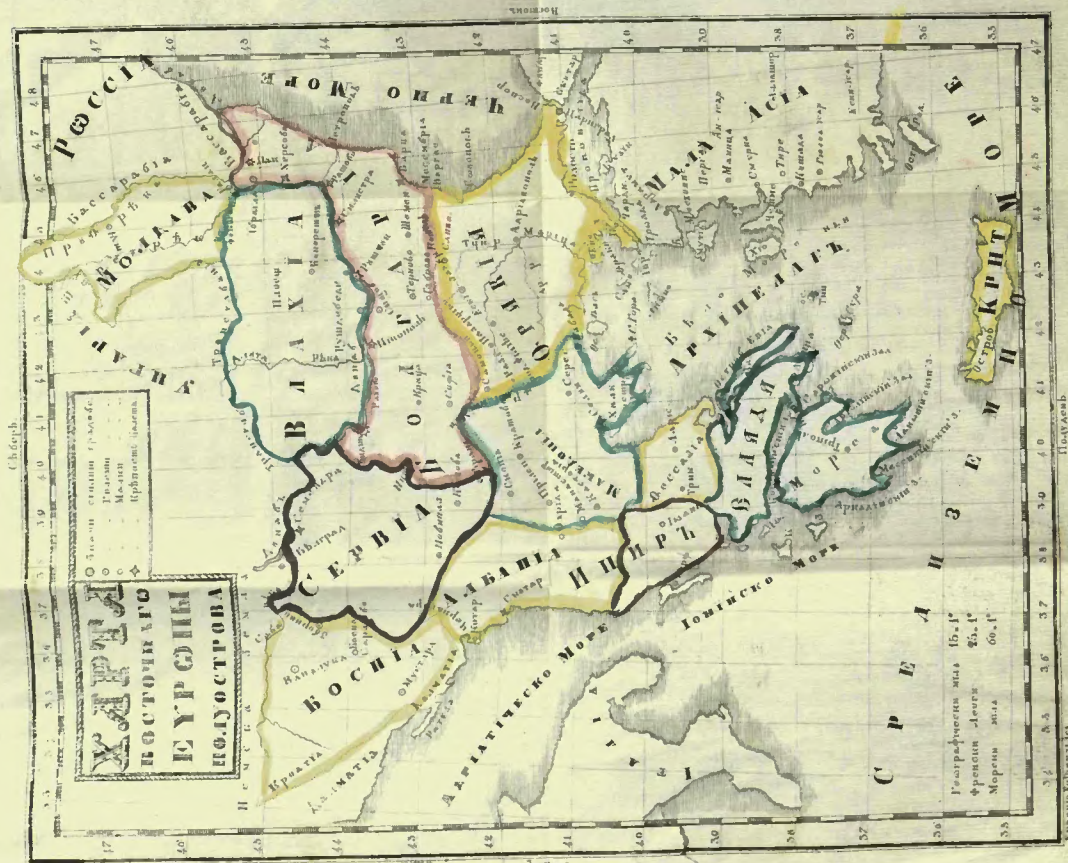
Г. М.	СТРАН.	РЕД.		
	64	21	СЕРБИНЕ-ТЕ ПИШИ	СЕРБЕ-ТЕ.
	-	24	ВНѢШНО	- - ВНЕТРЕШНО.
	91	26	ПЧТИ	- - ПОЧТИ.
	104	1	ГОРГОВІА	- - ГОРГОВІА.
	133	9	ДОХАТЪ	- - ХОДАТЪ.
НО	172	1	Б.	- - 4.
	- -	8	Б.	- - 5.
	173	16	ЛАУРЕНЪ	- - ЛАУРЕНТЪ.
	174	22	ЕЗЕРО	- - ЕЗЕРЕ.
Х.	181	11	МАТЕЖЪ	- - МАТЕЖЪ.
	- -	14	ПАРАМІВЪ	- - ПАРАМАРІВЪ.
Х. П.	182	8	СѢВЕРНА	- - ЮЖНА.
Х. П.	- -	12	СѢВЕРНА	- - ЮЖНА.
Х. П.	184	18	ЮЖНА	- - ЮЖНА.

За причина, коа-то ще кажемъ доле, ОСТАНАХА МНОГО ИМЕНА НА СТАЦІАТЕЛИ-ТЕ НЕ НАПИСАНИ.

Примѣчаніе. Вообще молю народнѣю словеность и любовь да прѣима снисхожденіе и да дасть проченіе за собственни-те стицательни имена, кои-то не се описаха каквото требѣва. Сирѣчь описахате сосъ сокращеніе, и безъ главни писма, кое-то не стана отъ небреженіе, но отъ нѣжда, понеже типографіа-та не бѣде возможна и доволна да наполни онова, кое-то грамматическо-то правило управлѣва и совершеннѣи ищетъ.

Напечатана на 1841а 30.

1853
104
1853

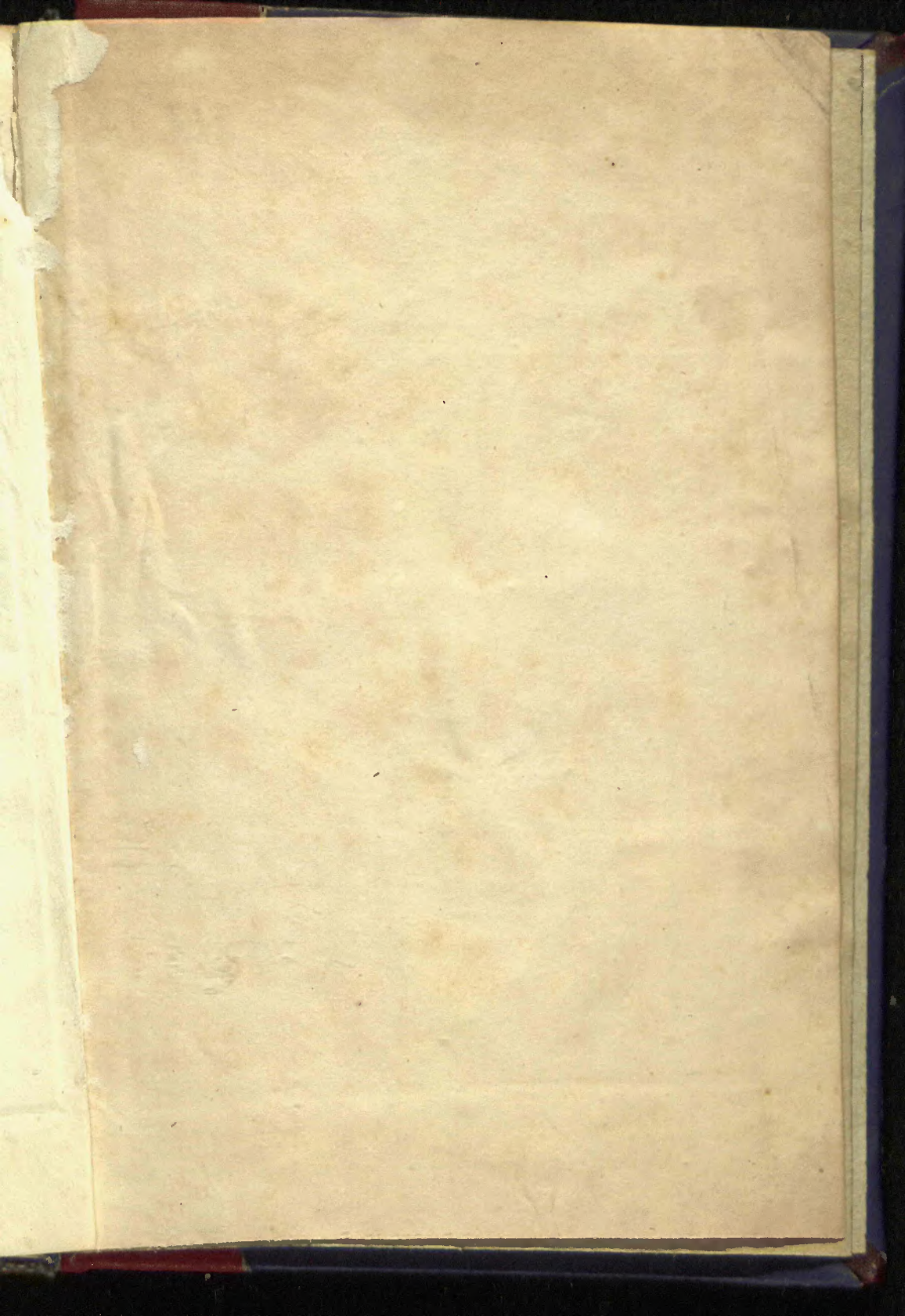
Шкала

Мили

Километри

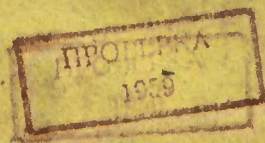
A

C 3

Ако ме честѡ прочиташъ,
Многѡ вещи на тѡа свѣтъ
Разнообразниѡ ще гледашъ,
Че са прилични, катѡ цѣѣтъ.

Цѣна за Стицатели-те е
споредъ прежното време на
половинъ таларъ 13 гроша.

Кон-то не са стиц. 3 петацѡ
(15 гроше).

